

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 11 maj 2009*§ 6 Interpellation om svart och papperslös arbetskraft på Stockholms skolor
(nr 2009:11)*

Anförande nr 1

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 2

B e n g t S a n d b e r g (s): Ordförande, närvarande fullmäktige! Jag ber att få tacka för svaret; det ska man väl göra. Men jag tänkte vidga frågan lite, och jag tycker även att några av svaren är lite futtiga.

Det här är en fråga som handlar om en marknad som omsätter ungefär 150 miljarder årligen i Sverige. I Stockholm, där jag själv är aktiv i frågan om papperslösa i synnerhet, har vi ungefär 10 000 papperslösa. Alla dessa jobbar, för det är det enda sättet att försörja sig. Stockholms kommun upphandlar för ungefär 10 miljarder årligen i varor och tjänster. Frågan handlar alltså inte bara om det enskilda företaget som utförde jobb, Baltum Trädgårdsservice. För övrigt har man nu korrigerat lönerna. Frågan handlar i grunden om upphandlingspolicy.

Den första fråga jag ställer är om borgarrådet känner till att det finns papperslösa. Det självklara svaret är att man inte vet. Frågan är retorisk, men samtidigt lite fyndig. Ingen annan vet ju detta heller, utöver de som jobbar svart och de som utnyttjar människor som jobbar svart. Jag skulle gärna vilja att borgarrådet utvecklar detta. På vilket sätt, och varför, är ni motståndare till att utveckla den upphandlingspolicy som vi var på väg att genomföra och också genomförde under förra mandatperioden? Vi behöver inte göra så stor partipolitisk polemik av detta, utan här handlar det om att försöka få till stånd en seriös upphandling med seriösa aktörer. Det borde väl vara ett gemensamt intresse.

Anförande nr 3

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Bengt Sandberg påstår i interpellationen att LO-tidningen rapporterar om hur papperslös arbetskraft systematiskt utnyttjas av Stockholms stad. Jag är övertygad om att något systematiskt utgiftsnyttjande av papperslös arbetskraft inte förekommer i Stockholms stad. Jag skulle vilja att Bengt Sandberg utvecklar vad han har för belegg för detta.

När det gäller det enskilda fallet är saken utredd. Den här mannen har fått betalt för de extra timmar, motsvarande ungefär 2 500 kronor, som han hade lagt ut för sitt arbete. Självfallet är det så att om man kommer på att svart arbetskraft utnyttjas av entreprenader eller i underentreprenader kan man bara bryta kontraktet och se det som ett avtalsbrott. Det tycker jag är fullkomligt självklart.

Men jag tycker att det skulle vara intressant att veta hur Bengt Sandberg tänkte när han skrev interpellationen om att svart papperslös arbetskraft systematiskt utnyttjas i Stockholms stad, för så är det faktiskt inte.

Anförande nr 4

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag tycker att frågan om att vi inte ska ha svart arbetskraft i kommunens verksamhet är oerhört viktig. Därför går jag upp i denna angelägna interpellationsdebatt. Det är lite synd när man får höra hur skolborgarrådet faktiskt nonchalerar problemet med att svart arbetskraft utnyttjas. Det är nästan så att skolborgarrådet i stället går ut och offensivt attackerar interpellanten. Hon säger: Du ska bevisa att det finns systematiskt utnyttjande av svart arbetskraft.

Jag tycker att man ska vara lite ödmjuk inför den här frågeställningen. I byggbranschen finns det mycket svart arbetskraft. Så är det också inom lokalvården och en hel del andra olika branscher. När man har mer verksamhet på entreprenad ökar risken för svart arbetskraft. Det är också därför den rödgröna förra majoriteten var väldigt noga med att ha en antidiskrimineringsklausul, där just frågan om arbetsrättsliga frågor var en del. Det smidiga med en antidiskrimineringsklausul är att man som kommun aktivt kan gå in och ställa krav på sina entreprenörer att de ska kunna redovisa till exempel att de inte har svart arbetskraft. Man har mycket enklare att agera. Vi ser det så att om man kan bevisa att svart arbetskraft har utnyttjats så kan man bryta ett avtal. Så är det rent rättsligt. Men det är ändå en process som är väldigt mycket bökgigare.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att kommunen visar att man är intresserad av att förhindra att svart arbetskraft förekommer. Att ha en antidiskrimineringsklausul vid upphandlingen, till exempel, är ett sätt att tydligt säga att vi tycker att det här är viktigt, att vi kommer att kolla det här, att vi bryr oss och att vi kommer att agera om någonting händer.

Om jag vore skolborgarrådet skulle jag verkligen inte vara så icke-ödmjuk inför frågan att det förekommer svart arbetskraft inom kommunens verksamheter på entreprenad, till exempel. Jag tror nämligen att det problemet är mycket större än vad vi anar. Men som just ordet svart indikerar är detta osynligt. Det är inte tydligt synligt för oss, och därför ser vi det inte. Jag hade hoppats på ett lite tydligare avståndstagande mot svart arbetskraft och en vilja att agera för att motverka att det förekommer i framtiden.

Anförande nr 5

B e n g t S a n d b e r g (s): Du behöver inte påminna mig om att de har fått korrigerat sin lön. Det var jag som gjorde det. Jag var en av initiativtagarna till Fackligt center för papperslösa, som nu är i gång i Stockholm. Det här är lite speciellt. Jag delar synen på att borgarrådet har en lite arrogant uppfattning om att det är jag som ska bevisa att det finns människor som systematiskt utnyttjas. Jag kan faktiskt belägga att så är fallet. Men det är ju inte jag som hävdar det, utan det är LO-tidningen. Jag behöver alltså inte svara på det.

Jag vill ställa en motfråga: Kan du bevisa motsatsen? Det finns en oerhört stor okunnighet om hur stor marknaden är och hur den fungerar. Ekobrottspolisen, Brottsförebyggande rådet och alla aktörer som seriösa företag, branschorganisationer och fackliga organisationer jobbar stenhårt med de här frågorna. De kan ändå inte uppge precis vilken omfattning det handlar om, utan det blir ungefärliga tal.

Lite ödmjukhet skadar inte här. Här handlar det faktiskt om att få kommunen, den här staden, att bli en seriös upphandlare. Då tycker jag inte att det finns utrymme för partipolitiskt trams, som jag tycker att det blir när man ska bevisa hit och dit. Det här är de facto den verklighet som finns. Därför frågar jag igen: Kan du bevisa motsatsen – att svart arbetskraft inte systematiskt utnyttjas? Och har du i så fall en uppfattning om hur många det är? Då har du en kunnsighet som är vida bredare än många andras.

Anförande nr 6

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Som tur är lever vi i ett rättssamhälle. Det är detta som till exempel LO jobbar med – att hjälpa dem som arbetar under sådana här förhållanden. Jag håller helt med Bengt Sandberg om att detta sannolikt finns. Men man måste också kunna leda det i bevis. Det var därför jag frågade Bengt Sandberg hur han kunde veta att papperslös arbetskraft systematiskt utnyttjas av Stockholms stad. Jag har aldrig sett några belägg för detta, och jag kan lova Bengt Sandberg att den dag jag får reda på att svart arbetskraft utnyttjas systematiskt kommer jag att agera. Jag kommer att agera på samma sätt som Sisab, som ärendet faktiskt handlar om, gjorde. Sisab agerade naturligtvis omedelbart och tog reda på fakta i målet. Man hade förstås också kontakt med LO. Så tycker jag också att det ska gå till.

Jag tycker också att man inte bara ska *kunna* bryta kontrakt utan att man *ska* bryta kontrakt när man upptäcker att någon använder sig av svart arbetskraft i någon form av underentreprenad. Det är självklart. Men jag tycker att det är lika självklart att man ska kunna leda i bevis det man säger i en interpellation, nämligen att papperslös arbetskraft systematiskt utnyttjas av Stockholms stad. I interpellationen finns det inga bevis för detta. I det här enskilda fallet är det också tveksamt om det var på det sättet. Den här mannen fick så småningom rätt av företaget, och enligt LO och LO-tidningen hade det dessutom skett en sammanblandning av olika företag.

Mitt enda påpekande i den här historien är att man ska vara lite varsam med orden också gentemot våra förvaltningar och bolag, som har att sköta detta och se till att lagstiftningen efterlevs också av entreprenaderna. Man ska akta sig för alltför svepande formuleringar.

Anförande nr 7

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Bengt Sandberg blev upprörd för att borgarrådet avkrävde honom ett förtydligande. Jag tycker inte att det är så hemskt märkligt att man kräver ett förtydligande av den här typen av svepande påståenden. Vi kanske inte ska fördjupa oss i juridiken alltför mycket, men det är trots allt så att den som utpekar någon annan såsom skyldig till något brottsligt – och det är brottsligt att använda svart arbetskraft – är den som har bevisbördan för påståendet. Det är inte staden som ska bevisa sin oskuld, utan det är den som påstår detta som

ska bevisa att det är sant. Det är en grundläggande princip i rättssamhället som jag inte tycker att vi ska avstå från.

Det är klart att vi tar avstånd från användandet av svart och papperslös arbetskraft. Såvitt känt används inte arbetskraft på det sättet i Stockholms stad. Om det förekommer är det, som borgarrådet var tydlig med, en grund för att säga upp entreprenadavtal. Det tycker jag också att vi ska göra om vi får reda på att detta händer.

Anförande nr 8

B e n g t S a n d b e r g (s): Återigen: Det här får inte bli en fråga om trovärdighet och vem som har påstått vad eller inte. Det som står i interpellationen är att LO-tidningen i slutet av januari rapporterade att papperslös arbetskraft systematiskt utnyttjas i Stockholm. Det är alltså LO-tidningen som hävdar det. Det räcker med den diskussionen, tycker jag.

Ni vill fly från ämnet. Varje vecka när vi har jour på Fackligt center för papperslösa kommer människor in som har jobbat hos underentreprenörer åt Stockholms kommun och som inte har fått ut sin lön och sin ersättning. Det här finns överallt. De finns på Ica när du går och handlar, de finns som journalister i medierna, på tunnelbanan och överallt. De är givetvis inte anställda direkt av kommunen, av SL eller vad det nu handlar om utan det är en kedja av oseriösa skrupelfria busar till företagare som utnyttjar deras situation och erbjuder dem löner på 25 kronor i timmen i bästa fall – om de över huvud taget får ut sin lön. Det är det vanligaste problemet vi har på Fackligt center för papperslösa; människor får inte lön över huvud taget.

Jag ställer frågan återigen, så att ni inte svingar er förbi problemet. Är ni beredda att stärka och ställa högre krav vid upphandlingar för att medverka till en seriös upphandling? Det är det frågan handlar om.

Anförande nr 9

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Å ena sidan har vi de i det här rummet som lite grann tycker att det inte är något stort problem att det förekommer svart och papperslös arbetskraft. Åtminstone är det inget problem innan varje enskilt fall är fört i bevis. Innan dess kommer man inte att agera. Å andra sidan finns det de som är rödgröna och som står här uppe och säger att det är ett problem att det finns svart arbetskraft och att det är någonting som vi från kommunen behöver ta på allvar. Vi har ett ansvar för att försöka säkerställa att det inte förekommer. Det finns två olika linjer här.

Jag som tillhör ett parti som tycker att det är bra att allt inte sker i kommunal regi anser att det är oerhört viktigt att vi säkerställer att vi har en bra upphandling och att vi ställer krav som gör att vi kan säkerställa att det inte förekommer svart arbetskraft, till exempel. Jag har själv pratat med många papperslösa i Stockholm som har använts och utnyttjats på olika arbetsplatser här. Jag tycker att det initiativ som LO har tagit för att nå papperslös arbetskraft är bra. Men jag saknar samma initiativkraft från den borgerligt styrda kommunen. Man agerar inte för att förhindra att svart arbetskraft förekommer inom ramen för skattefinansierad verksamhet. Här skulle jag

vilja ha ett mer tydligt ställningstagande. I stället säger ni: Oj då, här säger ni att det är systematiskt – då måste ni bevisa det! Jag tycker att det är en defensiv hållning.

Jag tycker att kommunen ska se det här som ett problem och säga: Vi tänker agera mot det. Vi tycker att kommunen har ett ansvar för att säkerställa att det här inte förekommer. Vi kommer till exempel att använda antidiskrimineringsklausuler vid offentlig upphandling för att tydligt ställa krav som man sedan kan följa upp gentemot olika entreprenörer.

Anförande nr 10

Borgarrådet E d h o l m (fp): Yvonne Ruwaida använder sig nu av ett debattknep som är väl känt. Hon lägger ord i min mun som jag aldrig har sagt, och säger att jag inte tycker att det här är ett allvarligt problem. Om jag använde mig av samma debatteknik skulle jag kunna säga att Yvonne Ruwaida tycker att man ska döma människor ohörda och att vi ska kunna säga upp avtal utan att det finns några bevis över huvud taget. Jag vet naturligtvis att det inte är så Yvonne Ruwaida menar. Jag tror att vi är lika besjälade av att se till att det inte finns människor som arbetar svart i vår stad, alldeles oavsett om det skulle ske i en egen förvaltning, i entreprenader eller i underentreprenader.

Men för att agera måste man ha bevis. Jag tycker att det vore mycket olyckligt om man går in på en väg där vi stänger av och bryter avtal utan att vara säkra på att någon har svart arbetskraft. Jag ser verkligen fram emot att LO kan redovisa för Stockholms stad när man misstänker den här typen av fall, precis som man gjorde i det här fallet. Sisab, som ju var den förvaltning i staden som använde sig av den här entreprenören, agerade också omedelbart. Det tycker jag är självklart. Då visade det sig att en del av det här faktiskt var ett missförstånd, och den här personen kunde i efterhand få betalt.

Om man ska klara av detta tror jag att det är nödvändigt att ha en öppenhet. Men jag tror inte att man ska komma med svepande formuleringar om att detta förekommer lite varstans i vår stad utan att någon har någon som helst kontroll. Vi måste alla hjälpas åt med att se till att vi bryter avtal som finns med entreprenörer och underentreprenörer som faktiskt använder sig av svart arbetskraft. Där tror jag faktiskt att LO:s enhet för detta kan bli ett stort stöd.

*§ 8 Interpellation om behovet av ungdomsgården Egalia (nr 2009:12)**Interpellation om Egalia (nr 2009:13)*

Anförande nr 11

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag hänvisar till det utsända svaret.

Anförande nr 12

Borgarrådet R u w a i d a (mp): I Stockholm finns i dag, än så länge, en verksamhet som är unik inte bara i Stockholm utan i hela Sverige. Det är Egalia. Det är en ungdomsgård för ungdomar som söker efter sin egen identitet – efter sig själva. Det är en ungdomsgård som är en frizon för ungdomar som är homosexuella, bisexuella eller transpersoner. Där kan de träffa andra och utbyta tankar. Där kan man känna att man varken är hotad eller hatad. Där får man ställa dumma frågor, och där får man stöd i sin process att söka sig själv.

Egalia har haft finansiering från aktörer som inte är kommunala. Men den finansieringen upphör i augusti i år. Egalia har sökt pengar från kommunen, vilket jag tycker är en självklarhet. Själv tycker jag att kommunen borde ha kunnat stödja den här typen av verksamhet mycket tidigare. Men i interpellationssvaret från kulturborgarrådet i dag säger hon att man från kulturnämnden inte kommer att ge pengar till verksamheten. Hon hänvisar till att RFSL har sökt pengar och att detta kommer att behandlas senare, i mitten av juni.

Jag tycker att det är knepigt med interpellationerna här, där man inte kan få svar av staden utan av de olika rotlarna. Men det är så det är här. Jag tycker ändå att man borde ge ett tydligt svar från Stockholms kommun rörande Egalias verksamhet så att de kan fortsätta med den. De står i en knepig situation, där pengarna kommer att ta slut redan i augusti. Jag undrar därför om man kan ge stöd till Egalia, och jag undrar också om man på annat sätt kommer att stödja ungdomar och barn som söker sin identitet i den här staden i att hitta en sådan frizon som Egalia har lyckats erbjuda.

Anförande nr 13

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Jag måste säga att jag är lite förvånad över det svar som vi har fått från borgarrådet. Hon hänvisar till stadsdelsnämnden. Jag kan återge vad din kollega Ann-Katrin Åslund har sagt. Hon sitter som ordförande i en stadsdelsnämnd, och hon brukar alltid säga att vi är en av de få som har anslag i budgeten till frivilligorganisationer. Man brukar där ge bidrag bland annat till den här typen av verksamheter. Med andra ord: Det finns inga medel i stadsdelarna för att kunna ge bidrag till just den här verksamheten.

Borgarrådet hänvisar också till organisations- och föreningsutskottet. Jag måste ställa en fråga. Jag utgår från att rotlarna pratar sinsemellan. Vad det är för information som du har fått? Har du över huvud taget haft kontakt med dina kompisar som sitter i organisations- och föreningsutskottet så att de får de medel som de behöver för att kunna fortsätta verksamheten? Det skulle vara mycket intressant att få någon form av

svar på eller klarhet i om verksamheten kommer att leva eller om den kommer att läggas ned.

Anförande nr 14

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktige! Jag tackar för frågan om Egalia. Jag har som kulturborgarråd till uppgift att besvara frågan eftersom kulturförvaltningen och därmed min rotel ansvarar för uppföljning av fritidsverksamheten i staden. Det är därför det blir denna konstiga lilla ordning.

Stockholms stad är en världsstad. Vi vill vara en stad dit man kan komma och få tak över huvudet. Vi vet att många människor kommer hit av just det skälet; det är lite högt i tak och man kan gömma sig i anonymiteten i Stockholm. Det är därför många människor från andra länder och andra städer i Sverige söker sig till Stockholm. Här är vi lite mer toleranta, och det ska vara lite lättare att vara här. Det här är en mycket viktig sak för mig och hela alliansen. Vi vill upprätthålla det här klimatet i huvudstaden. Här är man tillåten, och därför finns det många människor, till exempel HBT-ungdomar, som söker sig till Stockholm. Det ska vi vara glada för, för de bidrar med mycket till vår stad.

Jag förutsätter att all verksamhet i staden präglas av en öppenhet, medvetenhet och tolerans i de här frågorna och att man jobbar oerhört mycket med detta på fritids, i skolor, på vårdinrättningar och i alla sammanhang. Människor är olika, och oavsett vad de har för olikhet ska de kunna passa in. Jag är själv mycket engagerad i de här frågorna, och jag vet att det finns mycket som pågår.

Självfallet kan det också behövas särlösningar där man erbjuder någonting särskilt, kanske framför allt för ungdomar. Det har Egalia gjort. Nu upphör det stöd de har haft, och därför ansöker de om nytt stöd för sin verksamhet. Det är inte så märkvärdigt egentligen, utan det sker för alla verksamheter som är projektstyrda. Det vet vi alla. Jag som har bakgrund i biståndsvärlden och de som kommer från kulturvärlden vet det också. Då går man igenom nya faser. Det är därför det ligger ansökningar från olika håll i staden nu, som kommer att behandlas.

Stadsdelsnämnderna har ansvar för fritidsverksamheten i Stockholm. Det är ingen nyhet. Därför är det självklart att det är de som hanterar detta ur sin synvinkel. Jag vet att många ungdomar på Egalia kommer från andra kommuner, och jag förutsätter att de kommunerna för samma diskussion. Framför allt handlar det om att vi kommer att ta upp en ansökan på organisations- och föreningsutskottet i juni. Då kommer vi att fatta beslut om de här frågorna.

Detta är vad jag kan säga nu. Jag vill inte gå händelserna i förväg. Det ligger en ansökan, och den kommer tids nog att behandlas. Abdo Goriya hade konkreta och bra frågor, som det går att förhålla sig till. Som svar kan jag säga att Egalias verksamhet är viktig. Den förefaller att vara mycket bra, och den utnyttjas av ganska många ungdomar. Jag hoppas att det är möjligt att vi kan se till att de får fortsätta att verka.

Anförande nr 15

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Som interpellant hade man hoppats att få ett ja som svar på frågan om ifall fritidshägnen Egalia ska få pengar. Vi får inget ja i dag. Man får beröm för verksamheten. Jag tror att Egalia bedriver en otroligt viktig verksamhet, som egentligen skulle behövas på fler ställen än ett i Stockholm. Jag har själv besökt Egalia några gånger och träffat de ungdomar som hänger där. Det är oerhört viktigt att ha ett ställe där man kan känna att man inte blir utsatt när man söker sin identitet och sig själv. Där kan man få prata med andra, och även med kurator om man skulle behöva det.

Det är inte så att Stockholm i övrigt är tillräckligt bra överallt. Vi har hatbrott. Vi ser dem på skolor och i utelivet. Hatbrotten mot HBT-gruppen är något som ökar mycket, tyvärr. Det är inte lätt för alla att komma ut, inte ens i sin egen familj. Då kan ett sådant här fritidshägn vara ännu viktigare. Man kanske har ett motstånd mot homosexualitet i sin egen familj, bland sina föräldrar och syskon. Vi vet att det förekommer inom idrottsvärlden i Stockholm att man kallar ungdomar för böj, och då är det en skymf.

Det är problematiskt att växa upp och inte tillhöra normen. Därför behövs den här typen av aktiviteter i staden. För oss är det en självklarhet. Nu får vi hoppas på att organisationsutskottet i juni fattar ett positivt beslut. Jag hoppas verkligen på det. Jag tycker ändå att man borde ha kunnat fatta ett beslut mycket tidigare. Det är inte bra att Egalia får vänta. Men jag tänker vänta, försöka vara positiv och tro att organisationsutskottet i mitten av juni fattar ett positivt beslut i denna fråga.

Anförande nr 16

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande och Madeleine! Det här är en fråga som vi är relativt politiskt eniga om. Detta är en bra verksamhet och en fritidsgård som fyller ett stort behov för de ungdomar det handlar om. Därför blir jag lite förvirrad när du går runt det hela och pratar om att det också är stadsdelarnas ansvar. Stadsdelarna kommer definitivt inte att ha några medel till den här typen av verksamhet. De blöder just nu på grund av försörjningsstödet som trillar ut och gör att andra verksamheter får backa tillbaka. Så ser det tyvärr ut.

Jag förstår inte heller varför ni inte har sampratat er runt frågan. RFSL har drivit frågan på olika sätt ganska länge. Jag ser ingen som helst linje från de två rotlarna, social- och utbildningsroteln, i frågan. Ni hade kunnat lösa det här på ett ganska smidigt sätt.

Nu ska frågan upp i organisations- och föreningsutskottet den 16 juni. Tyvärr har den borgerliga majoriteten inte heller i organisations- och föreningsutskottet öst pengar över frivilligorganisationerna, vilket många kanske hade förväntat sig. Tvärtom kommer det inte att vara någon självklarhet att de här pengarna finns över huvud taget. Detta kanske är en fråga som man skulle kunna lösa centralt inom medelsreserven. På något sätt borde man kunna ta fram pengarna till RFSL och till Egalia. Annars riskerar verksamheten tyvärr att gå i putten.

Anförande nr 17

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Jag vidhåller det jag har sagt när det gäller stadsdelsnämnderna. Jag är faktiskt mycket tveksam till att de kommer att hitta pengar till att ge bidrag till den här typen av verksamheter. Jag har mina egna erfarenheter från stadsdelarna. De har mindre pengar i dag att fördela till den här typen av verksamheter.

Om jag tolkar borgarrådet rätt kommer hon att prata med sina kompisar som sitter i organisations- och föreningsutskottet så att verksamheten får de medel som den behöver för att kunna fortsätta med sin verksamhet. Där råder det total enighet, åtminstone mellan alla som har uttalat sig i dag. Vi behöver den här typen av verksamhet, och vi vill absolut att den ska fortsätta. Vi får vänta till nästa månad, och då får vi se om organisations- och föreningsutskottet kommer att fatta ett positivt beslut. Jag hoppas att vi får se ett sådant.

§ 9 Interpellation om brandsäkerhet i stadens förskolor och skolor (nr 2009:7)

Anförande nr 18

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag hänvisar alltså som tidigare sagts till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

M a t t i a s E r i c s o n (v): Jag börjar med att be skolborgarrådet om ursäkt för att jag är sen. Allting som står i svaret är i grunden jättebra. Men det finns ett stort men. Svaret visar på en massa olika bra åtgärder som görs. Men i min interpellation visar jag att det ändå inte funkar perfekt. Det är detta min fråga gäller. Det visar sig att det finns förskolor där man inte har haft brandövningar sedan 1994, tror jag att det var. Det är jättelänge sedan! Det är många barn som hade kunnat brinna inne.

Vad ska vi göra när det inte funkar? På min egen sons förskola, som jag tror har funnits i fyra år, har det såvitt jag vet aldrig förekommit någon brandövning – inte på de två år som han har gått där i alla fall. Jag tycker att reaktionerna borde vara lite annorlunda än att borgarrådet säger att vi har ett system och att det funkar. Jag tycker att reaktionen borde vara: Herregud, det här måste vi se över!

I alla fall för mig, som har barn i förskolan, känns det som om det vore väldigt bra om man visste att det genomfördes regelbundna brandövningar. Jag tycker inte att det är riktigt seriöst att hänvisa till en utbildning för tre fyra år sedan i en verksamhet som ganska ofta byter personal.

Anförande nr 20

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande och Mattias Ericson! Det här är viktiga frågor. Hur ser man till att till exempel brandövningar genomförs regelbundet? Hur ser man till att byggnader är så bra att man kan begränsa en brand så mycket som möjligt om en sådan inträffar och så vidare? Det finns många frågor.

Det som står i interpellationssvaret är hur det *ska* gå till. Brandförsvaret är ett delat ansvar mellan fastighetsägaren – i dag är det Sisab som äger de flesta av våra kommunala förskolelokaler – och den som driver förskolan, det vill säga förskolechefen. Det är stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen som är chef för förskolechefen. Det finns också skrivningar om detta. När den här typen av brandövningar ändå inte sker på ett korrekt sätt ska Sisab reagera, för det innebär att de inte får in de redovisningar som de ska få.

Men jag tror att man i hög grad också är beroende av att människor anmäler missförhållanden när de upptäcker sådana. Det är därför det finns en så rigorös lagstiftning och ett regelverk för hur vi ska hantera detta i Stockholms stad. Det finns också skrivningar till exempel i den förskoleplan som vi just har antagit om hur viktigt detta är. Den gäller också för de fristående förskolorna i Stockholms stad.

Jag säger inte att det fungerar perfekt, men det pågår ändå väldigt mycket just nu inom Sisab när det gäller brandsäkerhet, inte minst när det gäller tekniska möjligheter att stoppa bränder.

Anförande nr 21

M a t t i a s E r i c s o n (v): Det låter ju bra. Du hänvisar till alla saker som *borde* fungera, men nu visar det sig ju att det inte fungerar. Vad är det då vi ska göra? Folk har ju inte anmält det här förrän efter 15–16 år, och i mitt fall efter 4 år. Och jag är säker på att det finns fler fall; jag har hört rykten om det.

Vad gör vi i de fallen? Hur letar vi rätt på dem? Jag tycker att vi måste lyfta upp detta ovanför stadsdelsnämnderna, för det här verkar ju finnas i flera stadsdelar. Hur ska vi göra från stadens sida för att faktiskt kunna ta reda på var problemen finns och hur stora de är?

Anförande nr 22

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det finns en sådan möjlighet. Om en skola eller en förskola inte bistår fastighetsägaren med detta – om förskolan i det här fallet inte talar om för Sisab vad man faktiskt gör – så reagerar också fastighetsägaren, det vill säga Sisab. I den bästa av världar ska Sisab då kontakta stadsdelsförvaltningen för att tala om detta och säga: På förskola X funkar inte det här ordentligt. Vad gör ni åt det? Så sker också i dag, men det kan hända att det inte sker i tillräcklig utsträckning.

Hela tanken bakom den här typen av planering, lagstiftning och kommunala regelverk är just att det ska finnas en utgång i det som gör att när det inte fungerar ska någon annan utomstående, i det här fallet Sisab, få reda på det. Då kan man gå tillbaka och säga: Varför är det på det här sättet? Har ni verkligen inte gjort brandövningar minst en gång om året, den typ av ronder som krävs och så vidare?

Anförande nr 23

M a t t i a s E r i c s o n (v): Det var just det här med tillräcklig utsträckning. Vad händer när det inte är tillräckligt? Du kommer tillbaka till samma sak hela tiden. Det kanske är jag som inte förstår, eller också är jag inte tillräckligt tydlig. Jag tycker att du har sagt samma sak alla gånger.

Jag menar så här: När det inte fungerar – vad ska vi då göra för att komma åt det? Det är inte acceptabelt, och det tror jag inte heller att du tycker, att det finns förskolor som inte har haft brandövningar. Då har det klickat någonstans. Då är inte systemet vattentätt. När det gäller brandövningar på förskolor måste det vara vattentätt. Då måste staden försöka göra något. Jag tycker att staden har ett ansvar som den måste ta i frågan, och inte bara hänvisa till att Sisab inte sköter sig. Då måste man titta på den verksamheten.

Anförande nr 24

Borgarrådet E d h o l m (fp): I det här fallet är ju staden bland annat Sisab, och Sisab har detta ansvar. När Sisab ser att det inte fungerar på en förskola eller en skola ska de ta kontakt med förvaltningen. När vi har diskuterat interpellationssvaret med Sisab har de också redovisat hur de arbetar. Om det är en skola som inte gör detta redovisar man det till utbildningsförvaltningen. Om det är på en förskola det inte fungerar redovisar man det till respektive stadsdelsnämnd, som har i uppdrag att se över det hela.

Jag är naturligtvis intresserad av att få veta vilken förskola det här handlar om, så att vi i så fall kan se till att det blir bra också på den förskolan.

*§ 10 Interpellation om bristande ansvarstagande för stadens kolloverksamhet
(nr 2009:14)*

Anförande nr 25

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag hänvisar till det utskickade svaret.

Anförande nr 26

J a n V a l e s k o g (s): Jag får tacka för svaret, även om jag faktiskt tycker att det kommer från fel borgarråd. Borgarrådet Sjöstedt har egentligen bara ansvaret för statistiken när det gäller kolloverksamheten, och ingenting annat. Min fråga berör i första hand Barnens ö. Jag har den bestämda bilden av att läget är att Stockholms borgerliga majoritet har för avsikt att likvidera stiftelsen Barnens ö och lägga ned verksamheten. Jag tycker egentligen att vi borde ringa hit finansborgarrådet Nordin, eller så hoppas jag att borgarrådet Sjöstedt försöker svara på mina frågor i alla fall. De kommer här.

Jag har förstått att det finns en kritik från den borgerliga sidan när det gäller stiftelsen Barnens ö. Man tycker att det är en olämplig form för fastighetsförvaltning. Det finns ett stort underhållsbehov; vad jag förstår handlar det om 45–200 miljoner som behöver investeras i byggnaderna, beroende på ambitionsnivån.

När man skriver en sådan här interpellation borde det vara rimligt att man åtminstone hänvisas till att det pågår en utredning. Det är oklart hur direktiven ser ut och annat, men majoriteten borde kunna säga att det pågår en utredning på stadsledningskontoret och att frågan hanteras av finansroteln, vilket jag antar att den görs. Då borde också finansborgarrådet svara på interpellationen. Statistiken är inte speciellt intressant.

Det jag möjligtvis kan ha en synpunkt på i borgarrådets eget svar i sammanhanget är att hon pratar om en plan för förra året för att åstadkomma en bättre marknadsföring av kolloverksamheten. Det enda konkreta beviset för det är att kollokatalogen distribueras något tidigare än vanligt. Det är inte så imponerande marknadsföring. Det har inte skett någonting, vad jag förstår, när det gäller marknadsföringen.

Jag skulle vilja veta om kulturborgarrådet, eller om man alternativt kan ringa hit finansborgarrådet, kan svara på frågan om ifall stiftelsen Barnens ö kommer att läggas ned eller inte, och i så fall när.

Jag har också en fråga som borgarrådet Sjöstedt möjligtvis kan svara på. I och för sig får jag säga att hon har en positiv syn på verksamheten i sak i sitt svar. Men varför marknadsför man då inte kolloverksamheten på ett bättre sätt?

Anförande nr 27

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jan Valeskog och fullmäktige! Det är inte jag själv som avgör vilka frågor jag ska svara på eller inte. Jag hoppas att du har respekt för

det. Det är inte jag som har valt att ta den här frågan från någon annan. Det avgörs på helt annat håll.

Jag ska försöka svara på dina frågor. Den första handlade om synen på kollo, vad som görs och så vidare. Det har gjorts ett ganska stort arbete i år. Jag förstår inte hur du läser när du säger att det bara är en sak som har gjorts. Det är det inte alls, utan det har gjorts många saker. Det är möjligt att söka på Internet, och man har förlängt ansökningstiden. Man har även gått ut i vissa stadsdelar och informerat på olika språk. Det har jobbats betydligt starkare i år med de här frågorna än vad vi har gjort tidigare. Det tycker jag är väldigt bra, och jag hoppas att det kommer att märkas i siffrorna för hur många barn som kommer att vara på kollo. Det är viktigt.

Jan Valeskog frågade om Barnens ö och vad som händer. Precis som Jan säger finns det ett stort underhållsbehov på Barnens ö, och frågan är hur man finansierar det. Jag vet att det pågår diskussioner i styrelsen för Barnens ö. Men jag kan svara direkt på frågan: Det finns inga planer på att lägga ned stiftelsen Barnens ö, om det var det du var ute efter att få veta.

Anförande nr 28

J a n V a l e s k o g (s): Det var ju oerhört glädjande. Det finns inga planer på att lägga ned stiftelsen Barnens ö, säger borgarrådet. Jag har ju fått andra uppgifter, nämligen att det är precis det man jobbar för att åstadkomma. Men det här uppfattar jag som en tydlig och klar dementi, som jag antar att hela majoriteten och det frånvarande finansborgarrådet står bakom. Jag tycker att det finns skäl att också tydliggöra för omgivningen utanför den här salen att så är fallet.

Desto viktigare är det då också att man löser frågorna om upprustning av fastigheter och annat och ser till att det finns ekonomiska medel för detta. Uppenbarligen saknas det. Jag tar detta som ett tydligt besked från majoriteten om att man inte avser att likvidera stiftelsen Barnens ö. Det tycker jag är oerhört glädjande.

När det gäller marknadsföringen, som borgarrådet tar upp i sitt svar, stämmer det fortfarande inte. Det står att man förra året gav i uppdrag att utarbeta en plan för att förbättra aktiviteten. Den där planen är det ingen som har sett, vad jag vet. Det är många som har efterfrågat den. Också jag har försökt få tag på den. Jag vet inte om borgarrådet har den på sin bänk och kan lämna över den till mig. Det ska vara en plan som ska handla om att marknadsföra kolloverksamheten så att fler får information och sprida informationen. Det är naturligtvis positivt att informationen finns på flera språk, men om man inte sprider informationen och katalogerna och inte annonserar bättre blir det ju ingen marknadsföring. Då blir kanske resultatet också därefter. Jag undrar var planen finns. Är marknadsplanen de exempel som finns i svaret om att kollokatalogen kommer tidigare och att ansökningstiden förlängs? Då är jag inte speciellt imponerad.

Anförande nr 29

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag tror att Jan Valeskog har en bakgrund i en stadsdelsnämnd. Du kanske sitter där fortfarande, till och med? Annars var det säkert så också på din tid att stadsdelsnämnderna hade ansvar för kolloverksamheten och

för att de barn som bor i stadsdelen får information om de kollar som finns, vart man kan gå, vad det kostar och så vidare. Då vet du också att stadsdelsnämnderna själva utformar hur man angriper de här frågorna.

Det ser väldigt olika ut över staden; det vet jag. Jag vet också att det jobbas jättemycket med de här frågorna och på väldigt olika sätt. I den rapport som jag avser att lämna nästa år om 2009 års kolloverksamhet kommer jag att redogöra för precis vad som har hänt. Det pågår oerhört mycket. De förlängda ansökningstiderna, olika sätt att närma sig det här med olika språk och kataloger som ska komma ut och så vidare är några saker. Det är viktiga saker. Du kanske har fler idéer om vad man kan göra, men detta är som sagt ganska viktiga saker.

Anförande nr 30

J a n V a l e s k o g (s): Jag vet mycket väl att stadsdelsnämnderna har ansvaret under tider av minskade resurser till stadsdelsnämnderna. Det kan naturligtvis vara en del av förklaringen.

Men vad jag är ute efter förutom att få det första beskedet om stiftelsens framtid är vad man gör för att marknadsföra verksamheten. Då har man alltså gett ett uppdrag centralt till stadsledningskontoret, och inte till stadsdelsnämnden, att utarbeta en plan för detta förra året. Men ingen har sett skymten av den där planen. Ingen vet vad det är för marknadsföring som man åsyftar. Det kan ju inte bara vara det att kollokatalogen skickas ut en vecka tidigare eller att man kan söka på Internet. Det måste finnas en marknadsföringsplan värd namnet, men det gör det uppenbarligen inte.

Jag tycker att ni verkar hantera de här frågorna ganska styvmoderligt, utöver den oro som finns i själva stiftelsen Barnens ö. Men jag hoppas att ni nu kan gå ut och dementera alla planer om likvidering. Ni behöver uppenbarligen agera och anstränga er betydligt mer än vad ni har gjort hittills.

§ 11 Interpellation om det borgerliga ansvaret för raset i nybilsregistreringen av miljöbilar i Stockholm (nr 2009:15)

Anförande nr 31

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 32

J a n V a l e s k o g (s): Jag får tacka för svaret. Av svaret, som handlar om den försämrade position som Stockholms stad har vad gäller andelen miljöbilar av nybilsförsäljningen, förstår jag att borgarrådet inte anser att det är något problem att Stockholm har rasat från första till nionde plats. I mars hade Stockholm alltså sjunkit ned till plats nio. Från vår sida tycker vi att det är allvarligt att varken den borgerliga regeringen eller den borgerliga majoriteten i Stadshuset ser det som en viktig fråga att försöka påverka storstadsbornas bilval i områden där bilismen utgör ett särskilt stort miljöproblem.

Det handlar om att försöka påverka stockholmarna så att vår andel av nyinköpta miljöbilar är stor. Men ett sådant synsätt på storstadens miljöproblem finns över huvud taget inte hos den borgerliga majoriteten. Det ser man på flera områden.

I stället tar borgarrådet i sitt svar upp skattefrågorna, som ju har lika stor betydelse för hela landet. Borgarrådet menar att skattereglerna kommer att få en lika stor positiv effekt som de hittillsvarande förmånerna har haft på miljöbilar. Det gäller både undantaget från trängselavgifterna, miljöbilspremierna och gratis parkering för miljöbilar. Det här är naturligtvis inte sant. På den här punkten är så kallade miljövännen och intresseorganisationen Bil Sweden helt överens om att era beslut minskar både antalet och andelen miljöbilar väsentligt. Det är tråkigt.

Jag kan också konstatera att borgarrådet i sitt svar har gjort en helt egen tolkning av den enkätundersökning som har gjorts. Hon har kommit fram till att gratis parkering saknar betydelse för de tiotusentals boendeparkerare i Stockholm som funderar på att välja miljöbil. Det är ett fullständigt befängt påstående, och något sådant går inte att utläsa av enkäten. Stockholmarna kan räkna. Självfallet kan man räkna upp de tusenlappar som undantaget från trängselavgifterna, miljöbilspremierna och gratis parkering är värda. Det är fråga om enkel matematik.

Nu har det plötsligt tyvärr blivit mycket mindre intressant att köpa miljöbil i Sverige, och särskilt i Stockholm. Den ekonomiska drivkraften har blivit mindre. Jag tycker att ni har ett mycket stort och tungt ansvar för detta.

Anförande nr 33

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det gigantiska ras i miljöbilsförsäljningen som har skett i Stockholm och som Jan Valeskog pratar om innebär att i januari–mars 2008 var 42 procent av nybilsförsäljningen miljöbilar medan den i januari–mars 2009 var 39 procent. Man kan använda överord ibland, men det här är verkligen ett lysande

exempel på överord. Det är med 3 procentenheter som försäljningen har minskat, Jan Valeskog. Det kallar inte jag för ett gigantiskt ras.

Vi vet, och det framför jag också här i sammanhanget, att det finns många olika aspekter på miljöbilar. En sak som vi vet är viktig och som du också tar fram i interpellationen är att biltullsundantaget har spelat roll. Det var därför det skedde en kraftig försäljning av miljöbilar i december. Stockholm låg rekordhögt då. Det berodde på att man passade på att köpa bilen då eftersom man var garanterad undantaget. Det ledde till att Stockholm låg på 16:e plats i riket i januari när det gäller nybilsförsäljningen av miljöbilar. I februari hämtade vi upp detta till 12:e plats. I mars låg vi på 9:e plats i riket. Vi har ännu inte fått statistiken för april, så vi vet inte någonting om det.

När man tittar på statistiken kan man däremot konstatera att det finns en glädjande ökning av antalet gasbilar. Det visar att tilltron till alliansens politik på området verkligen finns. Det är mer än en fyrdubbling av försäljningen av gasbilar som har skett. Det beror på att man nu förstår att man kan lita på att det kommer att finnas en infrastruktur för gastillgången i Stockholm. Det tycker jag är en glädjande del av statistiken.

Jag kan hålla med om att det är tråkigt att miljöbilsförsäljningen minskar generellt. Men det handlar inte om ett ras. Det är inte jag som läser VSP-rapporten som fan läser bibeln, Jan Valeskog. I så fall gör jag det tillsammans med miljöförvaltningen, för de gör en likadan tolkning av rapporten som jag har gjort: Det är borttagandet av biltullarna som är den viktigaste faktorn. Men bilens drivmedelskostnader är också viktiga i sammanhanget.

Jag vill passa på att göra ett påpekande. Du pratar om tiotusentals boendeparkerare som har missat detta undantag. Det är bara ungefär 8 000 personer som har miljöbilar och som i så fall har blivit av med den subvention som vi har ägnat oss åt.

Anförande nr 34

J a n V a l e s k o g (s): Om vi nu ska börja i änden med vad som är viktigt för stockholmarna när det gäller huruvida man köper en miljöbil är vi som sagt helt överens, Ulla Hamilton och jag, om att trängselavgifterna och miljöbilspremien är viktiga.

Borgarrådet säger att gratis parkering inte har någon betydelse, och hon refererar till miljöförvaltningen. Jag förstår inte varför man ska referera till miljöförvaltningen i stället för att gå direkt till undersökningen. VSP:s undersökning och rapport finns ju här. Där står det helt tydligt och klart att gratis boendeparkering har den minsta betydelsen av detta. Men det beror också, som det står här, rimligtvis på att många inte alls är berörda av gratis parkering eftersom de inte kan få det. De svarar naturligtvis nej på den frågan. De som är berörda svarar ja; det är inte konstigare än så. Det är klart att alla faktorer har en betydelse. Borgarrådet säger i svaret att det här saknar betydelse. Det är fullständigt felaktigt, vilket också framgår i VSP-undersökningen.

Borgarrådet skryter om att tilltron till politiken när det gäller miljöbilar är stor. Hur kan man säga det när andelen miljöbilar minskar? Man kan diskutera om det är med mycket eller lite, men den minskar väsentligt. Antalet miljöbilar i nyförsäljning minskar också väsentligt i Stockholm. Hur kan man då säga att det bevisar att tilltron till alliansens politik ökar? Jag förstår inte hur man får ihop det. Det är naturligtvis ett tecken på det omvända. Både miljöorganisationer och Bil Sweden säger ju också att det här får motsatt verkan. Det är färre nya miljöbilar som säljs. Andelen miljöbilar som säljs i Stockholm blir relativt sett mindre jämfört med andra kommuner i landet. Vi ligger på nionde plats från att ha legat på första plats. Jag kan inte förstå att det ska vara fråga om någons sorts tilltro. Det är väl snarare misstro i så fall.

Jag förstår definitivt inte heller hur borgarrådet kan säga i sitt svar att frågan om miljöbilar är en fråga av nationell karaktär. Det är väl självklart att frågan om miljöbilar är ännu viktigare i storstäder än på mindre orter. Det är särskilt viktigt, och man har ett särskilt ansvar för, att till exempel i Stockholm se till att det blir en så stor andel miljöbilar som möjligt. Men här har ni slagit till full reträtt när ni har avvecklat alla stimulanser som tidigare har funnits. Det är oerhört beklagligt. Det visar sig också i siffrorna att det blev absolut sämre. Sedan kan borgarrådet vrida och vända på detta hur hon vill och tycka att några procent inte spelar någon roll, men faktum är att andelen minskar och antalet likaså.

Anförande nr 35

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill bara korrigera Jan Valeskog i citatet från mitt svar. Jag sade *inte* att jag anser att frågan om miljöbilar är en fråga av nationell karaktär. Jag skriver att jag anser att *stimulanser* av miljöbilar är en fråga av nationell karaktär. Det är faktiskt ganska stor skillnad.

Jag anser att den politik man ska driva på det här området och som också regeringen driver ska handla om fordonsskatten, koldioxidskatter och den premie som också finns, även om man uppenbarligen ofta glömmer bort det i debatten: Vi har fortfarande en miljöbilspremie som gäller några månader till i det här landet, men den verkar vara helt bortglömd när man pratar om just stimulanser till miljöbilar. Den verkar inte heller, intressant nog, speciellt mycket ha påverkat försäljningen i den delen, och det bör man fundera lite grann över. Men det är den typen av åtgärder man ska göra på riksplanet. Vi ska inte använda skattebetalarnas pengar i Stockholm för att på olika sätt styra på det här området. Där håller jag absolut inte med Jan Valeskog.

Om det dessutom vore så, Jan Valeskog, att boendeparkeringsundantaget hade varit så oerhört viktigt, varför äger då inte många, många fler miljöbilar och kan använda sig av det här boendeparkeringsundantaget? Din argumentation håller ju inte ihop över huvud taget.

Jag skulle vilja säga att det är beklagligt att miljöbilsförsäljningen har sjunkit, även om det bara handlar om 3 procentenheter. Jag tror, precis som jag sade tidigare, att det delvis beror på att vi har haft en väldigt hög försäljning av miljöbilar i december på grund av att många ville försäkra sig om att kunna ta del av miljöbilsundantaget

när det gäller biltullarna. Jag är övertygad om att vi kommer att hämta igen detta från Stockholms sida sett.

Dessutom finns det en annan aspekt på det här området, och det är att det är fler och fler som faktiskt använder andra alternativ än bilar. Det är fler och fler som cyklar, och det är fler och fler som åker kollektivt. Men det verkar Jan Valeskog helt ha glömt bort i det här sammanhanget. Det kan också göra en väldigt stor skillnad på miljön.

Anförande nr 36

J a n V a l e s k o g (s): Det verkar som om borgarrådet inte har förstått vad interpellationen handlar om. Jag pratar om de bilar som säljs i dag, varför antalet och andelen miljöbilar minskar särskilt i Stockholm. Varför är det så? Självklart är det bättre att man cyklar, går och åker kollektivt. Det vet vi som driver kollektivtrafikfrågorna väldigt hårt. Men det handlar om varför det blir sämre och sämre och att det också är ett allvarligt miljöproblem att det är på det viset. Jag tycker att det har varit ett tämligen lyckat beslut om boendeparkering till exempel: Var tredje bil i Stockholms innerstad som har boendeparkeringstillstånd är en miljöbil. Borgarrådet sade själv ungefär 8 000. Det är jättebra siffror! Vi skulle ha kunnat öka den andelen om det hade funnits någon stimulans av något slag av lokal karaktär i Stockholm. Men allt är borttaget och siffrorna blir därefter. Miljöorganisationer och Bil Sweden beklagar naturligtvis detta, liksom vi gör.

Man kan också spekulera i det faktum att det här naturligtvis är sällsynt dålig tajming. Mitt i en lågkonjunktur när bilindustrin har det särskilt problematiskt bidrar ni med sådana här beslut med sällsynt dålig tajming till att förvärra läget, förutom att förtala Volvo och Saab i alla möjliga sammanhang både centralt och regionalt, vilket vi hade exempel på på Mälarrådet sist. Det är förfärligt trist med en sådan syn på svensk bilindustri, och det är också att beklaga.

Anförande nr 37

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jan Valeskog hävdar att det blir sämre och sämre. Jag beskrev just att det blir bättre och bättre. Det blir inte sämre och sämre; vi var på 16:e plats i januari, vi var på 12:e plats i februari och vi är på 9:e plats i mars. Vi vet ännu inte hur siffrorna ser ut i april. Då kan man inte påstå att det blir sämre och sämre, Jan Valeskog.

Det är 3 procentenheters skillnad mellan det första kvartalet i år och det första kvartalet förra året. 8 procent av alla bilar i Stockholm är miljöbilar. Det är inte alls så, Jan Valeskog, att vi har tagit bort alla incitament när det gäller miljöbilar. Det finns faktiskt väldigt många incitament kvar på nationell nivå som stimulerar miljöbilsförsäljningen. Vi har miljöbilspremien som fortfarande finns kvar, fordonsbeskattningen och koldioxidbeskattningen, så det finns ett antal. Vi vet också att det kommer mycket mer, vilket jag också skriver om i mitt interpellationssvar, från regeringen som syftar till att just på nationell nivå stimulera miljöbilsförsäljningen.

Jag tycker att detta är helt korrekt. Det är på nationell nivå man ska jobba med de här frågorna och se till att man på bred front får en miljöbilsförsäljning. Den senaste statistiken från Bil Sweden på nationell nivå visar också väldigt glädjande siffror i den här delen, för det visar att från januari till april månad är 63 procent av de nya bilarna bilar som går på andra drivmedel än bensin. Detta visar att det händer väldigt mycket på det här området.

Till detta ska man lägga att vi nu äntligen, efter alla de år som ni har försökt ta död på fordonsgasmarknaden i Stockholm, har lyckats skapa en tilltro till marknaden i Stockholm. Vi har fått en fyrdubbling av försäljningen av fordonsgasbilar i Stockholm jämfört med året innan, och Stockholm står för en tredjedel av all försäljning av fordonsgasbilar i landet. Det tycker jag är något man ska vara väldigt nöjd över. Vi kan bli ännu duktigare på detta område, men vi visar de facto att de som finns och verkar i Stockholm i dag har en tilltro till att fordonsgasområdet kommer att kunna fungera framöver. Jag tycker naturligtvis också att det är viktigt att man köper andra typer av miljöbilar, men biogas har vi hittills varit väldigt överens om att vi gärna skulle vilja se mer av. Det kommer nu, tack vare den politik som alliansen driver på området.

*§ 13 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Synskadades stödundervisning*

Anförande nr 38

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Jag fick en fråga från Synskadades Riksförbund, som jag vet även sökt borgarrådet Edholm, om just skolstödet för synskadade. De oroas över att det ekonomiska ansvaret för skolstödet från årsskiftet har skjutits över från att ha varit förvaltningsgemensamt till att nu ligga på den enskilda skolan. Det här kan vara ganska stora pengar just för den enskilda skolan, även om det samlat inte är någon enorm summa. De känner en oro för att det skulle kunna bli så i enskilda fall att ekonomiska hänsyn kommer att kunna gå före det synskadade barnets behov.

Det här är inte ett politiskt beslut, så vi vet inte vad borgarrådet tycker. Min fråga är: Delar du deras analys, och är du i så fall beredd att åtgärda problemet?

Anförande nr 39

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är en väldigt viktig fråga som Roger Mogert ställer: Hur ser man till att barn som har funktionshinder får så bra undervisning som möjligt i våra skolor och stöd utifrån de olika funktionshinder de har?

Alla barn har rätt till stöd, och det är rektor som är ansvarig för det. Sedan är det så att man via utbildningsförvaltningen kan få tillgång till stöd. Eftersom de här barnen är relativt få finns det specialiststöd vid utbildningsförvaltningen. Det stödet kan skolorna när de så behöver köpa, precis som det är med alla andra tjänster på uppdragsavdelningen. Det var för övrigt Socialdemokraterna som sjösatte detta system

Men eftersom det handlar om så pass få elever får också skolorna stöd för att kunna göra det utifrån de 60 miljonerna. De här pengarna som vi har tagit av skolschablonen och lagt centralt i utbildningsförvaltningen ska gå bland annat till barn som är blinda eller synskadade. Det är just för att det är relativt sett ovanligt.

Just nu pågår det också ett arbete med stadens rektorer om att öka kunskaperna om barn i behov av särskilt stöd. Till exempel har det precis sjösatts en ny webbplats för detta på utbildningsförvaltningen där allt regelverk och sådant framgår tydligt. Det pågår alltså rätt mycket jobb, men jag är verkligen angelägen om att följa det här arbetet för att se hur det utvecklas.

Anförande nr 40

Borgarrådet M o g e r t (s): Vi talar nog delvis om olika saker. Skolstödet köper man ju från landstinget. Det är den kostnaden man nu har skjutit över på de enskilda skolorna. Det är en annan typ av stöd som vi ger från förvaltningen, och det är det landstingsinköpta stödet för individen det finns en oro för i och med att det nu är

utlagt på den enskilda enheten. Det handlar dels, precis som borgarrådet säger, om kunskapen på den enskilda skolan – man är ängslig för att den är för liten – men också att det ekonomiska kommer att tvingas gå före barnens behov.

Min fråga är alltså: Är du beredd att ompröva det systemet? Det finns ju inget politiskt beslut fattat i detta.

Anförande nr 41

Borgarrådet E d h o l m (fp): Nej, men det finns en struktur kring hur det här ska fungera. När det gäller detta handlar det om att skolan är i behov av kunskaper, och det är det man kan köpa av utbildningsförvaltningen. Eftersom det är så pass få elever det handlar om måste rektorerna få kunskap utifrån, om de inte redan har kunskapen – en del rektorer har det. Vi har skolor som har ganska många elever och som har en specialinriktning kring detta, men de flesta rektorer måste skaffa sig den kunskapen utifrån. Det har de ett ansvar att göra. Eftersom det är en ganska liten elevgrupp det handlar om finns det också specialdestinerade pengar till rektorerna att söka just för detta ändamål.

Egentligen tror jag inte att detta så mycket är en ekonomisk fråga som en fråga om att öka kunskaperna bland våra rektorer om var stödet finns att tillgå, och ett sådant arbete pågår.

Anförande nr 42

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag tolkar det som att du inte ser den risk som Synskadades Riksförbund ser och att du inte är beredd att ändra den ekonomiska ordningen. Är det rätt tolkat?

Anförande nr 43

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag tycker att det är väldigt viktigt att följa detta nu för att se om det kommer att fungera bra eller inte. Jag tycker att principen som gäller för alla andra former av stöd är rätt och riktig, och det systemet hittade också Socialdemokraterna på och var pappa till. Jag tycker att det är rimligt.

Men för att man ska kunna parera detta, eftersom det handlar om en relativt liten grupp, är det viktigt att det finns centrala medel, och det finns det. Det är också viktigt att rektorerna får bättre kunskap. Jag är dock beredd att säga att om det inte fungerar får vi se över det igen. Men systemet har precis just sätts.

Fråga nr 2. Försäljningsdirektivets tillämpning avseende Fituna

Anförande nr 44

M a r t i n M i c h e l (mp): Fituna säteri är av stort allmänintresse för Stockholms medborgare. Jordbruket utgör en liten del. Resten är skogsmark med höga natur- och kulturvärden. Därtill finns en väldigt stor fiskerätt och långa naturstränder. Nynäs- hamns kommun har redan för två år sedan meddelat intresse av att få köpa Fituna

säteri från Stockholms stad. Arrendatorn vill också utnyttja sin lagstadgade hembuds rätt.

Efter en minst sagt forcerad hantering i nämnden säljs gården nu till ett lägre pris än det värderade. I stället för att säljas till kommunen eller arrendatorn säljs fastigheten till en privatperson. Ärendet granskas nu av stadens revisorer.

Jag har följande fråga: Varför har inte staden respekterat arrendatorns hembuds rätts eller Nynäshamns förköps rätt?

Anförande nr 45

Borgarrådet A l v e n d a l (m): För Stockholms stad har det varit väldigt viktigt att ha tydliga principer när det gäller vår inriktning av försäljning av mark i andra kommuner. Det har vi också haft när det gäller försäljningen av Fituna. Fastighetsnämnden har fastställt att i allra första hand erbjuder vi arrendatorerna, till skillnad från andra fastighetsägare som inte alls har den typen av filosofi. På de marker där det finns arrendatorer får de alltså möjlighet att köpa först. Därefter har vi tagit som princip, också unikt som säljare, att på frivillig väg erbjuda kommunen att köpa marken. Först därefter, om båda dessa parter har tackat nej, går vi ut på den öppna marknaden.

Så har också gjorts när det gäller försäljningen av Fituna. I maj förra året överlämnades ett erbjudande till arrendatorn. Därefter begärde arrendatorn en förlängning av betänketiden, vilket också beviljades. Sedan fick vi ett skriftligt meddelande att arrendatorn ej önskade köpa marken. Därefter gick ett erbjudande till Nynäshamns kommun som naturligtvis också erbjöds köpa under de förutsättningar som rådde, men erbjudandet var inte intressant för Nynäshamns kommun.

Efter denna process som tog nästan ett halvår gick vi ut på den öppna marknaden och frågade vilka som var intresserade, och på den öppna marknaden har vi nu fått en tredje part som är intresserad av att förvärva marken.

Därför har alla de aktörer som enligt lag har rätt att också få en förköps rätt fått ett erbjudande från staden.

Anförande nr 46

M a r t i n M i c h e l (mp): Det är helt riktigt. Så har jag också tolkat stadens försäljningsdirektiv, men det står också att arrendatorn faktiskt ändå kan utnyttja sin hembuds rätt, helt enligt lagen. Dessutom var det så att i mäklarnas försäljningsprospekt skrevs det också in som försäljningsförutsättning att arrendatorns hembuds rätt ska gälla i sista hand efter en marknadsbedömning har gjorts.

Ingenting av det har ni tagit hänsyn till. Jag frågar fortfarande: Varför respekterar ni inte de förköps rätter som finns och som också är inskrivna i våra direktiv?

Anförande nr 47

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Under hela den här försäljningsprocessen, efter att erbjudandet till arrendatorn och Nynäshamn hade gått ut och vi hade fått nej från båda aktörerna, har ju fastighetskontoret haft väldigt tät kontakt både med kommunen och med arrendatorn. Det har inte varit någon infekterad diskussion över huvud taget, utan det har varit en väldigt tydlig och rak dialog om vad som händer och sker. Det har vartefter framkommit till arrendatorn att något hembud inte är möjligt eftersom vi har valt att göra en fastighetsreglering och inte ett rent köp av alla de fastigheter som finns. Den konstruktionen på affären har vi genomfört eftersom vi tycker att det är viktigt att vi i Stockholms kommun ska göra bra affärer då vi ändå representerar Stockholms skattebetalare. Det är också anledningen till att hembuds-rätten förfaller.

Anförande nr 48

M a r t i n M i c h e l (mp): Arrendatorn meddelade ju att han inte var intresserad av att köpa fastigheten till det värderade priset, 155 miljoner, men var trygg i förvisningen om att hans hembuds rätt skulle gälla, alltså att han även skulle ha möjlighet att köpa fastigheten efter att marknadspriset var bedömt och anbudsupp-handlingen var klar. Då skulle man få fram ett marknadspris. Men där blev han grundlurad av Stockholms stad. Jag frågar fortfarande: Varför följer ni inte era egna försäljningsdirektiv? Det har ni inte gjort i den här affären.

Anförande nr 49

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Försäljningsdirektiven så som vi har ställt upp dem är just att vara gentil gentemot arrendatorerna, vilket väldigt få fastighetsägare annars är. Vi går alltså ut först till arrendatorn. De allra flesta brukar gå ut på marknaden först. Vi går alltså först ut till arrendatorn och frågar om de vill köpa. I det här fallet fick vi som sagt var ett skriftligt nej från arrendatorn.

Därefter har vi gått ut till Nynäshamns kommun och frågat, också i enlighet med våra policier här i staden. De tackade också nej. Först därefter har vi gått ut på den öppna marknaden. Då skulle man kunna tänka sig att var man en vanlig säljare så skulle man kunna sluta ha kontakt med både arrendatorn och Nynäshamns kommun, men vi har tyckt att det har varit viktigt att hålla dessa kontakter vid liv. Vi har haft muntlig kontakt med båda dessa parter under hela processen för att hålla dem informerade om vad som händer. Det har vi också gjort i enlighet med den policy vi har, och vi har alltså följt policyn.

Fråga nr 3. Ungdomsarbetslöshet

Anförande nr 50

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tänkte prata lite om Järvalyftet, Joakim, för vi debatterade ju det härom sistens, och det var en ganska het debatt. Då lyfte vi fram att man borde plocka in lite mer sociala incitament för att arbeta med hela Järvalyftet. Det tycker vi fortfarande, speciellt när vi har läst i DN och tittat runt lite grann i medierna och på olika siffror om arbetslösheten, och det visar sig att 38

procent av alla 20-25-åringar i Husby står utanför både skola och jobb. Väldigt många unga Järvabor är väldigt oroliga och mår väldigt dåligt. De sociala incitamenten hade kanske varit på sin plats.

Jag tänkte alltså bara höra med dig, Joakim, vad du tänker göra. Tänker du plocka in några sådana incitament, eller tänker du låta det här rulla vidare?

Anförande nr 51

Borgarrådet L a r s s o n (m): Tack för frågan! Det här är väl en av de allvarligaste utmaningarna vi har framför oss – att se till att ungdomar som står inför risken att hamna i arbetslöshet på olika sätt knyter band med arbetsmarknaden. Det här är också en orsak till varför staden på olika sätt försöker se till att underlätta för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden. Nu pratar jag inte om jobbtorgen och den delen av de satsningar som sker där, utan sådant som sker just med anknytning till Järvalyftet. Till exempel har samtliga av de ungdomar som har sökt sommarjobb nu kunnat meddelas genom Järvalyftets försorg att de också kommer att få möjlighet till sommarjobb. Det är ett mycket viktigt incitament för att knyta de första banden till arbetsmarknaden.

Därutöver sker en rad olika satsningar på verksamheter som är igång under sommarlovet, vilket jag tror är av yttersta vikt för de ungdomar som faktiskt lämnar skolan och sedan behöver knyta band till arbetsmarknaden. Det är en rad olika saker som sker inom ramen för Järvalyftet, och jag tycker att det är viktigt att man här också lyssnar på de stadsdelar som är aktuella och ser vad de önskar göra inför sommaren. Det har vi också gjort. Vi har nu avsatt 10 miljoner extra för sommaren.

Därutöver kan våra bostadsbolag göra insatser. De anställer ett antal ungdomar. Polisen har precis rekryterat ett antal medborgarvårdare och ungdomsvårdare. Vi har också bolagens olika medborgarvårdssatsningar.

Det sker alltså en hel del, men naturligtvis är även vi oroad för framtiden.

Anförande nr 52

K a r i n R å g s j ö (v): Den satsning på sommarjobb som ni har gjort är självklart, men det här handlar om en åldersgrupp som är lite äldre, 20-25 år. När man hör att 38 procent av dem på Järva och just i Husby står utanför både utbildning och jobb undrar man vad det kan leda till. Detta är förstås en rekryteringsbas till kriminalitet, det kan vem som helst räkna ut, och vi skulle vilja se lite större insatser i det här området, för jag är oerhört oroad. Den här siffran kunde inte ens jag föreställa mig – att 38 procent i ett utsatt område som mår ganska dåligt står så långt bort från arbetsmarknaden och inte ens är i utbildning.

Jag menar alltså att andra typer av insatser måste till. Det kan till exempel vara förstärkt komvux. Man måste ju hitta de här unga människorna. Hur ska ni göra det? Har ni funderat på det? Jag tror att vi kommer att få ett oerhört tudelat samhälle om de här unga människorna kommer längre och längre bort från det liv de vill leva.

Anförande nr 53

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag är helt övertygad om att vi hyser lika stor ambition när det gäller att försöka lösa de problem som uppstår med anledning av lågkonjunkturen. Därmed inte sagt att Karin Rågsjö alla gånger ser de saker vi faktiskt gör. Nu kommer du in på ämnen som också berör jobbtorgsorganisationen, och där sker väldigt mycket. Man har en fantastiskt bra kartläggning på just Jobbtorget Kista över de ungdomar och de kvalifikationer som varje ungdom har. Man får en väldigt bred bild av dessa ungdomar som man sedan kan lotsa in till rätt arbete vid rätt tillfälle. De frågorna brukar du också ta upp med min kollega Ulf Kristersson.

Men tro inte att Järvalyftet bara handlar om jobsatsningar i form av sommarjobb! Det är mycket som sker, och de olika informatörer och medborgarvärdar och annat som nu sätts igång är det varierande ålder på, men det är ändå ungdomar.

Anförande nr 54

K a r i n R å g s j ö (v): Men om ni verkligen skulle vilja göra skillnad på Järvalyftet skulle ni sätta in helt andra typer av insatser, för när man ser den här siffran – 38 procent – är det inte unga människor som är på jobbtorgen eller i utbildning, utan de står helt utanför. Varningsklockorna ringer så att man nästan måste ha bomull i öronen! Det här är en oerhört allvarlig fråga. Det handlar om segregering, det handlar om diskriminering, det handlar om ett otroligt utanförskap. Man står helt utanför samhället. Ett samhälle som blir så tudelat exploderar till slut, och då måste man sätta in väldigt starka insatser. Ni har möjligheter att göra det inom Järvalyftet, om ni vill göra skillnad. Men vi ser inte att ni gör det. När ni nu har den här möjligheten att satsa på ett område fysiskt, då kan ni också gå in med de här sociala insatserna. Det tycker jag är självklart.

Anförande nr 55

Borgarrådet L a r s s o n (m): Karin Rågsjö! Vad vi försöker visa är att saker och ting hör samman. När staden på olika sätt stimulerar det som sker i området är det klart att det också påverkar den sociala biten, och den del som rör arbetslöshet påverkas i allra högsta grad av de näringslivsfrämjande åtgärder som sker i området. Det är de facto så att de 10 miljarder som vi satsar på energieffektiviseringar kommer att stimulera företagandet. Det kommer att stimulera ett antal företag som måste anställa för att kunna genomföra de stora insatser som behövs bara inom det området, och då har jag bara nämnt en enskild bit som i och för sig står för en väldigt stor del av insatsen.

Saker och ting hör samman. Det faktum att vi på olika sätt nu försöker se till att näringslivet kan etablera sig i området, se till att faktiskt göra fysiska förändringar som gör att det också skapas fler arbetstillfällen i området är något som är bra. Därutöver vill jag återigen nämna våra aktörer som är bostadsbolag och andra som också ser till att anställa lokalt i området.

Fråga nr 4. Skolsituationen i Bromma

Anförande nr 56

K a r i n H a n q v i s t (s): Bromma är en av våra stadsdelar som har väldigt hög barntäthet. Vi har haft en kraftig ökning av barn i förskolan och skolan de senaste åren. Det är ganska fullt, inte minst i Smedslättsskolan, och där har de föräldrar vars barn nu har fått erbjudande om Alviksskolan kraftigt protesterat. Jag vet inte om borgarrådet känner till Alviks rondellen. Jag hoppas verkligen att du vet hur det ser ut där. Den ska alltså passeras av dessa barn från Smedslätten. Det är några kilometer från deras hem.

Jag undrar vad du tycker om detta som skolväg för de här barnen. De allra flesta vill försöka gå med sina barn till skolan. Vi har en del skolor där man har så kallade vandrande skolbussar, vilket är alldeles utmärkt. Några föräldrar går med ett antal barn till skolan. Här blir det i stort sett omöjligt.

Min första fråga handlar alltså om trafiksäkerheten för de här barnen.

Anförande nr 57

Borgarrådet E d h o l m (fp): Trafiksäkerheten är svår i Stockholm över huvud taget. Vi har de här problemen på många ställen, både i Bromma, i innerstaden och i andra områden. Jag tror att de flesta föräldrar inte är beredda att släppa sina sexåringar ensamma när de ska gå till skolan, även av andra skäl än trafiksäkerheten. Man är orolig för sina barns säkerhet också av andra skäl.

Naturligtvis är det när man fattar den här typen av beslut viktigt att försöka se till att barnen har en så säker skolväg som det är bara är möjligt, och det hoppas jag att man också kan åstadkomma i Bromma.

Anförande nr 58

K a r i n H a n q v i s t (s): Jag tror inte att de här föräldrarna är så säkra på att det går att åstadkomma detta. De är till och med så förtvivlade att de faktiskt har övervägt att begära förlängd förskoleplats och hävdar barnomsorgsgarantin. Det är väl inte särskilt lyckligt för de förväntansfulla sexåringar som har sett fram emot att få börja skolan. Men föräldrarna ser ingen annan utväg, för de vägrar att släppa iväg sina barn till Alviksskolan, och jag undrar vad du tycker om en sådan nödlösning – att barnen ska gå kvar i förskolan ett år till.

Anförande nr 59

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är stadsdelsförvaltningen som avgör om barnen ska kunna gå kvar i förskolan eller inte. Det är naturligtvis en särskild behovsprövning kring det.

Det som är bakgrunden till dessa bekymmer är att det är väldigt fullt i skolorna söder om Drottningholmsvägen. Det är sex barn som i dag inte får plats i Smedslättsskolan som man hoppats på. Man kan fråga sig hur man löser ett sådant problem. Å ena

sidan är det klart att rektor och utbildningsförvaltningen måste samverka. Rektorerna i området måste samverka för att se till att man kan ta emot så många elever som möjligt. Politiskt har vi väldigt starka incitament genom att vi har ett skolpengssystem, det vill säga, rektorerna får betydligt mycket mer pengar om man tar emot många elever. Å andra sidan är det klart att rektorerna också är oroliga för att man kan få för stora klasser. Detta är givetvis en jättesvår avvägning, men jag tror att sådana beslut ligger väldigt bra hos utbildningsförvaltning och rektor.

Anförande nr 60

K a r i n H a n q v i s t (s): Om vi hade haft ansvaret för skolorna på stadsdelen, för det här har vi varit ute för många gånger tidigare, hade vi löst det här, för det handlar om lokalfrågan. Vi hade löst det kanske genom att använda lokalerna på andra sätt eller genom att sätta upp paviljonger, vilket skedde av och till när vi hade de här pucklarna i barnkullarna tidigare. Föräldrarna menar att det finns möjligheter att lösa lokalfrågan här på ett smidigt sätt, men det verkar som om det är ett otydligt beslutsmandat hos vikarierande skolchef, och det verkar som om man inte vill medverka till detta. Men vill man så kan man! Det brukar vara ett bra motto, och jag undrar om du är beredd att medverka till att lösa lokalfrågan i Smedslättsskolan så att barnen som bor i närheten kan få gå där.

Anförande nr 61

Borgarrådet E d h o l m (fp): Skolroteln har naturligtvis en dialog med de här föräldrarna, men jag tror att det är viktigt att rektor, utbildningsförvaltningen och de samlade rektorerna i Bromma har ett ansvar för den här frågan. Jag tror att det skulle bli ganska märkligt om utbildningsnämnden fattade beslut om upptagningsområden, för det är till syvende och sist det det handlar om. Det är klart att de här problemen finns runt om i staden varje år, och jag kan också berätta för Karin Hanqvist att de har funnits från tid till annan också i Bromma. Det är en svår situation för att det är väldigt mycket barn i Bromma just nu, och i grunden är det naturligtvis väldigt positivt.

Fråga nr 5. Ungas valdeltagande i Europaparlamentsvalet

Anförande nr 62

Z a i d a C a t a l á n (mp): Det har väl inte undgått någon att det är val till Europaparlamentet den 7 juni. Ett av problemen för Sverige är det låga valdeltagande i det här valet – 37,9 procent låg det på förra gången det begav sig 2004.

Något som är ännu värre i statistiken är valdeltagandet bland våra unga, särskilt första- och andragångsväljarna. Där ligger det kring 30 procent. I Stockholms län var snittet 33,3 procent år 2004. Det är en ganska allvarlig situation, anser jag, och jag tycker inte att det är en fråga som bara är upp till partierna att använda sina partimedel till. Jag anser att majoriteten av dem som styr och ställer i Stockholms stad är ansvariga för att gå ut och se till att vi har ett högt valdeltagande i våra val. Det handlar om demokrati, och det handlar om framtiden för de ungdomar som bor i Stockholm, att de ska känna att de har ett inflytande över sin vardag.

Vad tänker borgarrådet göra för att öka ungdomarnas valdeltagande i Stockholms stad?

Anförande nr 63

Borgarrådet N o r d i n (m): Tack, Zaida Catalán, för frågan! Den är lite ödesmättad, kan man lugnt säga, för det är klart att om Sverige fortsätter trenden med ett minskat valdeltagande till Europaparlamentet kommer den demokratiska legitimiteten i det här valet att fullständigt urholkas. Det är jag helt överens med dig om.

Ansvar för det här tycker jag ändå ligger oerhört mycket på partierna. Det är partierna som måste engagera människor och förklara och visa att det här valet är viktigt. Men det ligger också ett ansvar på staden som valmyndighet att på olika sätt underlätta ett högt valdeltagande. De gör vi också via valnämnden. Valnämnden ser nu till exempel till att det finns gott om vallokaler. Det är absolut ingen skillnad mot ett val till riksdag, kommun och landsting, utan vi har gott om vallokaler. Man kan rösta på bibliotek och på andra inrättningar.

När det gäller informationen om valet, och det gäller valdeltagande generellt sätt, tycker jag som sagt att det måste ligga på partiväsendet. Där har vi också placerat medel för detta. Alla partier har medel för att bedriva upplysande verksamhet, och naturligtvis ger partierna då tips om vad de tycker att man ska rösta på. Men för vår del tycker jag, när det handlar just om valet till Europaparlamentet, att det handlar om att i gymnasieskolorna förbereda eleverna. Jag kan i dag inte bedöma läget och vad man tar upp i gymnasieskolorna om just valet till Europaparlamentet. Man tar ju upp hur viktigt det är att rösta och hur viktig demokratin när det gäller de andra valen, och det är möjligen där – det vet inte jag – som detta kan vara ett glömt val. Skolan spelar en stor roll när det gäller att förbereda de unga på hur viktigt det är att rösta i alla val där man har tillfälle att rösta.

Anförande nr 64

Z a i d a C a t a l á n (mp): Då har jag ett förslag som jag hoppas att ni kan anamma. Malmö stad är nämligen en föregångare just nu. De har själva tagit ansvar för frågan och utbildat 30 unga valambassadörer. LSU, Landsorganisationen för ungdomsorganisationer i Sverige, har tagit egna initiativ med ideella organisationer. Det är jättebra, men jag anser att det finns ett ansvar också hos staden, något som Malmö stad nu har gått före och visat. Om vi utbildar 100 unga valambassadörer kan vi ingjuta hopp i ungdomar så att de känner att ja, Stockholms stad bryr sig om att vi går och röstar och tycker till om politik. Där kan vi vinna mycket.

Kan du göra detta?

Anförande nr 65

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag tror inte att vi nu kan utbilda 100 valambassadörer. Valkampanjen är i full gång, och innan vi har hittat de 100 ambassadörerna och utbildat dem är den 7 juni här. Men det blir intressant att följa utvärderingen av det man har gjort i Malmö. Jag är självklart inte främmande för att vi som stad, som ju

har ett ansvar att se till att det är enkelt för människor att gå och rösta och att det går rätt till, på olika sätt främjar ett högt valdeltagande.

Självklart håller jag med om att ungdomar ligger naturligen nära som ett extra stort ansvar, eftersom vi har ansvaret för skolväsendet fram till att ungdomarna är 18-19 år. Det blir spännande att följa utvärderingen, och jag tycker att det är oerhört viktigt att vi över huvud taget när det gäller ungdomars och andras deltagande i valet till Europaparlamentet kommer att ha en ordentlig diskussion efter valet, som jag hoppas blir ett trendbrott.

Anförande nr 66

Z a i d a C a t a l á n (mp): Jag inser att man inte plockar fram 100 valambassadörer ur fickan på en kvart, men däremot vet jag en sak om politik, och det är att vill man få någonting gjort ser man till att man får det gjort, speciellt när man har makten och medlen att göra det. Den här utbildningen behöver inte bestå av en veckolång kurs till exempel. Den kan gå väldigt snabbt, och det går ut på att man går ut i gymnasieskolor och på arbetsplatser, jobbtorg – vad som helst – och hittar de här ungdomarna och aktiverar dem.

Det hade varit en väldigt god idé, och jag hoppas att ni kan omvandla den på något sätt, för det är bättre att göra någonting nu än att titta tillbaka senare och ångra att man inte gjorde någonting för att öka ungas valdeltagande.

Anförande nr 67

Borgarrådet N o r d i n (m): Också partiväsendet måste lyfta sig självt i kragen när det gäller valet till Europaparlamentet, och det gäller hela valdeltagandet. Det är tyvärr så att vi även i val till riksdag, kommun och landsting har ett lägre valdeltagande bland ungdomar än bland övriga åldersgrupper. Det finns alltså anledning att tänka till när det gäller ungdomars valdeltagande generellt sett.

Nej – även om viljan och tron på att de här 100 valambassadörerna var den rätta vitamininjektionen skulle finnas tror jag inte man skulle greja det på den här tiden. Men vi är som sagt helt överens om att det här är en oerhört viktig fråga och att staden är en av de viktiga aktörer som har anledning att följa den här frågan och se vad vi kan göra för att stimulera och få fram ett högt valdeltagande.

Fråga nr 6. Boende för HIV-positiva hemlösa

Anförande nr 68

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Jag kanske slår in redan öppna dörrar, jag vet inte. Men det skulle vara bra att få det uttalat.

Det finns en avsikt att starta ett HIV-boende för hemlösa på Stureby vårdhem. Jag skulle nu vilja veta om alliansen verkligen är beredd att satsa på det också. Det ligger ett ärende som har varit uppe i socialtjänstnämnden, och det har gått på återremiss

för det innehöll en hel del felaktigheter. Det är inget lågtröskelboende, utan det skulle vara nolltolerans på det boendet bland annat.

Jag undrar nu om det inte finns pengar i föreningsutskottet så kanske det finns i medelreserven eller någon annanstans. Man borde göra det för den här gruppen. Vi har 80 hemlösa HIV-positiva personer i Stockholm som inte får sina bromsmediciner. Venhälsan skriker, Huddinge skriker, Hiv-Sverige skriker efter platser till den här gruppen.

Det här är den mest marginaliserade gruppen vi har i Stockholm, och jag undrar om du stöder ärendet.

Anförande nr 69

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag uppfattar att jag har fått en fråga om vad som händer i ett pågående ärende. Som Jackie Nylander vet är jag också engagerad i frågan om HIV-positiva hemlösa, och det här är ett pågående ärende som var uppe på nämnden och som på ert eget initiativ återremitterades eftersom ni inte tyckte att det var tillräckligt väl förberett. Vi hade ingen diskussion om ärendet den gången. Det är tillbaka på förvaltningen och kommer tillbaka till nämnden igen. Vi får alltså goda skäl att diskutera saken när den är beredd ordentligt.

Anförande nr 70

J a c k i e N y l a n d e r (v): Då undrar jag: Är du, Ulf, beredd att försöka få loss pengar till det här i så fall? Det handlar om åtta lägenheter som man skulle kunna få till en kostnad av 2 ½ miljon. Det är Micasa som äger Stureby vårdhem. Med tanke på att det finns 100 miljoner som Stockholms stad bland annat har tagit 40 miljoner av för att renovera Bandhagshemmet med, som också är Micasas fastigheter, är 2 ½ miljon rätt billigt för de här lägenheterna. Vi kan inte hitta sådana i Stockholm för det priset.

Anförande nr 71

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det finns många goda saker i det här initiativet, men jag tycker att det är uppenbart att vi har ett ärende som pågår, så låt oss nu bara avvakta själva beredningen av ärendet och komma fram till ett sammanträde och diskutera saken på allvar. Jag har inte följt ärendet sedan det lämnade nämnden för återremiss.

Anförande nr 72

J a c k i e N y l a n d e r (v): Är du verkligen intresserad av att göra någonting för den här gruppen och skulle vi i så fall kunna sätta oss ned och diskutera hur vi når gruppen på ett bra sätt? Det är en väldigt utsatt grupp – kan du hålla med om det?

Anförande nr 73

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Absolut! Jag är mycket intresserad av själva frågan, och vi får ju ett nämndsammanträde före sommaren där vi kan diskutera saken.

Fråga nr 7. Demokratin i nämnderna

Anförande nr 74

A b d o G o r i y a (s): Den 4 mars hade vi ett seminarium om demokratiutvecklingen i den här salen. Många av oss tyckte att det var mycket bra att anordna sådana seminarier. Förhoppningen var och är att detta ska leda till förbättringar, i både fullmäktige, nämnder och styrelser.

Tyvärre har vi under de senaste veckorna upplevt konstiga uppträdanden från vissa ordförande. Till min förvåning läser jag i massmedierna om ett ärende i socialtjänstnämnden. Några dagar senare får jag och övriga nämndledamöter ärendet.

Tycker du som yttersta ansvarig, Sten Nordin, att detta är förenligt med demokratiutvecklingen? Ska inte oppositionen och övriga nämndledamöter få tillgång till ärenden samtidigt som ordföranden?

Anförande nr 75

Borgarrådet N o r d i n (m): Så har nog alltid skett här i staden, och så sker på andra politiska nivåer också: Den politiskt ansvarige ordföranden eller majoriteten presenterar ofta sin politik när man är klar med den och när man har landat i vad det formella beslutet ska vara. Det handlar mycket om det, för ärenden som inte är förvaltningsärenden eller rena processärenden och sådana saker som man har, bottnar ju i att det politiska uppdraget och inriktningen. Den delen är nog inte ovanlig.

Sedan brukar ärendet i det skedet vara offentligt, och därmed har också oppositionen tillgång till det och möjlighet att kommentera och så vidare. Jag tycker att det är viktigt för det demokratiska samtalet att man gör så.

Jag kan inte uttala mig om hur processen har varit i enskilda fall, men generellt sätt är det så vi har arbetat i olika majoriteter i staden, och det är så vi kommer att fortsätta. Det är som sagt självklart viktigt att oppositionen får möjlighet att ta del av ärendena i god tid.

Anförande nr 76

A b d o G o r i y a (s): I det här fallet, Sten, har vi hört ordföranden uttala sig om ett ärende i massmedierna, där jag i egenskap av ledamot i nämnden liksom Dikran och alla andra som sitter i socialtjänstnämnden får ärenden några dagar senare. Det vill säga, vi hade absolut inte tillgång till ärendet. Vi hade absolut inte tid att sätta oss in i ärendet och kommentera det över huvud taget. Det märkliga var då att ordföranden några dagar tidigare gick ut och uttalade sig om ärendet.

Kommer du i framtiden att se till att vi inte upplever sådana situationer?

Anförande nr 77

Borgarrådet N o r d i n (m): Som sagt var: Det enskilda fallet är det bättre att man diskuterar i socialtjänstnämnden så att ordföranden där får chans att delta i diskussionen. Jag kan inte veta exakt vad som har hänt i det enskilda ärendet, men vad som generellt gäller är självklart att oppositionen ska ha tillgång till ärendena och ha möjlighet att både utforma sitt alternativ och kommentera i medierna. Om majoriteten presenterar ett ärende blir det i samma ögonblick offentligt. Ofta får man ju tillfälle av medierna att då ge sin syn på ärendet. Det är viktigt att det är så det fungerar.

Anförande nr 78

A b d o G o r i y a (s): Tack för svaret, Sten Nordin! Jag har tagit upp den här frågan i själva socialtjänstnämnden, och jag fick absolut inte det behagliga svar jag fick av dig här utan snarare tvärtom. Jag hoppas verkligen att du ser till att vi lever upp till och försöker göra vårt bästa för att utveckla demokratin i de olika församlingar vi sitter i.

Anförande nr 79

Borgarrådet N o r d i n (m): Absolut, det är ett gemensamt intresse!

Fråga nr 8. Ökande arbetslöshet och stigande socialbidrag

Anförande nr 80

E i v o r K a r l s s o n (mp): Finanskrisen är här, och det ger avtryck i ökad arbetslöshet och stigande socialbidrag i staden. Socialbidragen antas öka med 300 miljoner kronor fram till 2010. Värst utsatta är ungdomar och utrikes födda. På ett år har arbetslösheten bland unga ökat från 1 000 personer till 2 000, och i gruppen utrikes födda har det skett en ökning från 6 000 till 8 000. I gruppen arbetslösa socialbidragstagare var utrikes födda klart överrepresenterade. En tredjedel har bott i Sverige mindre än tre år, och deras kunskaper i svenska har brister.

Utöver det har det i övrigt lagts varsel i staden varav en del kommer att leda till arbetslöshet. Oavsett om det är svenska eller utrikes födda ungdomar eller vuxna är situationen allvarig. Kommer det att tilldelas mer ekonomiska medel för att klara krisen?

Anförande nr 81

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Precis som du påpekar är det ett allvarligt läge. Det har både du och jag beskrivit på många olika sätt, och vi följer detta extremt noggrant. Vi ser nu ungefär en dubbling av antalet arbetslösa ungdomar i åldern 18-24 år. Vi ser en ungefär 30-40-procentig ökning av arbetslösheten bland människor med invandrabakgrund, och vi ser också att många har kommit tillbaka i

arbetslöshet efter kortare tid i arbete. Det är alltså en mycket allvarlig situation. Vi ser också att socialbidragen ökar i takt med detta. Som du vet är detta inget som vi duckar för på något sätt.

Samtidigt gäller det att ha is i magen och vara ganska långsiktig. I en sådan internationell kris som vi befinner oss i kan ingen trolla med knäna. Vi kan inte tro att detta går oss spårlöst förbi. Vi kan inte hitta på arbeten som det saknas grundläggande stöd för. Man måste alltså hålla kvar en långsiktig strategi för detta.

Vi menar att jobbtorgens första år var extremt viktigt, för under en hyggligt god konjunktur fick vi sjösätta väldigt mycket framgångsrikt arbete. Vi har lyckats få 42 procent av våra 10 000 inskrivna aspiranter i arbete under det första året. De har alltså kunnat lämna behovet av försörjningsstöd helt och hållet, och det är ett gott resultat som vi behöver när vi går in i ett tuffare läge, och det finns ingenting som garanterar lika goda resultat nu.

Vi kommer i samband med den vanliga tertialrapporten att titta på hur stora volymer vi har att arbeta med på jobbtorgen, och jag utesluter inte alls att vi kommer att komma tillbaka med förändringar i jobbtorgens sätt att arbeta så att vi kan möta upp emot kanske ytterligare 1 000-1 500 aspiranter på våra jobbtorg.

Anförande nr 82

E i v o r K a r l s s o n (mp): I och omkring Järva är det också oroligt med så många ungdomar som uppemot 40 procent som saknar gymnasieutbildning. Där borde man satsa mer på komvux så att de nu när det är sådana här tider kan fullgöra sina betyg så att de inte får en ny omgång socialbidragstagare på just de platserna. Det behöver över huvud taget satsas mer på utbildning. Det kan vara lärlingsjobb, komvux, praktikplatser och bättre arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Man kanske kan tidigarelägga olika projekt.

Sedan är det så att det togs 10 procent från stadsdelarna som lades över på jobbtorgen. Men eftersom det inte blev full kapacitet på jobbtorgen – det var väl 4 procent, så det blev en skillnad på 6 procent ungefär mellan vad som kom från stadsdelsnämnden och till jobbtorgen – betyder det att socialbidragen ökar på stadsdelsnämndens bekostnad. Människorna kommer ju tillbaka dit.

Anförande nr 83

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Både vi och stadsdelarna följer väldigt noga socialbidragens utveckling, och det skedde även förra året förändringar inom ramen för den då gjorda prognosen om stadsdelarnas socialbidragskostnader.

Du pekar på några problem som är viktiga. Det ena är de 40 procent av 20-åringarna på Järvafältet och 30 procent i staden som helhet som saknar gymnasiekompetens. Jag brukar påpeka att detta är ett akut problem just nu, men det som är ännu värre är att det inte bara är ett akut problem. Vi ser nu att de som har haft svårt att få jobb tidigare har ännu svårare att få jobb i en lågkonjunktur, och vad som bekymrar mig ännu mer än detta är att jag tror att antalet jobb i Stockholmstrakten som man över huvud taget kan få om man inte ens har gymnasieutbildning blir färre och färre på

lång sikt. Vi har visserligen Sveriges största och bredaste arbetsmarknad här i Stockholm, men det är också en tuff arbetsmarknad som ställer tuffa krav. Vi har en mindre andel av de allra enklaste yrkena som man kan utföra nästan helt utan utbildning. Det problemet kommer inte att försvinna ens med en högkonjunktur.

Anförande nr 84

E i v o r K a r l s s o n (mp): Därför är det oerhört viktigt att skolorna verkligen satsar på de unga. De som inte klara studierna ska ha stöd tidigt, men hur det än är så får de inte det. Det sparas överallt, och de har inte den möjligheten. Det är där det börjar gå snett egentligen; de tappar lusten.

Sedan är det klart att man kan söka pengar ur EU:s socialfond för riktade projekt och så, men det blir ändå väldigt lite i förhållande till den höga arbetslösheten. Jag tycker därför att det måste till mer resurser. Man måste satsa mer på komvux till exempel.

Anförande nr 85

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Man kan säkert ha olika uppfattningar om vilka pengar man ska ha, men jag tror att ett långsiktigt större problem är en gymnasieskola som inte klarar av att hjälpa dem som inte i första hand har teoretiska begåvningar. Jag tror att det är jättebra att vi nu gör om gymnasieskolan så att vi får en större inriktning på praktiska ämnen och en mer hantverksmässig utbildning för de elever som inte i dag lyckas på vanliga gymnasieskolor utan tvärtom tvingas att misslyckas på det individuella programmet.

En annan långsiktig fråga som jag tror är viktig här är matchningsförmågan på arbetsmarknaden. Det är fascinerande och kul för Stockholm att 1 052 arbetskraftsinvandrare har flyttat till Stockholm från den 15 december förra året. Det talar för en dynamik på arbetsmarknaden trots lågkonjunkturen. Samtidigt är det lite anmärkningsvärt att vi i Sverige ska ha så svårt att utbilda mot de tydliga bristyrken som ändå finns. Där måste vi bli duktigare också i en annalkande högkonjunktur så småningom.

§ 18 Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2008 jämte granskningsrapporter avseende bolagen (bih. 2009:3) (utl. 2009:59)

Anförande nr 86

Revisor **B e n g t A k a l l a** : Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi förtroendevalda revisorer samt lekmannarevisorer för bolagen granskar på fullmäktiges uppdrag årligen och i den omfattning som följer av god revisionssed hela den kommunala verksamheten inklusive bolag och stiftelser. Granskningen sker i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen, stiftelselagen, den kommunala redovisningslagen och annan speciallagstiftning samt i övrigt med revisionsreglementet.

Vi är organiserade i tre grupper. Grupp 1 ansvarar för kommunstyrelsen, service-nämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Grupp 2 ansvarar i huvudsak för samtliga facknämnder. Grupp 3 ansvarar i huvudsak för samtliga stadsdelsnämnder.

Jag heter Bengt Akalla och är ordförande i grupp 1. Jag ska översiktligt redogöra för våra iakttagelser från grupp 1:s ansvarsområde. Efter mig kommer ordföranden i grupp 2, Bengt Leijon, att redogöra för sina gjorda iakttagelser inom facknämnderna. Slutligen kommer ordföranden i grupp 3, Bo Dahlström, att redovisa motsvarande för samtliga stadsdelsnämnder.

Beträffande detaljer och kompletterande uppgifter hänvisas till årsrapporterna för kommunstyrelsen och övriga nämnder samt till granskningsrapporten och granskningspromemoriorna för bolagen. Granskningen omfattar totalt 29 årsrapporter, en för varje nämnd, och 19 granskningsrapporter, en för varje bolag. Därtill har 22 projektrapporter över olika kommunala verksamheter överlämnats till berörda nämnder. Granskningen har syftat till att bedöma om nämnderna har uppnått kommunfullmäktiges mål och följt de beslut som är fattade, vidare om nämnderna har en god kontroll, styrning och uppföljning av verksamheten och om bokslut och ekonomisk redovisning ger en rättvisande bild av verksamheten.

Vi har kunnat konstatera att 2008 års verksamhet i allt väsentligt bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och budgetramar samt inom de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. I samband med granskningen av delårsrapporten för tertial 2 har vi beträffande det prognostiserade överskridandet av budgeten för Skarpnäcks stadsdelsnämnd noterat att kommunstyrelsen i årets båda tertialrapporter har angivit att nämnden ska ha en ekonomi i balans först till år 2009. Vi vill framhålla att beslut om avsteg från fastställd budget endast kan fattas av kommunfullmäktige.

Vår bedömning är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god revisionssed. Vad gäller kommunens bolag har i enlighet med aktiebolagslagen granskningsrapporter lämnats till bolagsstyrelserna för vidare befordran till årsstämmorna. Lekmannarevisorerna har icke i någon granskningsrapport riktat kritik mot styrelsen eller vd.

Sammantaget betyder detta att vi tillstyrker att ansvarsfrihet lämnas för kommunstyrelsen, servicenämnden, Skönhetsrådet och valnämnden.

Anförande nr 87

M a r t i n M i c h e l (mp): Var går gränsen för när en nämnd får ansvarsfrihet eller inte? Det skulle jag vilja veta, för jag tycker att det pågår många saker som är minst sagt häpnadsväckande. Jag skulle vilja veta lite mer om hur ni sätter gränserna.

Anförande nr 88

Revisor B e n g t A k a l l a : Man kan inte säga att det finns någon exakt gräns, utan man får bedöma från fall till fall hur det ser ut och hur allvarligt vi ser på det hela. Det kan förekomma saker och ting som man kan släppa igenom utan att man för den sakens skull inte beviljar ansvarsfrihet. Om man ska gå långt att man inte beviljar ansvarsfrihet är det ganska grova fel som ska ha gjorts i sammanhanget. Däremot kan vi lämna en synpunkt, precis så som jag gjorde mot kommunstyrelsen.

Anförande nr 89

Revisor B e n g t L e i j o n : Ordförande, fullmäktige! Jag heter Bengt Leijon och jag är ordförande i revisorsgrupp 2. Vårt uppdrag är att granska exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och utbildningsnämnden.

Jag ska komma med några korta kommentarer till de här nämnderna. Fastighetsnämnden, för att ta den först, får kritik av oss i år för att man inte har sett till att få nödvändig information på bordet för att kunna bedöma affärsmissigheten vid fastighetsförsäljningar. Som exempel har värderingsdokumenten stannat hos handläggarna, och nämnden har inte tagit del av dem vid beslut om försäljning. Däremot noterar vi med tillfredsställelse att nämnden utifrån vår granskning begär en enhetlig redovisning av försäljningsärendena där viktiga uppgifter fortsättningsvis sammanställs på ett konsekvent och överskådligt vis. Det är bra.

När det gäller idrottsnämnden har kommunfullmäktige under en följd av år framhållit att minst hälften av nyinvesteringar i anläggningar ska gynna flickors och kvinnors idrottande. I idrottsnämndens årsredovisning saknas en redovisning av hur flickors och kvinnors idrottande ska gynnas eller har gynnats. Vi begär därför att nämnden i sitt yttrande till oss över årsrapporten redogör för hur den avser att verka för en jämställd idrott i Stockholm.

För kulturnämndens del har vi noterat att flera av kulturnämndens utställningar och festivaler har varit framgångsrika och har höga publiksiffror, till och med högre än beräknat. Det tycker vi är glädjande. Samtidigt pekar vi på en del kvarstående brister i den interna kontrollen. Vi uppmanar nämnden att vidta åtgärder där. Inte minst gäller det skydd och vård av kulturnämndens samlingar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i huvudsak 2008 uppnått målen för verksamheten och de indikatorer som nämnden har rådighet över. Speciellt glädjande tycker vi

att det är att nämnden år 2008 till och med har klarat den planerade kontrolltiden inom livsmedelskontrollen, och även att nämnden sedan år 2006 har klarat en omstrukturering av verksamheten som har inneburit en kraftigt minskad nettokostnad – i stort sett en halvering på två år.

När det gäller stadsbyggnadsnämnden tycker vi att det är tillfredsställande att antalet byggrätter med godkända detaljplaner hittills tyder på att nämnden kan komma att uppnå målet om att planera för 15 000 nya bostäder under mandatperioden. Den ekonomiska krisen gör förstås att det finns en osäkerhet där. Däremot är vi från stadsrevisionen oroad över utvecklingen med ökade handläggningstider för detaljplaner och bygglov. Vi uppmanar nämnden att vidta åtgärder för att minska handläggningstiderna.

År 2007 riktade vi kritik mot trafik- och renhållningsnämnden för brister i kostnadskontroll och ekonomistyrning och ett stort budgetöverskridande i verksamhetsområdet trafik och gata. Nu har nämnden under 2008 bedrivit ett omfattande arbete för att hålla budget, styra resurser till kärnverksamheten och förbättra den interna kontrollen. Vi noterar därför med tillfredsställelse att nämnden i år har hållit sin kostnadsbudget och i väsentliga delar genomfört planerad verksamhet. Några förbättringsområden finns fortfarande, till exempel svag entreprenadkontroll, dålig konkurrens inom gatudriften och även otillräckliga interna rutiner för granskning av detaljplaner och bygglovsremisser.

Utbildningsnämnden har inte klarat fullmäktiges mål när det gäller oanmäld frånvaro i gymnasieskolan. För grundskolan saknas en central uppföljning. Vi uppmanar därför nämnden att fortsätta arbetet för att minska frånvaron i såväl grund- som gymnasieskolorna. Samtidigt är det roligt att konstatera att utbildningsnämndens arbete med att sammanföra stadens olika skolverksamheter i huvudsak har fungerat väl.

Kyrkogårdsnämnden har i allt väsentligt uppfyllt de verksamhetsmål som har uppställts av fullmäktige och även nämndens egna mål. Vi noterar särskilt det fina arbete som nämnden nedlägger på att bevara kulturarvet och utveckla parkmiljön och servicen där.

Exploateringsnämnden håller också de uppsatta målen. Nämnden medverkar så klart på ett bra sätt till att målet om 15 000 nya bostäder under mandatperioden kan komma att uppnås.

Avslutningsvis, ordförande, vill jag säga att samtliga nämnder utifrån revisionella grunder har uppfyllt huvuddelen av uppställda mål, beslut och riktlinjer och även på många punkter förbättrat sig jämfört med föregående år. Ingen del av den kritik som vi redovisar här är av den art att den föranleder någon anmärkning i revisionsberättelserna. Vi tillstyrker därför att ansvarsfrihet lämnas för de nämnder som jag här har redovisat.

Anförande nr 90

T o m a s R u d i n (s): Kommunfullmäktige, revisorer! Jag har två frågor som rör den här delen av revisionsrapporten. Den första handlar om fastighetsnämnden och

den hantering som där har skett av för staden försålda fastigheter och mark under det gångna året. Det intressanta tycker jag är att den anmärkning ni gör i revisionsrapporten gäller ett verksamhetsår då det har skett en försäljning som faktiskt saknar motstycke i modern tid. När det gäller den typ av utförsäljningar som har skett är naturligtvis staden och alla inblandade, medborgare och andra, angelägna om att det har skett på rätt sätt.

Jag har en fråga angående den anmärkning ni gör här. Det finns ju två delar i den. Den ena handlar om att ledamöterna inte har kunnat bedöma affärsmässigheten i en försäljning, som ni uttrycker det. Man påpekar här att man ser särskilt allvarligt på att fastighetsnämnden inte har fått tillräckligt beslutsunderlag, att man inte har haft möjlighet att bedöma de värderingar som har gjorts inför försäljningen och att detta inte har redovisats för nämnden. Det är i sig allvarligt.

Men jag undrar främst över kombinationen med den andra del som finns i anmärkningarna, nämligen där ni skriver att markanvisningar vanligtvis sker genom direktanvisning. Jag undrar om det här är ett systematiskt sätt att göra detta på i staden. Har ni sett att det har skett systematiskt att man har direktanvisat och att man inte har gett nämnden tillräcklig information?

Anförande nr 91

Revisor **B e n g t L e i j o n**: Låt oss ta affärsmässigheten först. Vår granskning har, om jag minns rätt, visat att problemet är att värderingsutlåtandena stannar kvar hos handläggare på kontoret, som jag sade. De redovisas inte på nämndens bord. Vi tycker inte att det är att ge ett särskilt affärsmässigt underlag. Jag vill inte spekulera i varför det har blivit på det viset. Uppenbarligen kan det säkert finnas tankar om sekretess och sådana saker och att man därför inte vill lägga fram sådana här dokument. Men det är ett faktum att så här har det gått till – regelmässigt, om jag förstår det hela rätt.

Däremot har nämnden och förvaltningen på många andra sätt följt sina egna regler och så vidare, så det är inte fullständig anarki. Men vi påtalar just det här med affärsmässigheten.

Anförande nr 92

T o m a s R u d i n (s): Vad finns det då för garantier att rätt pris har betalats för de egendomar som har sålts från stadens sida? Om inte nämndens ledamöter har fått se underlaget och det inte heller har skett någon konkurrensutsättning av ärendena blir det, vad jag förstår, helt godtyckligt hur priset har satts.

Anförande nr 93

Revisor **B e n g t L e i j o n**: Nu har jag inte undersökningen här, men om jag minns rätt var det så att vi tittade även på försäljningspriset kontra de värderade priserna. Jag tror att det i alla fall utom ett var ett rimligt förhållande mellan försäljningspriset och värderingsutlåtandet. I något fall diffade det på några miljoner kronor. Det ser alltså ut som att det har fungerat bra på det sättet, men det hindrar inte att vi kan tycka att nämnden borde få läsa igenom värderingsutlåtandena.

Anförande nr 94

T o m a s R u d i n (s): Min andra fråga rör granskningen av stadens bolag. Där finns en anmärkning som revisorerna gör om att värderingsutlåtandena uppvisar brister avseende informationsinnehåll och utformning. Ni skriver att det framför allt saknas en sammanställning över befintligt ortsprismaterial över fastighetsförsäljning inom aktuellt område. Det här är absolut nödvändigt för att objektiviteten i urvalet ska kunna ske för jämförelseobjekt, står det också. Översatt till mer normalt språk betyder det att man behöver se vad priserna är i ett visst område för att kunna göra en bedömning av om rätt pris sätts i de värderingar som sedan ligger till grund för försäljningen.

Min fråga till revisorerna är: Har man genom detta förfaringsätt öppnat upp för och möjliggjort en realisation av olika fastighetsobjekt inom fastighetsbolagen?

Anförande nr 95

Revisor B e n g t L e i j o n : Det finns ingenting i vår granskning som pekar på att man skulle ha realiserat ut några fastigheter.

Anförande nr 96

T o m a s R u d i n (s): Detta är ju en parallell till det föregående ärendet. Om varken styrelsen eller nämnden har möjlighet att följa prisutvecklingen – vad finns det då för garantier att priset sätts på en nivå som det är värderat till på marknaden?

Anförande nr 97

Revisor B e n g t L e i j o n : Jag vet inte om man kan få fram några garantier. Men vi har i alla fall studerat det material som finns och de försäljningar som har skett, och vi har inte sett några tecken på att det är några stora skillnader.

Anförande nr 98

T o m a s R u d i n (s): Jag konstaterar i alla fall för vår del att vi är mycket nöjda med att de här anmärkningarna har kommit i revisionsrapporterna. Men sista ordet är nog inte sagt i de här frågorna eftersom kommunallagen stipulerar att vi som politiker är skyldiga att vara försiktiga med allmänhetens egendom. Jag tackar för svaret.

Anförande nr 99

J o n a s E k l u n d (mp): Det gjordes en särskild granskning av revisorerna av fastighetsnämndens och exploateringsnämndens försäljning av fastigheter och mark som blev klar innan utgången av förra året. Där görs en del iakttagelser, bland annat att det regelmässigt saknas information som är nödvändig för att ledamöterna i fastighetsnämnden ska kunna bedöma affärsmässigheten i försäljningar, att de interna riktlinjerna vid försäljningar inte följs av fastighetskontoret på det viset att beslut om försäljning inte fattas i det interna beslutsforumet och att den särskilda blankett som finns inte används.

Revisionen rekommenderar att försäljningspolicyn i fastighetsnämnden utvecklas och förtydligas så att det anges i den vad som är strategiskt viktiga fastigheter och alltså inte kan säljas och vad som är icke strategiskt viktiga fastigheter för staden. Man rekommenderar också att en värdering alltid bör göras inför försäljningar inför försäljning av en fastighet och redovisas inför nämnden och att det ska upprättas en försäljningsplan med prioritering av vilka fastigheter som är lämpliga att sälja eller behålla.

Rapporten gavs ut före utgången av förra året. Jag har förstått det så att det görs en fortlöpande granskning av de försäljningar som sker inom fastighetsnämnden och att det är en särskild insats som pågår från revisorerna. Jag skulle vilja fråga om revisorerna har sett någon förbättring på de punkter som ni har anmärkt på under den tid som har gått sedan den särskilda rapporten färdigställdes.

Anförande nr 100

Revisor **B e n g t L e i j o n** : Vi har inte gjort det. Rapporten gjordes, som du sade, någon gång i fjol. Efter den har vi inte gjort någon fortlöpande granskning av försäljningsärenden. Det har vi inte någon anledning att göra. Det finns inte med i vår revisionsplan. Det är mycket möjligt, kanske till och med troligt, att vi vid ett senare tillfälle i revisionsplanen prioriterar en uppföljning av granskningen för att se hur det blev – om man har gjort som vi har sagt och rättat till det hela.

Men nu har vi lagt rapporten på politikernas och tjänstemännens bord, och vi räknar naturligtvis med att man tar till sig detta och förbättrar där det behövs.

Anförande nr 101

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Jag har en fråga som gäller uppföljning. För 2007, tror jag att det var, granskade er enhet stadens arbete med luftkvalitet och miljö kvalitetsnormer. Man hade vissa synpunkter och viss kritik mot miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och kommunstyrelsen i det agerandet.

Jag undrar om man har följt upp granskningen med tanke på att vi under det här året och slutet på förra året fortfarande har till exempel en trafiknämnd som på fullt allvar menar att den inte är bunden av åtgärdsprogram som är fastställda. Enligt lagstiftningen är alla myndigheter, alltså inklusive trafikhuvudmännen, bundna av detta. Jag tänker på uppföljning av de regler som gäller för verksamheten och om man tittar på detta vid en granskning av om den kritik som man tidigare har riktat har implementerats.

Anförande nr 102

Revisor **B e n g t L e i j o n** : Vi har faktiskt inte gjort någon uppföljning av den undersökning som du syftar på. Jag säger samma sak som jag svarade nyss: Vi kommer säkert att komma tillbaka till detta för att se hur luftkvaliteten utvecklas i denna goda stad – till det bättre, hoppas vi. Men som vi vet är det här svåra frågor, och det kommer säkert att ta lång tid att lösa dem, inte minst med riksdagens medverkan. Men vi kommer säkert tillbaka till det vid något senare tillfälle, dock inte 2009 såvitt jag vet.

Anförande nr 103

Å s a R o m s o n (mp): Jag får tacka för svaret.

Anförande nr 104

Revisor B o D a h l s t r ö m : Ordförande, ledamöter och åhörare! Mitt ansvarsområde som ordförande berör samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden. Vi har för de nämnderna granskat måluppfyllelse, styrning och kontroll och bokslutet och räkenskaperna.

Vi kan konstatera att samtliga nämnder med två undantag har klarat att bedriva sin verksamhet inom den budgetram som fullmäktige har beslutat om. Nämnderna som inte har klarat det är Skarpnäck och Norrmalm. Vi har i särskilda skrivelser till dessa uppmanat dem att vidta åtgärder för att hålla budgeten. Det är ju det ni har beslutat. Samtidigt kan vi konstatera att exempelvis Skarpnäck har jobbat väldigt hårt under året för att nå målen, och det ska de ha beröm för.

När det gäller styrning, kontroll och uppföljning har vi i särskilda skrivelser riktat kritik mot fem nämnder: Spånga-Tensta, Bromma, Kungsholmen, Södermalm samt Enskede-Årsta-Vantör. Vi har kritiserat dem för brister i internkontrollplaner och för att väsentlighets- och riskanalyser inte görs i tillräcklig utsträckning. De har brister i den interna kontrollen när det gäller lönehanteringen. Vi har också haft synpunkter på post- och diariehanteringen. Dessa synpunkter har vi preciserat i särskilda rapporter som är ställda till respektive nämnd.

När det gäller Kungsholmen har vi också riktat kritik för bristande styrning och uppföljning av äldreboendet Serafen. Först efter det att medicinskt ansvarig sjuksköterska rapporterat att patientsäkerheten inte längre kunde garanteras beslutade nämnden att säga upp avtalet med entreprenören. Vi anser att nämnden borde ha agerat mer kraftfullt mot entreprenören långt tidigare.

När det gäller räkenskaperna kritiserar vi återigen Kungsholmens stadsdelsnämnd för att ha redovisat investeringsutgifterna i driftsredovisningen. Det förfarandet överensstämmer inte med god redovisningssed, och det leder till att nyckeltal och andra verksamhetsmått påverkas. En förmildrande omständighet är att nämnden inte kan göra på annat sätt eftersom man har saknat en investeringsbudget för de här utgifterna. Men fullmäktige har i budgeten för 2009 tilldelat berörda nämnder en investeringsbudget, och vi hoppas att vi på det sättet slipper den frågan framöver.

Vi har till överförmyndaren påtalat att nämnden inte har klarat målet att slutföra granskningen av gode människors årsräkningar inom rimlig tid. Men det problemet borde de ha rättat till i dagsläget.

Avslutningsvis vill jag liksom Bengt Akalla och Bengt Leijon konstatera att nämnderna utifrån revisionella grunder har uppfyllt mål, beslut och riktlinjer. De har också förbättrat sig jämfört med tidigare år. Inget av den kritik som vi har redovisat här är av den art att den föranleder någon anmärkning i revisionsberättelserna. Jag tillstyrker därför att ansvarsfrihet lämnas för samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänsten och arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden.

§ 19 Årsredovisning 2008 med uppföljning av budget för Stockholms stad

Slut- och återrapportering av Stockholms stads lokala investeringsprogram, LIP

Slutrapport av utvecklingspartnerskapet "Ett tillgängligt arbetsliv för alla" (ALFA) 2002-2005

Skrivelse om erfarenheter från demokrati- och informationsutskottet i Rinkeby 2003-2006

Förslag avseende en fortsättning och vidareutveckling av Stadsdelsförnyelsen, från möjlighet till verklighet

Anförande nr 105

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Med bokslutet för 2008 summerar vi läget för Stockholm i drygt halvtid den här mandatperioden. För ett år sedan stod jag här som nyvalt finansborgarråd och föredrog bokslutet för 2007. Då berömde jag det höga tempot i beslutsfattandet sedan valet. Det är med stor tillfredsställelse jag kan konstatera att det tempot består. Stockholmarna får leverans på den politik de ställde sig bakom 2006.

Samtidigt har omvärlden förändrat sig radikalt. Den globala finanskris som har lett till en världsomfattande lågkonjunktur drabbar även Stockholm. Men när orosmolnen samlas är det betryggande att kunna konstatera att Stockholm står bättre rustat än många andra kommuner att möta krisen. Resultatet på över 5,8 miljarder för 2008 är rekordstarkt. Därmed finns det en stabil grund när skatteintäkterna ohjälpligt viker till följd av lågkonjunkturen.

Herr ordförande! Det starka bokslutet är ingen tillfällighet. Det är resultatet av en långsiktig ansvarsfull politik med budgethållning och prioritering av kärnverksamheterna i fokus som målmedvetet har stärkt stadens finanser. När nu kraven på insatser från staden höjs kan vi tack vare denna politik redan i ett tidigt skede svara med ett kraftfullt stimulanspaket med investeringar på 20 miljarder kronor. Det är ett paket med investeringar i bostäder, infrastruktur, äldreboenden, skolor och idrottsanläggningar som beräknas generera 1 500 nya jobb redan i år.

Herr ordförande! Det finns också anledning att understryka att de skattesänkningar som staden, landstinget och regeringen har gjort med jobbskatteavdragen under mandatperioden har inneburit en extra månadslön för en sjuksköterska i Stockholm. Det utgör i sig en viktig stimulans, kanske inte i det stora perspektivet men sannerligen för människors vardagsekonomi.

Den samlade välfärdspolitiken i Stockholm såväl som i riket präglas tydligt av arbetslinjen. Vi har inrättat jobbtorg, och vi har ett brett samarbete med näringslivet. Antalet personer med ekonomiskt bistånd har sjunkit tack vare en stark arbetsmarknad och jobbtorgens insatser. När det nu blir så att fler behöver försörjningsstöd har vi ett gott utgångsläge att hjälpa de människorna.

Herr ordförande! Därför är arbetslinjen en central fråga för det fortsatta arbetet för Stockholms stad. Arbetslinjen går hand i hand med utvecklingen av kvalitet och valfrihet i välfärden.

Herr ordförande! Jag skulle kunna upprepa många av de delar som har gjorts under mandatperioden under det gångna året. Men jag kan konstatera att vi har kunnat fokusera på det som har varit kärnverksamheten i kommunen, och vi har kunnat göra det med framgång. Vi har levererat såväl kvalitet till medborgarna som en stabil ekonomi. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 106

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Jag skulle egentligen vilja nämna två saker; vi får väl se vad jag hinner med. För inte alls så länge sedan, ungefär två månader sedan, hade vi ett demokratifullmäktige i den här salen då vi träffades och diskuterade just demokratifrågor. Det kändes som en ganska viktig diskussion, som vi har saknat mycket. Därför tycker jag att det är lite beklämmande när man ser att helt utan underlag och med endast en kort sammanfattning avskrivs bara en skrivelse från demokrati- och informationsutskottet i Rinkeby som handlar just om demokrati och hur man kan vara med och påverka och utveckla det demokratiska arbetet i en av våra nämnder. Utskottet hade särskilt skickat en skrivelse till fullmäktige, som vi inte får ta del av. Jag tycker att det är tråkigt, och det känns lite märkligt hur vi hanterar våra nämnder.

Den andra del jag skulle vilja ta upp handlar så klart om bostadsbyggandet. Jag är faktiskt mycket oroad. Det känns som att ni är på väg att misslyckas med bostadspolitiken trots att ni tog över förra mandatperioden med en mycket väl förberedd planberedskap. Mellan 2006 och 2008 har bostadsbyggandet halverats. Prognosen för 2009 är densamma som för 2007, alltså inte ens 3 000 bostäder. Och då är det fortfarande osäkert hur mycket finanskrisen påverkar.

Det vi ser i dag är en marknämnd och markanvisningar som stadsbyggnadskontoret inte tror på och vice versa. I det här fallet är samordning A och O. Vi som jobbade med projektet 20 K under förra mandatperioden, alltså att bygga 20 000 nya bostäder, vet det. Det var det som var själva förutsättningen för att lyckas hålla en hög bostadsproduktionstakt. Man samordnade, inte minst inom staden men också med andra delar av dem som är inblandade i bostadsproduktionen. Det här fungerar inte.

Majoriteten står här så högakttningsfullt och pratar om att de ska halvera handläggningstiderna. Men revisorerna visar på att de tvärtom har ökat från 15 till 21 månader. Det är i sig mycket oroväckande. Det som har påbörjats hittills är knappt 6 300 lägenheter. Även om revisorerna säger att man har fattat beslut om ungefär så många detaljplaner som man måste för att ha uppnått hälften så kan inte människor bo i en detaljplan. Det måste påbörjas bostäder. Vi står inför en kris, och det krävs aktiva åtgärder nu.

Anförande nr 107

O r d f ö r a n d e n : Före repliken från borgarrådet Alvendal vill jag påpeka att jag hade lite bråttom vid ärendet om ansvarsfriheten. Jag beklagar att jag avbröt där. Det här är fullmäktiges viktigaste ärenden, och det är självklart att man ska kunna få svar av revisorerna. Det är vårt instrument för att kunna se till att verksamheten är riktigt bra. Jag beklagar att det gick så fort, och jag ber om ursäkt för detta.

Anförande nr 108

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Jag håller med Teres Lindberg om att det behövs en aktion nu för att göra saker och ting för att hålla uppe den höga byggtakt som ändå råder just nu i Stockholm. Trots lågkonjunkturen har det historiskt sett aldrig byggts så mycket som det görs nu.

Sedan maktskiftet här i Stadshuset har vi uppnått över 12 760 påbörjade nya bostäder. Målet är 15 000. Jag tror att det är viktigt för en opposition att på något sätt ändå se när det är rimligt att opponera och när det är rimligt att hålla med om att vi gör ett bra jobb. Under förra mandatperioden var vi överens om att 20 000 nya bostäder skulle fram. Ni nådde inte ända fram, men vi kritiserade inte er för det utan vi tyckte att det var en bra början på en hög bostadsbyggnadstakt. Det är ett mål att halvera handläggningstiderna, och dit har vi en väg kvar att gå.

Anförande nr 109

T e r e s L i n d b e r g (s): Men snälla Kristina – dilemmat är att ni hade alla förutsättningar i världen! Du måste ändå erkänna att ni inte klarade av det. Vi ville bygga, och klarade av, 20 000 bostäder förra mandatperioden. Vi vill ha 15 000 nya bostäder den här mandatperioden. Det gör summa summarum 35 000 nya bostäder. Men med ert sätt att räkna blir det inte 35 000. Ni kanske möjligen kommer upp till 28 000–29 000, eller säg 30 000 om jag tar i.

Man kan inte blanda äpplen och päron i samma korg. Det är det som är så förvånansvärt att ni försöker göra. Man kan inte stå här och säga en sak som inte stämmer överens med verkligheten. Jag tycker att det är tråkigt, och jag är mycket orolig för att ni inte kommer att klara av det här. Det hade vi gjort.

Anförande nr 110

Borgarrådet R u w a i d a (mp): År 2008 är ett år då Stockholms ekonomi har försvagats. Det är ett förlorat år både vad gäller klimatet och människorna. Man genomförde en skattesänkning som man finansierade genom att göra ett uttag från stadens koncern. Man har alltså gjort stockholmarna fattigare. Därmed finansierade man en skattesänkning. Ändå har man minskat investeringarna och satsningarna i staden.

När det gäller klimatet borde vi egentligen när vi står här i dag ha siffror för 2008 års utsläpp, vilket vi inte har eftersom ni har skurit ned på miljösidan. Ni vill inte ha en massa miljökompetens i staden. Miljöbilsandelen av försäljningen av bilar har minskat i staden. Stockholm var bäst tidigare. Nu är det Östergötland, Södermanland, Kalmar, Gotland och många andra län som är mycket bättre än Stockholm.

Växthuseffekten är verklighet. Vi måste ha en politik för både livsstil och konsumtion. Men här står den borgerliga majoriteten utan politik. Norra Djurgårdsstaden planeras, men det finns inga miljökrav. Ni satsar inte som ni borde göra på kollektivtrafik eller cykelbanor. Ni bygger inte upp ett system för matavfallsinsamling, och ni finansierar inte energicentrum nästa år. Det finns mycket att göra på klimatområdet.

Var finns ambitionerna för ett mänskligt Stockholm? Klyftorna i staden har ökat. Inkomstskillnaderna mellan stockholmare utan och med invandrabakgrund har ökat. Arbetslösheten ökar dramatiskt bland unga, i synnerhet bland unga med funktionshinder eller bland unga med invandrabakgrund.

Sfi:n i Stockholms stad fungerar på ett sådant sätt man slänger ut folk innan de är färdiga med att läsa sin sfi. Det gör att de blir en underklass för alltid. De får inte möjlighet till vare sig vidare studier eller arbete när de inte ens kan svenska motsvarande årskurs 9.

På fritidshemmen har personaltätheten minskat. Tidigare fanns det 14,2 barn per årsarbetare. Nu finns det 17 barn. Kulturen har blivit en fråga som har blivit hemsk. 14 000 färre barn går i kulturskolan. Kulturaktiviteterna i staden har minskat. Majoriteten gör inga investeringar mot diskriminering och inga investeringar mot utanförskap eller de ökade klyftorna. Man satsar inte heller tillräckligt på barnen. Det är dags för en politik som satsar på både människor och på att motverka växthuseffekten i Stockholms stad.

Anförande nr 111

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Om man skulle tro på Yvonne Ruwaidas bild skulle vi ha en kraftfull befolkningsminskning. En sådan stad skulle man ju sätta sig på bussen och lämna genast! Men dessbättre inser stockholmarna att så här står det inte till.

Låt oss bara ta ett område – miljöområdet. Det är arbetet bland annat under 2008 som har lett fram till att EU-kommissionen har utnämnt Stockholm till the Green Capital of Europe under 2010. Det är bland annat tack vare det arbete som har skett under 2008 och under andra år och planeringen för framtiden. Jag sörjer att inte Miljöpartiet kan glädjas över den utnämningen och också anta den utmaning som den innebär.

När det gäller ekonomin förvånar det mig att Yvonne Ruwaida prioriterar de kommunala bolagens kassor framför de enskilda stockholmarnas hushållsekonomi.

Anförande nr 112

Borgarrådet R u w a i d a (mp): I motsats till vad Sten Nordin säger är 2008 ett förlorat år för miljön och klimatet. Det finns fakta på detta. När det gäller att Stockholms stad har blivit miljöhuvudstad gläds vi med alla stockholmare. Men det är sådant som Moderaterna har varit motståndare till, nämligen trängselavgifterna, satsningarna på olika naturreservat i staden och de gröna kilarna, som har gjort Stockholm till miljöhuvudstad. Det är bara att läsa EU-kommissionens motivering, vilket jag har gjort. Där har man ingenting.

Inte ens för det som har varit Moderaternas trofé, nämligen miljöbilar, har ni haft en lyckad politik. Ni har tagit bort det som har varit verkningsfullt, det vill säga undantaget från trängselavgiften och från parkeringsavgifterna. Det är det som har gjort att folk har köpt miljöbilar och det som har gjort att Stockholm var bäst tidigare. Men det har Moderaterna valt att ta bort. Ni har ingen miljö- eller klimatpolitik.

Anförande nr 113

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! När man läser årsredovisningen för 2008 för socialtjänstnämnden ser man vad som står först under rubriken kommunfullmäktiges mål: jobb i stället för bidrag. Detta har vi hört tidigare av de borgerliga representanterna, framför allt under valrörelsen 2006. Då pratade ni mycket om utanförskapet. Ni lovade att det skulle minska. Ni har till och med sagt att alla som söker socialbidrag ska få ett jobb inom fem dagar till en avtalsenlig lön.

Vad har hänt sedan dess? Antalet arbetslösa har ökat markant, framför allt ungdomsarbetslösheten. I dag ligger Sverige näst sämst till i Europa. Vi har snart en hel ungdomsgeneration i vissa stadsdelar som är helt utan arbete eller utbildning. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd kommer att öka med 20 procent som en följd av ökad arbetslöshet. Konsekvensen blir att vi har mindre resurser att tillföra kärnverksamheten.

Vad har hänt i övrigt inom socialtjänstnämnden? Sjukfrånvaron bland personalen har ökat i stället för att minska. Målet var 6 procent, och nu ligger den på 6,9. År 2007 var den 6,6. Ungdomsmottagningar har slagits ihop. Konsekvenserna blev att många avstår från att söka hjälp, framför allt de ungdomar som saknar SL-kort. Socialjouren har vid flera tillfällen haft svårt att ordna skyddat boende för misshandlade kvinnor. Kriscentrum för kvinnor kunde inte bereda 45 nya besök möjligheter till kontakt på grund av att alla tider har varit uppbokade. Totalt under 2008 har 98 förfrågningar om boenden avvisats på grund av platsbrist, varav 34 avvisades under sommarmånaderna juni och juli.

Maria Ungdom har redan förlorat två tjänster trots att behovet har ökat och uppdragen från politiskt håll har blivit fler. Enheten för hemlösa har fortfarande ett budgetunderskott på 7 miljoner kronor, och allt tyder på att det kommer att öka. Trots allt detta ökar de politiskt ofinansierade uppdragen, och man tar inte hänsyn till personalens behov.

Ordförande! Vi har en socialtjänst med stora brister i dag. Stockholm behöver en socialtjänst värd namnet, och det får man genom att skapa goda förutsättningar för personalen.

Anförande nr 114

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det är så många eländen så jag vet inte riktigt var jag ska börja någonstans. Jag har sagt hundra gånger i den här salen att jag är den förste att säga att det alltid finns många och stora sociala problem i en stad som Stockholm. Den dag våra ambitioner inte är större än våra ekonomiska resurser och den tid vi har just här och nu är vi lata och ambitionslösa. Men det betyder inte att det mesta går illa i Stockholm.

Jag tycker att vi ska ägna oss åt att på ett seriöst sätt försöka göra någonting åt vår tids stora allvarliga sociala problem. Det gäller hemlöshetsfrågan, framför allt med fokus på dem som är allra mest utsatta, som lever på härbärgen och som återkommande måste uppsökas på våra gator. Jag tycker att vi har gjort ett kvalificerat arbete med drygt 40 procents resultat på jobbtorgen med att leda människor från bidrag till egen försörjning. Jag tycker att kartläggningen visar ett begynnande arbete vi har av stort nationellt intresse både när det gäller barn som far illa i allmänhet och när det gäller barn och ungdomar i Sverige som är utsatta för hedersrelaterat våld.

Detta är pionjärinsatser som visar att vi är kapabla att både bedriva vårt regionala arbete, som måste skötas varje dag under ganska oromantiska former, och samtidigt blicka runt hörnet och vara nyfikna.

Anförande nr 115

A b d o G o r i y a (s): Jag håller absolut med dig om att vi ska ha en seriös debatt när det gäller socialtjänstnämndsfrågor. Allt jag har tagit upp står i det här dokumentet, och jag utgår från att du har läst det lika väl som jag. Alla de brister som jag har tagit upp står det tydligt och klart om från förvaltningens sida. Skillnaden mellan mig och dig är att du väljer att prata om att det finns problem, men du gör ingenting åt dem. Om vi hade makten skulle vi ha gjort någonting åt de brister som finns i socialtjänstnämnden.

Anförande nr 116

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Till olika verksamheter runt om i Stockholm kommer varje dag tiotusentals personer för att utföra sitt arbete – allt från äldreomsorg, förskola och skola till olika administrativa tjänster. Det är alla dessa medarbetare som bidrar till att ge stockholmarna en god service och sikta mot den stad i världsklass som vi siktar till utifrån de politiskt satta målen.

Det har gått bra för Stockholm. Vi har tilldelats olika utmärkelser. Vi är till exempel världens sjätte mest konkurrenskraftiga region, en av världens sju IT-smartaste städer och nu senast EU:s gröna huvudstad 2010. Dessa utmärkelser gör Stockholm intressant och drar nya människor hit till staden både för turism och konferens.

Mer närliggande visar externa undersökningar att stadens chefer är friskare i jämförelse med dem i andra organisationer och att de trivs bättre med jobbet. Bland medarbetarna i stort finns några grupper som är mer nöjda än andra. Men vi ser också medarbetare bland vilka vi måste förbättra förtroendet för arbetssituationen. Vi kan även glädja oss åt en viss nedgång i sjukfrånvaron.

Valfriheten har ökat, och fler människor har därigenom givits möjlighet att påverka sin vardag. Valfriheten inbegriper nu också de äldre som har behov av vård och omsorg genom att vi vid halvårsskiftet 2008 införde valfrihet till vård- och omsorgsboenden. I hemtjänsten införde vi det redan 2002.

Cirka 43 procent bor i dag i boenden som drivs i privat regi. När det gäller hemtjänsten är det fifty fifty mellan kommunal och privat regi. Kvalitetsarbetet är mycket

viktigt. En del i det är att vi för första gången under förra året gjorde en stadsövergripande brukarundersökning i äldreomsorgen. Andelen nöjda hamnade på 79 procent. Det var det mål vi hade satt upp i staden. Men vi ska naturligtvis inte vara nöjda, utan vi vill nå högre. 85 procent av vår personal i äldreomsorgen är undersköterskor eller vårdbiträden. Det ekonomiska resultatet för äldreomsorgen visar på plus.

Så är det också med staden i stort. Bokslutet visar ett positivt resultat, vilket har åstadkommit genom att budgethållningen förbättrats och skatteintäkterna har ökat, men också genom att vi har gjort en del försäljningar. En positiv bild är att andelen personer med ekonomiskt bistånd har varit den lägsta på 26 år, i första hand för dessa personer själva men också, naturligtvis, för samhällsekonomin. Det är en bra grund inför den situation som vi nu befinner oss i.

För att till stor del bromsa lågkonjunkturen enades stadshusalliansen om ett stimulanspaket i december 2008. Genom tidigareläggning av investeringarna kunde nya jobb bildas och gamla jobb behållas.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 117

Å s a R o m s o n (mp): Årsredovisningen är ett viktigt ärende där vi kan reflektera lite över det gångna året och kanske framför allt reflektera över vilka styrsystem vi har, om de ger oss den information vi behöver och vilka justeringar vi ska inspireras att göra för kommande år.

På miljöområdet konstaterar jag att man i tjänsteutlåtandet och underlaget skriver under att miljöprogrammet är utgångspunkten för stadens miljöarbete. I det här dokumentet är det dock helt omöjligt att avgöra hur arbetet med miljöprogrammet fortskrider. Det är jättebra att man har en integrering i ILS-systemet. Det förordade vi gemensamt från alla partier när man gick över till det här. Däremot förordade vi aldrig att man helt skulle lägga ned en aktiv uppföljning av detta och framför allt inte att inrapporteringen skulle försämrats av att man tog bort så många miljötjänster ute på förvaltningarna, som blev ännu mer ansvariga för sitt eget miljöarbete än de kanske hade varit vana vid tidigare.

Jag vet inte hur många här inne som har försökt gå in i den kända ILS:en och se till exempel vilka mål som finns i miljöprogrammet. Där finns ett mål om att stockholmarna ska ha en god tillgång till variationsrika mark- och vattenområden. Jag kan berätta att inte ens vår heltidsanställda politiska sekreterare, som har jobbat länge i huset, kunde komma in i systemet och få tillgång till detta.

Det saknas ett uppföljnings- och styrsystem som gör att fullmäktige får den redovisning man är betjänt av i en årsredovisning. Jag tillhör dem som är glada över att Moderaterna sedan det förra valet har gått en lång och U-formad väg för att ta till sig att medborgarna ställer ganska höga krav på att vi politiker ska prata om klimathot och sätta oss in i de här komplexa frågorna på ett mer aktivt sätt än jag tror de flesta politiker var vana vid förut.

Men med nedlagda styrdokument, till exempel växthusgasprogrammet, som var fungerande under förra mandatperioden, miljöanpassat byggande, som var ett viktigt styrdokument som man jobbade länge med på byggsidan för att minska kemikaliespridningen vid rivningar, effektivisera byggprocesser och sådana saker, blir det svårare när vi kommer till den här typen av debatter som handlar om årsredovisningen. Det blir svårare att få en redovisning av vilka styrsystem som finns. Informationen kommer ju från den här typen av dokument.

Ett exempel på klimatsidan som Moderaterna ändå har tagit till sig och där man borde ha velat ha ett bättre och tydligare dokument är att vi i dag inte har något som helst styrmedel för en av våra största utsläppande verksamheter här i staden, det vill säga Värtaverket. Man har fortfarande inte har några planer på att bygga det biobränsle drivna kraftverk för kraftvärmens som har funnits i pipeline. Det gör att vi i dagsläget inte kommer att uppnå vare sig den målsättning om minskade växthusgasutsläpp som majoriteten har eller det mer radikala mål som vi i oppositionen har.

Anförande nr 118

Borgarrådet **H a m i l t o n** (m): Miljöpartiet sprider villfarelsen att Fortum har beslutat sig för att inte bygga biobränslekraftverket i Värtan. Det är inte korrekt. De kommer att ta ställning till detta efter sommaren, enligt de informationerna jag har fått.

Sedan efterfrågar Åsa Romson miljöprogramsindikatorer. Om Åsa Romson tänker efter lite grann kommer hon ihåg att vi fattade beslut om miljöprogrammet i november 2007. Vi beslutade då att det skulle gälla till 2011 eftersom det var väldigt kort om tid. De verksamhetsplaner som gjordes för 2008 hann således inte ta med miljöprogrammet. I verksamhetsplanerna för 2009 finns det 20 indikatorer på fullmäktigenivå, 528 indikatorer som mäter på nämndnivå och totalt finns det 1 500 indikatorer som mäter stadens hela miljöarbete.

Anledningen till att inte Åsa Romsons medarbetare har sett detta är att man håller på och lägger in den här informationen i systemet just i dessa dagar. Åsa Romson kommer att kunna läsa detta.

Anförande nr 119

Å s a R o m s o n (mp): Jag tackar miljöborgarrådet för att hon engagerar sig i den här debatten. Den information vi har från Fortum är att man hade planerat det här biobränslekraftverket långt tidigare. Det var de intentioner som till stora delar underbygger det mål om växthusgaser som miljöborgarrådet själv har.

Att vi fattade beslut om miljöprogrammet med ett och ett halvt års försening från det tidigare programmet ligger helt på majoriteten. Det var ni som försenade detta för att ni skulle göra om det med lite mer utslätade mål. När vi väl fick det gjorde man en uppföljningsprocedur där nämnderna själva skulle fastställa indikatorer, vilket man efter vissa påtryckningar lyckades göra efter ett år. Nu har man, som du säger, 1 500 indikatorer som är okända för oss i fullmäktige och som man fortfarande inte har någon kapacitet att analysera. Jag tycker att det tyder på att majoriteten inte har gått

från ord till handling i miljöfrågorna och att man inte försöker leverera någonting på papperet.

Anförande nr 120

K a r i n W a n n g å r d (s): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska vara en stad med ren luft, rent vatten och friska marker. Socialdemokraterna vill att Stockholm ska gå i täten för ett ekologiskt hållbart samhälle och dess utveckling. Det är dags att våga ta nya steg, att ta nya språng för kunskap, kreativitet och sysselsättning. I den täta och pulserande staden kan vi ha ett jättebra avstamp för att komma vidare med vårt miljövänliga tänk. Eftersom vi bor många på en liten yta kan vi lätt hitta nya lösningar, smarta lösningar, använda tekniken och jobba framåt för att vår gemensamma miljö ska bli bättre. Om vi ligger i framkant kan vi dessutom vända utmaningen till en fördel för den teknikintensiva och kunskapsintensiva Stockholmsregionen. Vi kan också hjälpa resten av världen att ställa om till framtidens teknik och livsstil.

För att uppnå dessa mål krävs en politisk vilja att våga genomföra kollektiv ekoism i stället för individuell egoism. På miljöområdet krävs det att vi tillsammans finner nya vägar att gå.

Då är det inte så svårt att förstå varför borgarnas miljöpolitik inte är uppgraderad till dagens problem. Gemensamt kollektivt tänkande är inte er paradgren. Med borgerlig miljöpolitik är självfinansiering viktigare än Stockholms ekologiska överlevnad. Socialdemokraterna vill satsa pengar och resurser på miljöområdet till skillnad från borgarnas nedrustning.

Vad händer då när Stockholm får en borgerligt styrd miljöpolitik? Vi har ännu inte sett några nya innovativa idéer som exempelvis dubbfritt i vissa delar av innerstaden. Vi har sett nedskärningar av miljöövervakningen. Vi har inte sett något nytänkande när det gäller naturreservat eller andra sätt att värna våra grönområden. Det står inte ett ord i Sten Nordins Mina synpunkter om miljöområdet.

Nej, borgarna, ni ligger lite bakvattnet när det gäller miljön. Ni kan alltid hålla tummarna för att ni inte plaskar runt i Räcksta träsk. Det vore inte så bra om ni skulle få en kallsup där med tanke på den vattenkvaliteten.

Anförande nr 121

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Karin Wanngård börjar med en alldeles utmärkt uppräkningslista av den politik som vi i alliansen står för på miljöområdet. Det handlar om teknikvänlighet och nya tuffa tag. Vi vill jobba med framtidsfrågor. Karin Wanngård pratar om kollektiv ekoism. Jag pratar om att man ska satsa 10 miljarder kronor för att energieffektivisera miljöprogramsområdena. Jag vet inte om det är kollektiv ekoism, men jag tycker att det är väl använda pengar från Stockholms stad för att minska klimatpåverkan.

Ni pratar om att ni har väldigt mycket resurser på miljöområdet. Problemet är bara att det är luftpengar. Det visade vi i budgetdebatten. Ni hade ingen finansiering över

huvud taget av de miljarderna som ni strödde omkring er. Det fanns ingen tacksägelse för er miljöpolitik över huvud taget.

Anförande nr 122

K a r i n W a n n g å r d (s): Det jag vill framhålla är att ni bygger hela miljöpolitiken på gamla idéer. Ni har dammat av våra idéer från den förra mandatperioden. De var bra, men verkligheten springer ikapp. Vi måste våga tänka nytt. Vi måste våga investera i teknik och nya energikällor så att vi kommer framåt på miljöområdet. Ni pratar om miljöbilar, trängselskatter, som ni numera tycker även ska införas på Essingeleden, miljömiljard och miljöhuvudstadsår. Det är bra, men ni kommer ju inte längre. Ni kör ju fast därför att ni inte vågar lägga pengar på ny teknik och nya investeringar så att Stockholm kan bli ännu bättre på miljöområdet.

Anförande nr 123

Borgarrådet J ä m t i n (s): Stockholm är en underbar stad. Det tror jag faktiskt att vi tycker allihop som står här inne. Det är en fantastisk stad att födas i, tror jag. Det kommer vi inte ihåg. Det är en fantastisk stad att leva i och bli äldre i. Massor av nya idéer bryter fram här. Det kommer människor från hela Sverige och från hela världen hit för att förverkliga sina drömmar. Det är just det som är styrkan, mångfalden av människor och mångfalden av utbud, men det gäller också närheten till både vatten och vackra grönområden som ger ro till stressade storstadssjälar.

Men Stockholm förändras av alla majoriteter. Den här majoriteten har satt sin prägel på staden, vilket gör att en del går åt fel håll. Det syns bland annat i bokslutet för 2008. Barngrupperna i förskolan är för stora i 12 av 14 stadsdelar, och Stockholms skolor ramlar nedåt i ranking medan kunskapsresultaten sjunker. Kvaliteten i äldreomsorgen försämras. Om man räknar bort personal efter avknoppningar är det 1 000 färre som arbetar inom hemtjänst och äldreomsorg i dag jämfört med för ett år sedan. Allt detta är så klart resultat av politiska val. Man har valt mellan att satsa och inte satsa på kvalitet på välfärdsområdena.

Det finns flera saker man kan säga om det här bokslutet. En sak som förvånar mig är dock hur man så benhårt tycker sig kunna dra rimliga slutsatser att målen är uppnådda. Det är svårt att dra rimliga slutsatser av bokslutet. Vi har gjort en granskning av alla indikatorer och gul-, grön- och blåmärkt hur väl de är uppfyllda. Det finns 153 redovisade indikatorer. Ungefär en tredjedel av dem har uppnåtts delvis eller inte alls. Därutöver saknas jämförelser för ytterligare ungefär 25 procent av indikatorerna, vilket innebär att det inte går att säga någonting om måluppfyllelsen. Om man räknar bort de indikatorer som inte har uppnåtts eller som inte går att bedöma får man en måluppfyllelse på 40 procent. Det är i alla fall inte en tillfredsställande måluppfyllelse för mig. Det är också ganska otillfredsställande att inte veta hur kvaliteten i verksamheter och på en hel del andra områden utvecklas.

Trots det vill jag speciellt nämna en verksamhet. Jag delar Sten Nordins stolthet över att Stockholm blir Europas första miljöhuvudstad, men jag delar däremot inte glädjen över att vi inte har nått målet om att en hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas. Så här ser det ut på miljöområdet: Av 15 indikatorer är 6 inte mätta, 1 delvis uppfylld

och 4 inte uppfyllda. Det är alltså 4 indikatorer på miljöområdet som är helt uppfyllda. Det betyder att Moderaterna dåligt förvaltar det miljöpolitiska arvet.

Sammantaget är det här ett bokslut som visar att stadens duktiga medarbetare på olika nivåer och inom olika verksamheter rättar verksamhet efter budget så att plus möter minus, och det är bra. Det är väldigt viktigt för framtiden, men det visar också att budgeten helt enkelt är för liten på många områden. Kvaliteten har fått stå tillbaka för de skattesänkningar som är överordnade i Moderaternas politik.

Anförande nr 124

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag gissar att mina kolleger kommer att kommentera skola och äldreomsorg, så jag ger mig inte in på det. Det är ju egentligen kärnområdena.

Sist i sitt anförande tog Carin Jämtin upp ekonomin. Där har man att studera vilka alternativen är. Vad har varit alternativen när det gäller ekonomin? Jo, Socialdemokraterna med Carin Jämtin i spetsen har föreslagit höjd skatt och ökade kostnader. Det handlar inte om höjd skatt som en reserv utan höjd skatt och ökade kostnader. Om det hade genomförts hade vi suttit i en dubbel kniptång när skatteintäkterna nu sjunker. Vi hade redan haft höjd skatt för medborgarna, vilket inte ens LO-ekonomerna förordar att man gör just nu. De vill höja skatten på sikt, men just nu förordar de inte det. Vi hade också haft ytterligare ökade kostnader. Det är precis den situation som regeringen varnar för och som vi har all anledning att varna för även här i staden. Det är en livsfarlig situation när vi har en internationell finanskris.

Anförande nr 125

Borgarrådet J ä m t i n (s): En livsfarlig situation inför framtiden är att vi har sjunkande kunskapsresultat i skolan och att vi inte bygger på våra ungas självförtroende inför framtiden. Det skapar en dålig jordmån för att bygga den tillväxtkommun som jag tror att vi är överens om att vi vill ha i den här staden.

Sedan vill jag påminna finansborgarrådet om att det finns 290 kommuner i Sverige, och det tror jag att LO-ekonomerna är helt medvetna om. Det finns 290 kommuner av väldigt olika art och storlek och med olika förutsättningar. Stockholms stad har den tredje lägsta primärkommunala skatten av alla dessa 290 kommuner. För mig betyder det att Moderaterna har gjort ett val. Man har sänkt skatten så långt att kunskapsresultaten sjunker i skolan, att förskolegrupperna ökar i storlek och att man är tvungen att springa snabbare i äldreomsorgen. Det är ett politiskt val. Vi väljer en annan väg.

Anförande nr 126

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag blir lite bekymrad när Socialdemokraterna ständigt upprepar att kunskapsresultaten sjunker i våra grundskolor och gymnasieskolor. Sanningen är att de ökar. Det genomsnittliga meritvärdet har gått upp i grundskolan i förhållande till förra året. Det har ökat särskilt mycket om man jämför med socialdemokratiskt styrda Göteborg och Malmö. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan har också ökat. Även i gymnasieskolan har meritpo-

ängen, det vill säga betygen, ökat. Antalet elever som är godkända i kärnämnen har också ökat. Stockholm är också en av de kommuner i landet som har absolut högst andel som går vidare till högre studier, vilket är väldigt positivt. Andelen elever som klarar sina studier inom den grundläggande vuxenutbildningen har ökat. Det är väldigt viktigt att människor får en andra chans inom grundvux så att man senare kan gå in i vuxenutbildningen på gymnasienivå och klarar sig där.

Anförande nr 127

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag läser indikatorerna för grundskolan och för gymnasieskolan. Det är därifrån jag får det jag säger. Där står det att andelen som får godkänt på de nationella proven i årskurs 5 inte är mätt. Stockholmarnas upplevelse av kvaliteten i skolan har delvis uppfyllts eftersom utfallet är något lägre än vid föregående mätning. Det har i för sig bara gått från 79 till 77 procent, men det är lägre. Andelen elever i årskurs 9 som har uppnått målen i alla kärnämnen vid vårterminens slut är också bara delvis uppfyllt eftersom det är något lägre än förra året. Jag tycker att det är förvånande att skolborgarrådet betecknar det som en framgång för skolpolitiken.

Anförande nr 128

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ni fortsätter diskussionen om skatterna, Carin, men sanningen är att trots att vi har sänkt skatten ökar skatteintäkterna. Hur går det ihop? Jo, det beror på att fler människor kom i arbete, och därmed fick vi in mer skatter.

I äldreomsorgen ser vi att andelen äldre över 80 år minskar. De har oftast störst vårdbehov, men trots det har vi lagt till mer pengar. Under den förra mandatperioden drog ni undan ett antal miljoner från äldreomsorgen. I brukarundersökningar i hemtjänsten säger de äldre i samtliga frågor att det är bättre nu. Bemötandet har blivit bättre, respekten för de äldre har blivit bättre, tryggheten har ökat, man är bättre på att passa tider, det är bättre kunskap, tillgängligheten är bättre och man kan påverka utförandet i hemtjänsten mer. I vård- och omsorgsboendet säger 92 procent att de är trygga. Hur kan du få det till att det har blivit sämre i äldreomsorgen?

Anförande nr 129

Borgarrådet J ä m t i n (s): Tack för det, Ewa Samuelsson! Det är jättebra. Vi har många fantastiska äldre som bor i vår stad och som har rätt till bra vård och omsorg, men nu diskuterar vi förra årets bokslut. Jag går tillbaka igen. Det är indikatorerna som vi använder för att mäta måluppfyllelsen. Det finns elva indikatorer på det området. En är helt uppfyllt, fyra delvis och resten är inte ens mätta. Hur man med så stor trygghet kan säga att man har uppnått målen har jag återigen lite svårt att förstå.

Det finns olika undersökningar som säger olika saker, men en sak hoppas jag att vi är överens om. Det är att vi kan använda stadens pengar under det här året till att utbilda människor och öka antalet anställda i äldreomsorgen i stället för att minska det, som har skett under det senaste året. Det är nu vi ska rusta för att fler ska vilja

jobba inom äldreomsorgen. Osäkerheten är för stor också på äldreomsorgens område för att man ska kunna vara så tvärsäker som äldreborgarrådet är.

Anförande nr 130

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Den här redovisningen speglar en borgerlig budget. Den har självfallet helt andra mål än vad vi i Vänsterpartiet skulle ha haft om vi hade styrt den här staden. Den här redovisningen visar hur man arbetat med de beslut som fullmäktige, det vill säga den borgerliga majoriteten, har fattat. Jag menar att det här bokslutet inte ger någon rättvis bild av det gångna året i stadens verksamheter. Den här redovisningen bygger på de mål man har. Har man inte ett mål för att till exempel bostadssegregationen i staden ska minska får man inte heller någon indikator som visar om den har gjort det eller inte. Vi vet ju alla att boendesegregationen har ökat med en rasande fart, vilken ingen märker av i den här redovisningen.

Sedan tycker jag att majoriteten är väldigt lättsinnig när man säger att man har uppnått de här tre inriktningsmålen när så många av indikatorerna inte är uppfyllda. När det gäller det första inriktningsmålet, Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besökande, är bara 22 av 69 indikatorer helt uppfyllda, kära majoritet, och ändå tycker ni att ni har uppfyllt det målet. Här har jag gjort en väldigt intressant iakttagelse. Under det här avsnittet handlar två sidor om företagande och lansering av Stockholm internationellt. Kan ni gissa hur mycket utrymme kvinnofrid har fått? En rad.

Ordförande, fullmäktige! På det sättet säger den här årsredovisningen väldigt mycket om hur majoriteten prioriterar och vilka stockholmare som är viktiga.

Årsredovisningen är också väldigt torftig när det gäller barn och ungdomar. Det finns inga indikatorer som visar tryggheten för barn och unga. Vi vet dock från våra stadsdelsnämnder att man tvingas spara på det förebyggande arbetet, att det finns mindre pengar till fritidsverksamhet och att ungdomsarbetslösheten ökar.

Många stadsdelsnämnder går med underskott när det gäller försörjningsstöd. Det får överskottet i förskolan betala. Ungefär en tredjedel av flyktingarna saknar jobb efter avslutad introduktion. Som jag sade i början ger den här årsredovisningen ingen rättvis bild av stadens verksamhet under 2008. Verkligheten är inte synlig i den här redovisningen, men jag tycker att bristen på uppfyllelse av majoritetens egna indikatorer är nedslående. Speciellt nedslående är detta med tanke på att vi är på väg in i en lågkonjunktur med högre arbetslöshet och lägre skatteintäkter. Då ska man veta att en undersökning som Sveriges Kommuner och Landsting har gjort visar att nio av tio medborgare är beredda att betala högre skatt för bättre kvalitet inom äldreomsorg och skola.

Anförande nr 131

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det finns mycket att replikera på här, men jag har bara en minut till mitt förfogande. Det är klart att det finns ambitioner när det gäller boendesegregationen. Sedan formulerar man det olika. För vår del talar vi om hur viktigt det är med blandade upplåtelseformer i alla stadsdelar. Det arbetar

vi med när det gäller markpolitiken, markupplåtelse och den omvandling till bostadsrätter i ytterstaden som Ann-Margarethe Livh motarbetar. Det var faktiskt glädjande, och jag tänker inte ta åt mig äran av det, att det kom en forskarrapport från Uppsala som visade att Stockholm hade ett trendbrott när det gällde en del av boendesegregationen. Låt oss ta det som intäkt för att det faktiskt lönar sig att jobba med de här frågorna. Vilka redskap vi ska använda för detta kommer vi kanske att var politiskt oense om, men att målet finns där vill jag starkt understryka, herr ordförande, är en oerhört viktig del för att bygga en hel stad.

Anförande nr 132

Borgarrådet L i v h (v): Då tycker jag att ni verkligen har misslyckats, Sten. Titta på Stockholms innerstad. Vad har ni gjort för att motverka boendesegregationen i Stockholms innerstad? Ni har sålt ut i princip hela allmännyttan. Det har ni faktiskt gjort. Jag tycker inte att det är ett dugg kul. Ni har sålt ut hela allmännyttan, och segregationen har ökat. I er redovisning finns det inte en enda indikator som visar hur den här segregationen har förändrats. Det tycker jag är väldigt olyckligt. Det handlar naturligtvis också om inkomster. Om man jämför inkomsterna i innerstaden med dem i vissa av våra förorter har inkomstklyftorna också ökat. Det framgår inte heller av den här årsredovisningen, och det tycker jag är tråkigt.

Anförande nr 133

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! År 2008 var ett väldigt bra år för Stockholms stad och för stockholmarna. Vi har ett stort ekonomiskt överskott i den här staden. Väldigt många av våra mål uppfylls i verksamheten. Jag tänker säga några ord om skolan eftersom den redan nu har varit omdiskuterad.

Om man tittar på hur kunskapsutvecklingen ser ut kan man se att meritvärdena, det vill säga betygen, ökar både i grundskolan och i gymnasieskolan i jämförelse med förra året. Det var också fler som blev behöriga till gymnasiet förra året, och det var fler som blev behöriga till högskolan förra året.

Men jag vore ju dum om jag slog mig till ro med detta. Vi vet att ett av de absolut största problemen just nu i lågkonjunkturen är att alldeles för få elever får behörighet inom gymnasieskolan. De uppnår inte gymnasieskolans mål. Det beror dels på att målen ibland för en del elever faktiskt är orimligt höga inom en del praktiska utbildningar, dels på att skolpolitiken inte har lyckats tillräckligt bra. Jag tycker ändå att man ska göra den här typen av jämförelser med viss försiktighet när vi ändå kan se att meritvärdena ökar i vår stad. De är särskilt goda om vi jämför med Malmö och Göteborg som styrs av socialdemokrater.

När väl detta är sagt är det klart att man också måste säga några ord om innevarande år, 2009. Vi vet i dag väldigt lite om hur lågkonjunkturen och finanskrisen slår mot Stockholm, men att vi gjorde ett bra ekonomiskt år 2008 är naturligtvis en grund för att vi ska klara de kommande åren lite bättre än vad vi annars skulle ha gjort även om jag, som jag har sagt så många gånger i den här talarstolen, är bekymrad över att vi inte kan få använda överskott från tidigare år när vi har en lågkonjunktur. Jag tycker att det skulle vara rimligt att regering och riksdag ändrar det regelverket så att man har detta över en konjunkturcykel. Det skulle också gynna kommuner som har skött

sin ekonomi förhållandevis bra under ganska många år, och dit hör faktiskt Stockholms stad.

När jag har sagt att 2008 var ett bra år men att vi också har väldigt stora utmaningar framför oss inför 2009, 2010 och sannolikt också 2011 yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 134

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag vill ta upp de ökande klyftorna i skolan. Jag är inte nöjd med 2008. Klyftorna mellan ungdomar i Stockholm ökar. En av de saker som jag tycker har varit oerhört bra med Sverige är visionen om att alla barn och ungdomar ska få möjligheter i samhället. Men det finns en hel del barn och ungdomar som mer och mer står utanför arbetsmarknaden och upplever ett utanförskap. Här tycker jag att majoriteten står handlingsförlamad och inte agerar.

38 procent av de unga Husby står utan arbete och studier, och den här andelen ökar. Väldigt många elever upplever diskriminering i skolan. Likabehandlingsplaner är inte någonting som man jobbar med i Stockholms skolor på det sätt som man bör göra. Det handlar om resurser. Jag anser att vi behöver mycket mer pengar till skolbarnsomsorg, förskola och skola för att kunna ge alla barn samma chanser och möjligheter i Stockholm.

Anförande nr 135

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag delar Yvonne Ruwaidas oro över vad som händer i en del av våra utanförskapsområden. Det är just därför det är så viktigt att försöka arbeta med att öka behörigheten i grundskolan så att man kan gå vidare på ett nationellt program i gymnasieskolan och att gymnasieskolan förbättrar sina resultat. Ett sådant arbete pågår i Stockholms skolor, och resultaten har också förbättrats.

Men, precis som jag sade, är det väldigt viktigt att förstå att detta är ett långsiktigt arbete och att man absolut inte ska slå sig för bröstet och säga att allting är toppen och jättebra, för det är det inte, men resultaten har förbättrats jämfört med förra året.

Anförande nr 136

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag lyssnade på borgarrådets inlägg, och det finns några saker som jag tycker är värda att lyfta upp. Borgarrådet sade bland annat att man ska ha uppnått målen så pass bra. Men, precis som Ann-Margarethe Livh sade, när man väl studerar det är det verkligen märkligt. När det gäller två av målen, bland annat att elever i årskurs 9 ska ha uppnått målen i alla kärnämnen vid vårterminens slut, har det faktiskt minskat. Det är inte mycket, men det har ändå minskat. Sedan säger man att man har uppnått målet "öka delvis". Samma saker är det när det gäller att fler ska uppleva att kvaliteten har ökat. Där har det minskat med 2 procent, och ändå säger man att det har ökat.

Så här ser det ut, och det verkar väldigt oseriöst när man hanterar fakta på det här sättet och sedan slår sig för bröstet. Det är väl lite symtomatiskt att när borgarrådet

ska gå upp och ta det man själv tycker att man har gjort bra under 2008 lyfter man fram ekonomin först. Det borde vara eleverna som kommer först.

Anförande nr 137

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är precis som jag har sagt tidigare, nämligen att målen för detta måste vara högre. Målen måste egentligen vara att närmare 100 procent blir behöriga till gymnasieskolan. Det som jag hänvisar till, som går att läsa på s. 75 i den här luntan, är att meritvärdena, det vill säga betygen, har förbättrats i jämförelse med förra året. Men vi måste bli ännu bättre. Det är bara det jag har försökt säga.

Anförande nr 138

T o m a s R u d i n (s): Jag noterar att borgarrådet gärna gör jämförelser med Göteborg och Malmö. Jag skulle gärna vilja göra en liknande jämförelse själv, men tyvärr finns det inga kommuner där Folkpartiet styr. Vi får hålla oss till Stockholm. Då är de indikatorer som ni redovisade rätt komprometterande. Därför är det lite lustigt att du, Lotta, är så nöjd. Andelen elever som klarar gymnasiebehörigheten har försämrats fram till i dag. Andelen godkända grundskoleelever i svenska 2 har rasat. Stockholm som kommun har rasat i Lärarförbundets rankning av bästa skolkommun från plats 60 till plats 104 år 2008. Andelen lärare per elev minskar. Undersökningen av upplevelsen av kvalitet i skolan visar att upplevelsen av kvaliteten har minskat under föregående år. Hur kan du, Lotta, vara nöjd med de här siffrorna? Det är skrattretande. Det är tur att inte Folkpartiet styr i någon kommun.

Anförande nr 139

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är väl tur för socialdemokraterna i Malmö och Göteborg att Tomas Rudin inte är aktiv där, för då skulle de få minsann veta av att de lever.

Låt mig göra en liten läshänvisning. På s. 75 kan man se att meritvärdet har ökat från 217,9 poäng till 221,7 poäng i år. Det är betydligt bättre än i de övriga två storstäderna. Andelen behöriga har ökat från 87,6 till 88,3 procent förra året. Den genomsnittliga betygspoängen, och man har ett annat betygssystem på gymnasiet, har ökat från 14,8 till 15,0. Det är högre än vad det är i Malmö och Göteborg. Så här kan man fortsätta. Men min poäng är att vi inte ska slå oss till ro med detta. Det är viktigt att påpeka. Det är inte bra att det är 10 procent som inte är behöriga till gymnasieskolan. Vi måste bli bättre, men det är fel att säga att läget har försämrats. Det har det inte. Det är betydligt bättre än i Malmö och Göteborg.

Anförande nr 140

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Från skola till äldreomsorg. Någon sade tidigare att man bör opponera där det är rimligt och hålla med där man kan hålla med. När det gäller äldreomsorgen kan jag inte hålla med. Där måste det vara rimligt att opponera. Jag ska ge några exempel.

Jag ska börja med servicehusen. Kristdemokraterna lovade inför valet att de inte skulle avveckla några. De avvecklas. Det är ett brutet vallöfte. Vi hävdar att de bristande resurserna har lett till att det har blivit svårare att få plats. Detta gör i sin tur att det finns tomma platser. Det är i sin tur en orsak till att det finns platser över. Vi vill utreda möjligheten att även låta personer som inte har biståndsbedömd rätt till hemtjänst få de här platserna på servicehusen. År 2008 fick hela 40 procent av alla som ville bo på servicehus avslag.

Det är låga betyg för äldreomsorgen. Socialstyrelsen har under 2008 påbörjat en mätning av kvaliteten på landets äldreboenden. I den viktigaste kategorin, personaltäthet, får Stockholm usla betyg. På en femgradig skala får Stockholm endast 1,7 i snitt. I kategorin delaktighet får Stockholm 1,9 i betyg. Totalt i mätningen hamnar Stockholm på plats 100 av 250 jämförda kommuner, det vill säga långt ifrån världsklass.

Det utlovades mer utevistelse, vilket inte har drivits igenom. Det finns många som inte kommer ut. Det utlovades fler äldreläkare på boendena. Moderaterna gick ut i valrörelsen och lovade fler geriatriker för äldreboenden. Någon sådan ökning har inte synts till. Samarbetet med det borgerligt styrda landstinget minskar snarare. Kristdemokraterna lovade en boendegaranti. Alla över 85 år skulle garanteras en plats i anpassat boende. Något sådant har inte genomförts. Åldern är kriterium vid biståndsbeslutet men långt ifrån en garanti.

Så här kan man fortsätta. Kvalitets- och uppföljningsbrister har nämnts. Man måste verkligen stryka under att det är allvarligt med tanke på de upphandlingar som görs löpande och med en rasande fart. Våra äldre förtjänar bättre. Den moderatstyrda alliansens politik med fokus på privatiseringar och sänkta skatter löser inte problemen med äldres brist på inflytande i och över sin vardag.

Ordförande! De äldre förtjänar bättre.

Anförande nr 141

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige. Jag brukar ibland få höra att jag är för positiv. Man ska hellre klä sig i säck och aska och klaga över allt som inte har nått ändå fram dit man önskar, men jag vägrar att göra det. Jag tittar i stället på de ställen där vi förbättrar verksamheterna.

För andra året i rad har vi nu gjort en verksamhetsuppföljning över hela staden. Det har aldrig tidigare gjorts. Nu kan vi jämföra hur det ser ut över staden. Jag har redan tidigare räknat upp några av de områden där de äldre själva har svarat i brukarundersökningar och där det har visat sig att det har blivit bättre från 2007 till 2008. Det var framför allt hemtjänsten som nämdes.

När det gäller öppna jämförelser och Äldreguiden som Socialstyrelsen numera arbetar efter finns det en del barnsjukdomar i jämförelsen mellan olika kommuner. Det är man väl medveten om på Socialstyrelsen, och man jobbar med det. Man hör också av sig till oss för att de här jämförelserna ska bli mycket mer tillförlitliga.

Anförande nr 142

B e r i t K r u s e (s): Jag ser också med stort intresse på de ställen där det inte fungerar. Jag står här för att försöka påverka och få en bättre omsorg om de äldre även på de områdena. Det finns guldställen. Det håller jag med om. Men det finns mycket att göra ute i äldreomsorgen. Det är inte bara Socialstyrelsen, utan det är länsstyrelsen, äldreombudsmannen, äldreinspektörerna och stadens revisorer som pekar på väldigt allvarliga saker. Det här är ett stort komplex som det måste jobbas vidare på med mer resurser. Ni valde att sänka skatten i stället för att hålla kvar och höja kvaliteten.

Anförande nr 143

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Det finns två indikatorer i det här materialet som handlar om utsatta barn. Det är tunt, måste jag säga. Ni säger att ni vill ha en socialtjänst i världsklass. Jag tycker tyvärr att vi håller på att få en socialtjänst i stryckklass.

Det är uppenbart att stadsdelarna på olika sätt har sparat sig igenom 2008. Man efterfrågar färre antal platser i skyddat boende för barn och unga. Antalet placeringar av ungdomar har minskat kraftigt. Man har fått direktiv att spara. Det har drabbat utsatta barn och ungdomar väldigt hårt. Det kostar väldigt mycket på lång sikt för dem och för samhället. Antalet män och kvinnor som söker sig till härbärgen ökar också månad för månad under hela 2008. Det är en allvarlig situation.

Vad är det då som syns? Man kan fråga sig varför stadsdelarna efterfrågar färre platser i skyddat boende för barn, varför antalet placeringar av ungdomar har minskat så kraftigt under 2008, varför platserna på härbärgena fylls upp månad efter månad, varför stadsdelarna efterfrågar allt färre placeringar av vuxna missbrukare och varför stadsdelarna efterfrågar färre platser i omvårdnads- och stödboenden. Det kan man fråga sig. Vad tror ni?

Det fattas 100 miljoner kronor för att barn och ungdomar i Stockholm ska kunna få den hjälp de har rätt till enligt socialtjänstlagen. Det visar slutrapporten för Barnuppdraget.

Det är lika många anställda vid barn- och ungdomsenheterna som för fem år sedan fast man har fått fler anmälningar, utredningar och insatser att ta hand om. Tre av fyra socialarbetare anser att de inte kan leva upp till socialtjänstlagens intentioner, visar en intervjuundersökning gjord av Akademikerförbundet år 2008.

Det är också helt tydligt att stadsdelarna inte får medelstilleddning efter det sociala indexet. Titta på Hässelby, Vällingby, Farsta, Enskede, Vantör, Spånga, Tensta, Rinkeby och Kista! Där följer medelstilleddningen absolut inte den sociala strukturen i stadsdelarna. De får för lite pengarna.

Socialstyrelsen visar också att Stockholm har lägst kostnader av de tre storstäderna för individ- och familjeomsorgens barn- och ungdomsdel. Ändå kallar ni detta för en socialtjänst i världsklass. Vi tvivlar. Det vi har i Stockholm är en socialtjänst i stryckklass.

Anförande nr 144

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag vill påpeka att vi har så många intressanta problem i det vi faktiskt gör. Det finns så många stora utmaningar som man kan gräva ned sig i och lägga sitt engagemang och sin energi på i det som redan görs att man inte behöver ta fram de saker som inte förekommer. Mitt i alla problematik som handlar om placerade barn vill jag säga att det inte är så att placeringar i första hand uteblir därför att vi inte har pengar till dem. Ekonomin kommer alltid att spela roll, men i första hand handlar det om många års insikt om att det går dåligt för många placerade barn och att det handlar om att göra tidiga insatser för att slippa placeringar senare. Det gör inte situationen enklare för de här barnen. Att låtsas som om det enda som spelar roll i socialt arbete i Sverige är pengar, och där oppositionen av en händelse alltid har oändliga mängder pengar, är att trivialisera avancerade sociala problem.

Anförande nr 145

K a r i n R å g s j ö (v): Du har en förmåga att sätta i gång bra saker och ta bra initiativ, Ulf. Barnuppdraget är absolut ett sådant initiativ, men när det visar sig att det fattas 100 miljoner undrar jag vad du tänker göra åt det. Det är helt uppenbart att barn och unga far ganska illa i stadsdelar som kommer att få en ekonomiskt väldigt svår framtid också 2009. Man sparar på de sociala insatserna för barn och ungdomar. Det är helt uppenbart om man läser Barnuppdraget.

Stadsdelarna blöder. De började blöda i augusti förra året, och de fortsätter att blöda. Ni har lagt alla pengar i en enda stor påse. Ju mer försörjningsstöden ökar, desto mindre pengar finns det kvar för att ta hand om de utsatta barnen och ungdomarna. Välj i stället att höja skatten och se till att de här killarna och tjejerna, barnen och ungdomar, får ett värdigt liv.

Anförande nr 146

S u s a n n a B r o l i n (v): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Årsredovisningen för 2008 är det dokument som ska ge svar på om alliansen har levt upp till de löften som man har gett till staden. Det är svårt att få en heltäckande bild i en sådan kolossal nämnd som utbildningsnämnden. Trots att det inte finns några mål om minskade orättvisor och om att det ska vara jämlikt oavsett vilken skola man går i kan vi ändå se hur konsekvenserna av den ökade segregationen lyser igenom.

I dag finns det inte en högstadieelev och inte en gymnasieelev som inte är medveten om skillnaden mellan olika skolor. Det börjar till och med krypa ned i låg- och mellanstadiet. Det här är en bild som stärks av årsrapportens statistik. Den visar att allt fler elever i årskurs 9 inte klarar målen i exempelvis svenska. Ett löfte som vi oavsett parti ska ge till våra barn här i Stockholm är att man ska klara målen. Vi ska inte jämföra med Göteborg eller någon annan kommun. Vi kan konstatera att våra resultat är sämre jämfört med riket.

Den fråga som man måste ställa sig när man läser detta är om den fria konkurrensen är värd priset för att ytterligare 0,6 procent ska kunna gå i friskolor. Om man läser rapporten med lite mer kameral blick kan vi konstatera det vi såg tidigare, nämligen att det som man har sagt att man delvis ska uppnå till och med har försämrats. Det är

oseriöst. Till slut kan man se hur man slår sig för bröstet och har valt att lyfta fram att man har tagit fram en gemensam struktur för skriftliga omdömen. Till saken hör att man faktiskt har fått smäll på fingrarna av länsrätten även här för att man har gjort fel. Då sade man att det bara var en liten administrativ grej, men man har ändå valt att lyfta fram det i årsrapporten. Det är genant. Det är dags att utveckla skolorna för att alla barn ska ha rätt att lära.

Anförande nr 147

Borgarrådet E d h o l m (fp): Vänsterpartiet är emot betyg och anser att läxor ska förbjudas. Jag kan ganska tydligt säga att den åsikten inte delas av de flesta elever och de flesta föräldrar i den här staden. Vi har valt att ta fram en gemensam struktur för de skriftliga omdömena. För detta har vi fått pisk. Därför är det väldigt viktigt att påpeka att den här strukturen ska vara ett stöd för rektorer och lärare som de kan använda om de vill. Jag har fortfarande inte hört någon klaga på detta. Det är tvärtom så att de flesta föräldrar vill få tydligare information om hur det går för deras barn i skolan både genom skriftliga omdömen och genom betyg. Vänsterpartiet är emot betyg och läxor, och den åsikten delas inte av de flesta svenskar.

Anförande nr 148

S u s a n n a B r o l i n (v): Om borgarrådet hade gjort sin läxa skulle hon veta att Vänsterpartiet inte är emot läxor i Stockholms stad. Vi har tvärtom sagt att vi måste stärka eleverna. Hur man gör detta är också en fråga som diskuteras över lag. Hur ska man ge läxor? Det är en intressant debatt som borgarrådet kanske borde delta i.

Det stämmer att vi ifrågasätter betyg, men vi ifrågasätter inte att man ska leva upp till målen. Vi har sagt att det är viktigt att alla barn får den kunskap de har rätt till. Ni säger att det viktiga är att kunna notera vem som är lite bättre än någon annan.

Om man hade varit mer påläst hade man också vetat att den struktur som har varit ifrågasatt också har ifrågasatts ute på skolorna. Och den var faktiskt rent juridiskt felaktig.

Anförande nr 149

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande, ledamöter, stockholmare! Nu tänker jag hålla det anförande som jag inte fick hålla förut.

Med den begränsade insyn som jag har i fastighetsnämndens arbetssätt undrar jag var gränsen går för att majoriteten i nämnden inte ska beviljas ansvarsfrihet. I fyra revisionsrapporter det senaste halvåret har revisorerna pekat på en rad allvarliga brister i fastighetsnämndens verksamhet. Regelmässigt saknas nödvändig information, som vi har hört sägas här tidigare, om affärsmässighet i samband med försäljningar. Nämndens affärs- och försäljningspolicy är bristfällig och otydlig. Granskningen visar vidare att fastighetskontoret inte följer sina egna interna riktlinjer vid försäljningarna.

I försäljningspolicyen står att fastigheter som inte är strategiskt viktiga för staden ska säljas. Vad som är strategiskt viktigt framgår inte trots att oppositionen och

revisorerna gång på gång har påpekat denna brist. Fastighetsnämnden lovar att försäljningspolicyn ska omarbetas och revisorernas synpunkter inarbetas. Det är jättebra. I ett särskilt uttalande för ett år sedan skrev majoriteten att köparensandel ska belysas och redovisas liksom att köparens förtroende på marknaden och långsiktiga seriösa avsikter med ett köp ska undersökas. Men vad händer? Ingenting händer i den frågan.

Nämnden har efter revisorernas granskning lovat införa en öppen och enhetlig redovisning av försäljningsärenden där viktiga uppgifter lätt går att se på ett konsekvent och överskådligt sätt. Tyvärr struntar man i dessa löften.

Revisorerna har också framfört kritik mot nämndens styrning och kontroll av hur stadens skogar sköts och sagt att omedelbara åtgärder behövs. Nämnden lovade i oktober 2008 att se över organisationen och verksamheten, men ingenting har avrapporterats om vad som händer där.

Just nu pågår försäljningen av en av stadens mest unika fastigheter, Fituna gård. Där har ärendet forcerats fram genom nämnden med minst möjliga insyn. Köpekontrakt och avtal om fastighetsreglering har medvetet utformats så att arrendatorn mister sin hembuds rätt och Nynäshamns kommun mister sin förköpsrätt till förmån för en privat köpare. Detta sker helt i strid med gällande interna försäljningsdirektiv såsom påpekats av revisorerna i december 2008. Detta sker också i strid med god affärs sed och alla anständighetsregler som borde finnas för dem som förvaltar medborgarnas tillgångar.

Under sådana omständigheter kan det faktiskt uppstå en förtroendekris i nämnden. Vad gör borgarrådet Alvendal i så fall för att förhindra en sådan?

Anförande nr 150

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har några gånger tidigare ställt ett antal frågor till Socialdemokraterna med anledning av att man i efterhand motsatte sig avsättningarna till infrastruktur i årsbokslutet för 2007. Vid den tidpunkten uppgick de till 1 ¼ miljard. Till min stora glädje finns det ingen anledning att ställa de frågorna till Socialdemokraterna i år eftersom man backar upp våra nya avsättningar på hela 1 ½ miljard. Det är förstås väldigt viktigt och väldigt glädjande att man därmed markerar en samsyn med alliansen om E 18, Norra länken, Citybanan och förbifarten. Det lovar gott inför de fortsatta diskussionerna om en ännu bättre infrastruktur för stockholmarna.

Jag har en helt annan fråga i år. Era rödgröna kamrater i ert förmenta regeringsunderlag är för sin del så angelägna att slippa avsätta en krona till varje form av infrastruktur, även spår, att man råkar fördela om även andra avsättningar som vi vill göra, till exempel 1 ½ miljon till begravningsväsendet.

Ordförande, fullmäktige! Jag kan inte bedöma vad de som ska begravas har gjort och gjort för ont, men jag kan bedöma att man återigen inte skyr några medel för att slippa avsätta till infrastruktur. Man fördelar alltså om alla våra avsättningar och inte bara dem till infrastruktur.

Jag har alltså en fråga till Socialdemokraterna även i år efter förra årets bokslutsflirt med v och mp och årets bokslutsflirt med oss: Vad är det som gäller? Vad gäller nästa år? Vad gäller nästa mandatperiod för avsättningar till infrastruktur? Ska vi eller ska vi inte?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 151

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Jag finner det glädjande att Rolf Könberg har bråttom in i oppositionsrollen och återigen får opponera mot socialdemokratin. Jag lovar Rolf att där kan du och jag dra åt samma håll i femton månader till och se till att du kanske får göra det på heltid sedan.

Du frågar om våra avsättningar. Förra året föreslog vi en avsättning för att tidigare-lägga investeringar i just infrastruktur, det ditt finansborgarråd sedan, sex månader senare, presenterade en plan för. Hade man lyssnat på oss då hade man kunnat göra det tidigare och kunnat möta krisen tidigare. Nu är det överspelat. Nu behöver vi inte göra det. Vi håller fast vid samma linje. Vi måste satsa på infrastruktur och för att bygga Stockholm ut ur krisen. Det är en klar och tydlig linje.

Anförande nr 152

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Det är alltid underhållande att lyssna till Roger Mogert av ett eller annat skäl. Om man däremot tittar på de majoriteter som Roger Mogert har ingått i och, Gud förbjude, skulle vilja ingå i blir bilden lite mörkare. Jag konstaterade att ni flera gånger i efterhand retroaktivt ville riva upp 2007 års bokslut för att slippa göra avsättningar till infrastruktur. Därtill kommer att vi på den här sidan av salen, när vi har styrt och haft möjlighet att göra skillnad, har avsatt uppemot 6 miljarder totalt för infrastruktur. Hur mycket har ni avsatt till infrastruktur när ni har styrt med v och mp, Roger Mogert?

Anförande nr 153

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag blir lite förvånad när jag får höra från Moderaterna att vi inte skulle ha avsatt några pengar till spår. Det kanske beror på att man inte har läst vår budget tillräckligt noga. Det har vi nämligen gjort. Vi har inte bara avsatt pengar till kollektivtrafik på spår, utan vi har också avsatt pengar till exempel till biogasbåtar. Vi tycker att vi ska satsa på att använda våra vattenvägar i Stockholm också för att förbättra kollektivtrafiken. Vi bör satsa väldigt mycket på kollektivtrafiken. Vi satsar också tillräckligt med pengar på cykelbanor. Det är någonting som det just nu är en så dålig satsning på att det är pinsamt för Stockholm. Vi satsar oerhört mycket på kollektivtrafik i våra avsättningar. Det hoppas jag att du kan läsa i vår budget.

Anförande nr 154

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Yvonne Ruwaida! Min poäng var och förblir att jag kan förstå, med dock inte respektera, att ni inte vill avsätta 1,5 miljarder till infrastruktur, som vi gör. Men är det inte att skjuta något

över målet att tycka så illa om det så att ni drar undan alla andra avsättningar också. Ni vill ju lägga 1,787 miljarder på "klimatsmarta investeringar" när vi vill avsätta 1,506 till infrastruktur. Då kan jag bara konstatera att ni i så fall även är emot den lilla avsättningen till begravningsavgift i den mån du inser att den ingår i resten. Det är ett problem att ni är så mycket emot infrastrukturavsättningar, även dem till spår, att inte avsätter en krona till detta. Där finns ju Citybanan, och såvitt jag vet ska den gå på spår.

Anförande nr 155

Mattias Ericson (v): Jag var lite osäker på om jag skulle prata om detta med fastighetsnämnden och alla ignorerade revisionsrapporter som har kommit under den här punkten. Det är väldigt allvarlig kritik som riktas mot fastighetsnämnden. Det är sorgligt att man inte verkar ta den på allvar. Man borde åtminstone vänta in en ny policy innan man fortsätter att sälja, men det är en annan fråga. När Martin Michel var uppe och pratade så tydligt och klart om detta bestämde jag mig för att inget mer behövde sägas. Det var kanske så att borgarrådet Alvendal också tänkte att hon inte kan säga något mer om det här, och det var kanske därför som hon, i stället för att lyssna och svara på frågorna, trampade runt och pratade med andra i salen under Martin Michels anförande.

Med det sagt vill jag ge mig in i skolfrågan i stället. Lotta Edholm har stått här flera gånger i dag och hävdar att saker och ting blir bättre och bättre och att resultaten förbättras. Hon ger inte så väldigt många siffror på det, och det är kanske inte så konstigt. Tittar man lite närmare ser man att siffrorna antingen är marginellt sämre eller marginellt bättre. Det är någon tiondel hit och något tiondel dit, förutom exemplet med hela betyget. Så är det om man tittar på svenska A och matte, förutom i svenska 2 där resultatet faktiskt har rasat. Precis som Tomas Rudin påpekade förut har det rasat från 82,5 över 74,6 till 74,2 procent som är godkända i svenska 2 i nian. Jag tycker att det skulle vara klädsamt om borgarrådet kunde förklara det här raset och kanske också berätta om det finns någon strategi för hur man ska vända den här skrämmande trenden.

Anförande nr 156

Borgarrådet Alvendal (m): Herr ordförande! Jag har suttit här på min plats och lyssnat på debatten hela tiden. Du måste ha blandat ihop mig med någon annan.

Tillsammans med ledningen för fastighetskontoret har vi naturligtvis tagit revisorerernas kritik på väldigt stort allvar. Det har bland annat lett till en rad åtgärder till exempel när det gäller de försäljningsärenden som det fanns kritik mot. Det fanns också kritik mot att LOU inte uppfylldes och mot en rad andra saker som generellt sett var ett problem för fastighetskontoret. Det har dessutom lett till en omorganisation av hela fastighetskontoret. Att då stå här och säga att vi inte har tagit det på allvar tycker jag är ett väldigt kraftigt underbetyg för den nuvarande ledningen för fastighetskontoret från oppositionen. Jag tycker faktiskt inte att de förtjänar det.

Anförande nr 157

M a t t i a s E r i c s o n (v): Underbetyget är nog mer menat åt dig. Det är i och för sig en struntsak, men jag lade noga märke till att så fort Martin började prata gick du faktiskt i väg. Man märker inte så mycket av att ni har tagit så stor hänsyn till den här revisionen. Fituna gård ska säljas, och det kommer väl upp på nästa fullmäktigemöte, så vi kanske ska diskutera det då i stället. Där fick vi inte tillräckliga dokument i tid. Dokumenten ändrades vid sittande bord. Jag tycker inte att det är att följa revisionsrapporten. Man hade kunnat vänta med försäljningen tills man hade byggt upp en bra strategi för den.

Anförande nr 158

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Till skillnad från sina rödgröna vänner erkänner faktiskt Mattias Ericson att vissa saker har blivit bättre. Meritvärdena har blivit bättre i våra skolor i Stockholm, det vill säga betygen har blivit bättre både i grundskolan och i gymnasieskolan. Det är fler elever som i dag är behöriga till gymnasieskolan, och det är fler elever i dag som är behöriga till högskolan. Det tycker jag är positivt.

Men precis som jag har sagt så många gånger tidigare under den här kvällen är inte det tillräckligt. Det finns mängder av områden som vi måste bli bättre på. Ett område som oppositionen inte har nämnt, och det kanske är för de inte är tillräckligt intresserade, är att vi inte är tillräckligt duktiga på närvaro i skolan. Vi är jättedåliga på att mäta detta eftersom vi har haft problem med vårt IT-system för det. Det finns mängder med områden där vi kan bli bättre, men vi ska inte påstå att kunskapsresultaten försämrats, för det är faktiskt inte sant.

Anförande nr 159

M a t t i a s E r i c s o n (v): Jag är en ganska ärlig typ, men det här med närvaron ska jag kanske inte prata om eftersom jag var sen själv förut i dag. Du svarade inte på frågan om svenska 2. Jag tycker att det är lite tråkigt. Det är en väldigt viktig fråga där resultaten har störttykt. Det skulle ha varit klädsamt om vi hade fått veta lite mer om det.

Anförande nr 160

T o m a s R u d i n (s): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det här dokumentet är, och det har vi också hört i debatten här i kväll, en redovisning av flera områden där utvecklingen i staden går åt fel håll. Jag tänker ta upp det område som kanske är allvarligast inför framtiden. Det är att bostadspolitiken går åt fel håll. Det gäller kanske framför allt effekten på bostadsmarknaden och möjligheterna för bostadssökande att få bostäder här i staden. Vi vill ju att staden ska växa, och därför har vi tidigare varit överens över blockgränserna om att man ska bygga mycket, att vi ska se till att vi har en planberedskap som fungerar för staden och att vi ska medverka på olika sätt till att det finns en bra bostadsmarknad.

Men fakta är att nu minskar bostadsbyggandet. I sin rapport har revisionskontoret påpekat att det är osäkert om målet för bostadsbyggandet kommer att nås. Den tid som det tar för att få en detaljplan har ökat från 390 dagar till 600 dagar under 2008.

Det markanvisas betydligt färre projekt än tidigare. Antalet påbörjade lägenheter har mer än halverats sedan 2006 från nästan 8 000 lägenheter till omkring 3 000 per år. Det här är allvarligt i sig, men det som kanske är ännu allvarligare är att majoriteten försöker gömma undan det här misslyckandet i sina skrivningar.

Finansborgarrådet Sten Nordin skriver i sin text att man har påbörjat 12 000 bostäder, men använder oktober 2006 som startdatum för denna mätning. Det innebär de facto att man har dubbelräknat de 8 000 som redovisades redan under 2006 års redovisning som var planberedskapen för föregående mandatperiod. I den här redovisningen försöker man alltså trola bort 8 000 lägenheter. Det är bara pinsamt. Alla som har följt den här frågan bakåt i tiden ser ju att det är på det här sättet.

Om den borgerliga majoriteten tror att det är någon slags tävlan i att hitta de snyggaste skrivningar inför de här redovisningarna må det väl vara så att man vinner, men om det handlar om att åstadkomma reella lägenheter som folk kan flytta in i är det här inget annat än ett misslyckande.

Vi hade i stället fört en politik där vi hade jobbat för minskade bostadskostnader genom fler markanvisningar, till exempel markanvisningstävlingar. Vi hade sett till att det hade markanvisats fler hyresrätter än vad som nu har skett. Då hade vi haft fler projekt att genomföra. Vi hade också låtit de kommunala bostadsbolagen vara betydligt aktivare än vad som har skett hittills under mandatperioden. På det sättet hade vi fått fler projekt och kunnat mota Olle i grind i den lågkonjunktur som nu rullar över oss.

Ett misslyckande är ett misslyckande, och det går inte att trola bort genom att välja startdatum precis hur som helst.

Anförande nr 161

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Så fort Tomas Rudin går upp i talarstolen är det lika bra att begära replik, för det lär finnas anledning. Jag kan bara konstatera att det är bra att vi är överens om huvudmålen för lägenhetsbyggandet, Tomas Rudin. Något som jag tror att omvärlden som lyssnar på den här debatten kanske är lite trött på är möjligen den debatt som du nu försöker få i gång igen, nämligen när man börjar räkna.

Vi brukar räkna som ni brukar räkna, nämligen att det är mandatperioden som ger underlag för de siffror som vi använder oss av. Ni räknar på det sättet, och vi gör likadant. Vi överlappar självfallet varandra. Det gjorde vi förra gången också när ni kom till makten. Det som är skillnaden, Tomas Rudin, är att den borgerliga regeringen med sin politik lyckades se till att ni kunde bättra på era siffror eftersom ni gärna räknade in hela 2006. Jag vill erinra om valet var i september, och vi kommer att fortsätta att använda hela mandatperioden när vi räknar ut resultatet.

Anförande nr 162

T o m a s R u d i n (s): Rätt ska vara rätt. Det gjorde vi inte under den förra mandatperioden, Joakim. Det blir bara ännu mer beklämmande när ni, förutom att ni

gör på det här sättet, försöker dölja det genom att påstå att det ha skett på ett annat sätt under den förra mandatperioden. Vi hade evinnerliga debatter i den här salen som handlade om hur man räknar detta. Vi var väldigt noggranna med att räkna just 20K, 20 000 nya lägenheter, att det var 20 000 påbörjade lägenheter under föregående mandatperiod. Det var de som skapades under planberedskapen under den mandatperioden. Det är pinsamt om ni då tar 8 000 av de sista som togs fram då för att dölja det misslyckande som ligger i att vi under 2006 påbörjade 8 000 lägenheter och året därpå bara 2 920 och året därefter 3 300. Det hjälper inte att ni upprepar detta. Det blir bara ännu mer pinsamt. Alla som har följt den här debatten och alla som kan bostadsbyggande och vet hur det går till ser ju att ni räknar på ett trolldomande sätt.

Anförande nr 163

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fru ordförande! Jag tror att alla som vet hur det går till har god information om hur alla siffror exakt ser ut. Man kanske inte ska säga att det är lustigt, men jag säger det i alla fall. Det är lustigt att lyssna bland annat på Tomas Rudin och Teres Lindberg, för det blir en väldigt konstig aggressiv argumentation om vem som byggde den lägenheten och vem som byggde den. Faktum kvarstår, nämligen att den halvtidsrapport som exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret har tagit fram visar att vi under den här mandatperioden – och den börjar mig veterligen efter valdagen när ett nytt fullmäktige tillträder, och ni mätte på precis på samma sätt när ni mätte 20K, Tomas Rudin – har påbörjat 12 762 bostäder. Det är 85 procent av målet på 15 000. Jag har uppfattat att vi har som gemensamt mål att nå detta.

Vi har också specificerat att av dessa 15 000 ska 6 000 vara hyresrätter. Där är takten också god, och vi har påbörjat 4 460 hyresrätter. Detta gäller trots att lågkonjunkturen är väldigt tydlig och nu också kommer till Stockholm. Byggtakten är väldigt hög, men jag tycker att det finns all anledning att vi som politiska företrädare ska vara väldigt ödmjuka inför den rådande finanskrisen. Det är klart att Stockholm och Stockholms byggmarknad inte att på något sätt kommer att stå över det som händer i omvärlden.

Därför har vi i alliansen valt att fatta beslut om och lansera en byggoffensiv för Stockholm. Den innebär en stimulans för fortsatt byggande. Vi har mer eller mindre halverat tomträttsavgälden för nya hyresrätter för att se till att byggtakten är fortsatt hög. Det är också därför som vi ser till att ta tillbaka markanvisningar som inte används. För att använda ett begrepp som skapades under den förra mandatperioden med socialdemokratiska ansvariga borgarråd: Man kan inte bo i en markanvisning. Nej, det kan man inte. Därför måste vi ta tillbaka markanvisningar som inte används. Det är också en av anledningarna till att vi har lanserat en stor trafikinvestering på i storleksordningen 100 miljarder kronor som möjliggör byggandet av ungefär 60 000 nya bostäder.

Den opposition som får representeras av Teres Lindberg och Tomas Rudin ska ändå ha några kompisar, och kompisarna, fru ordförande, i form av Miljöpartiet har hittills under den här mandatperioden sagt nej till över 4 000 nya bostäder.

Anförande nr 164

T e r e s L i n d b e r g (s): För två år sedan stod vi här och gjorde bokslut för 2006. Jag tror inte att den nuvarande majoriteten då tog ansvar för den politik som drevs av fullmäktige i den här staden under 2006. Det var en majoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister. Jag är uppriktigt oroad. Vad det handlade om och vad vi gjorde under den förra mandatperioden, och vi mätte bara under den förra mandatperioden, var att vi mätte påbörjade lägenheter i form av gjutna bottenplattor. Det är det mätinstrument som USK har. Ni på den andra sidan stod och skrek: Det där kommer ni aldrig att klara. Men det gjorde vi.

Antalet gjutna bottenplattor nu är 6 253. För oss socialdemokrater är 20 plus 15 lika med 35. För moderater är 20 plus 15 inte ens 30.

Anförande nr 165

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Rätt ska var rätt. Jag vill ge Teres ytterligare ett bevis på att jag faktiskt har en annan åsikt. Jag tror att vi är på rätt väg. Vi har inte bara påbörjat över 12 000 nya bostäder, utan vi har också färdigställt, gjort nyckelklara, inflyttningsklara, över 11 170 nya bostäder. Jag har en god förhoppning att vi ska lyckas nå målet på 15 000, men jag tror inte att det är snutet ur näsan. Jag tror att vi politiskt förtroendevalda, som har en del av verktygen för ge stimulans till byggherrar i en tid som präglas av finanskrisen, behöver vara lite ödmjuka. Vi har uppnått en stor del av målet hittills, och det är halvtid. Jag hoppas att vi ska nå ända fram. Jag delar inte den pessimistiska syn som Teres Lindberg har.

Anförande nr 166

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Bostadspolitikens problem i Stockholm är än så länge inte att hitta en plats att bygga på. Miljöpartiet väljer att värna grönområden och en mänsklig stad. Vi väljer våra platser med omsorg. Vi bygger inte överallt så snabbt som möjligt, utan vi bygger snabbt men på rätt ställe.

Majoriteten har misslyckats med tre saker. Man har misslyckats med att bygga hyresrätter i Stockholm. Man har misslyckats med att bygga bostäder för våra ungdomar och våra studenter. Och man har misslyckats med att ställa miljö- och klimatkrav i bostadsbyggandet. På alla de här tre områdena har det gått baklänges med den moderata bostadspolitiken.

Myten att Miljöpartiet inte hittar platser att bygga på är fel. Vi väljer våra platser med omsorg. Vi vill bygga en miljövänlig och mänsklig stad.

Anförande nr 167

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nej, det går verkligen inte snabbt för Miljöpartiet. Jag förstår inte hur ni ska kunna gå hand i hand med Socialdemokraterna i en gemensam valrörelse eftersom ni uppenbarligen har så fundamentalt olika inställning till Stockholms behov av att växa.

Under den här mandatperioden har vi påbörjat nästan 4 500 hyresrätter. Det kan knappast upplevas av någon som ett misslyckande när det gäller att se till att vi får fler bostäder, och framför allt hyresrätter.

Om det är någonting som vi har gjort på miljöområdet kopplat till byggande är det att vi har fattat ett historiskt beslut att ta fram två nya miljöprofilområden i den här staden. Det gör vi för att profilera oss, och framför allt för att utmana miljötekniken och det miljövänliga byggande som vi faktiskt har gjort oss kända för runt omkring i hela världen.

Anförande nr 168

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska ta upp två områden i den här årsrapporten där jag tycker att den borgerliga politiken gått åt helt fel håll.

Det ena är kulturen. Avgiften till Kulturskolan har höjts med 150–450 kronor. För vissa verksamheter är höjningen faktiskt 100 procent. Det är en av orsakerna till att antalet deltagare i Kulturskolan totalt har minskat med 14 000 barn sedan 2006. Minskningen motsvarar alltså en halvering av antalet deltagare i Kulturskolans hela verksamhet. Antalet besök på stadsbiblioteken har minskat med 14 000 besök – inte så mycket, men i alla fall – mellan 2007 och 2008. Däremot har webbesöken ökat kraftigt, och det är tydligen det man räknar som besök på biblioteken, vilket naturligtvis är galet. Antalet besök på Kulturhuset har minskat med 120 000 besök på ett år. Särskilt antalet besök på utställningar har minskat kraftigt. Det beror väl på att avgifter har införts. Det kan vara en stor orsak till det. Antalet besök på Stadsmuseet har också minskat.

Ordförande, fullmäktige! Det är ingen bra politik, och det är barn och unga som kommer mest i kläm. Det är bara att beklaga.

Det andra jag tänker ta upp är miljön. När det gäller miljön kan vi läsa att kommunfullmäktiges mål är att en hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas, men det har inte nåtts under 2008. Det är naturligtvis pinsamt med tanke på att Stockholm nyligen utnämnts till Europas miljöhuvudstad 2010. Det är resultatet av ett långt och genomtänkt arbete som påbörjades under den förra mandatperioden, Sten Nordin. Det är verkligen roligt att vi nu har fått den utmärkelsen, men det gäller att inte avstanna i det här miljöarbetet så att vi alla får skämmas.

Registreringen av nya miljöbilar i Stockholms län har under januari och februari i år minskat med 46 procent. Det är en betydligt större minskning än för övriga riket. Det betyder att Stockholm tappat det tidigare försprånget. Skälet till det är att den borgerliga majoriteten har tagit bort incitamentet att köpa miljöbilar, till exempel subventionerad boendeparkering för miljöbilar.

Majoriteten har kraftigt skurit ned anslaget till miljöövervakningen. Exempel på det är övervakningen av bottenfauna, miljögifter, förändringsanalys av stadens grönytor samt uppföljning av tillgång till grönområden och rekreativsvärden i naturreservaten.

Ordförande, fullmäktige! Det är ingen bra politik som den borgerliga alliansen för.

Anförande nr 169

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är tråkigt att oppositionen tycker att de delar av verksamheten som har problem just för tillfället är så bra. Jag beklagar verkligen att oppositionen ser det på det sättet. Jag tycker att det är sorgligt att man bara lyfter fram det som är problematiskt. Det är väl symtomatiskt att Eva-Louise Erlandsson Slorach pratar om Kulturskolan. Detta har vi pratat om många gånger förut. Jag vill gärna repetera vad jag brukar säga så att alla lär sig hur detta hänger ihop.

Socialdemokraterna kom till makten och lovade att fördubbla antalet barn i Kulturskolan genom att hitta på en ny verksamhet som inte hade bedrivits förut över huvud taget. Det betydde att Kulturskolan åkte ut och sade hej till barnen och försvann därifrån. Sedan kunde man inte ta emot dem i Kulturskolan över huvud taget, men man räknade dem som inskrivna elever. Jag har högre ambitioner med Kulturskolan. I vår kulturskola ska man vara elev och lära sig någonting. Det är de eleverna som vi fortsätter att bedriva verksamhet för. Jag är mycket stolt och glad över den verksamheten. Ni lyckades nästan haverera Kulturskolan. Det var tur att vi fick makten så att ni inte lyckades fullständigt.

Anförande nr 170

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Jag vet att Madeleine Sjöstedt inte tycker att det är värt att ge alla barn som vill möjlighet att prova på ett instrument eller något intresse som de har om de inte har rika föräldrar eller tänker tillhöra eliten. Det är vi mycket emot. Vi tycker att alla barn ska få möjlighet att prova någonting som de sedan kan ha som fritidsintresse i resten av sitt liv. Det är minst lika mycket värt som att vara professionell elitutövare. Att sjunga i kör eller spela i en orkester kan ge livskvalitet, Madeleine Sjöstedt.

Anförande nr 171

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag är hemskt ledsen, Eva-Louise, men motiveringen för Stockholm som Europas första miljöhuvudstad handlade om mångårigt miljöarbete, inte bara de senaste fyra åren, tillbaka till 1920-talet ungefär och de planer som vi har inför framtiden. Vi har de tuffaste målen som någon stad har satt upp, 3 tons koldioxidutsläpp per stockholmare. Vi jobbar med biogasfrågan och energieffektiviseringar. Vi sätter upp miljömål för de egna bilarna. I det bokslut som vi pratar om här är målet 100 procent miljöbilar när det gäller Stockholms stads egna bilar. Det är det relevanta miljömålet, Eva-Louise. Vi har den absolut ambitiösaste energieffektiviseringsplaneringen som finns i det här landet inför framtiden med de 10 miljarder som vi har satsat. Att påstå att vi inte jobbar med miljöfrågorna är med förlov sagt dumheter.

Anförande nr 172

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Du får nog lyssna lite bättre och inte vara så upprörd jämt när någon kritiserar det du gör. Det är mycket som du absolut inte gör när det gäller miljöarbetet här i Stockholm. Du har till

exempel halverat budgeten till miljöförvaltningen, vilket innebär att de måste höja sina avgifter och ta ut en massa avgifter av alla så att de kan göra det som de måste göra enligt lagen. Det finns ingenting därutöver. Det finns inte längre någon forskning. Det finns inga projekt. Det finns inget utvecklingsarbete. Allt detta håller på att ebba ut. Den miljömiljard som vi inrättade under den förra mandatperioden håller på att ta slut, och det finns ingen ny.

Anförande nr 173

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige, åhörare! Som har framgått av den här debatten så här långt är vi i Miljöpartiet mycket kritiska till hur den moderatledda majoriteten styr Stockholm. Majoriteten har haft stora ambitioner i ord när det gäller Stockholm och kan knappast anklagas för att vara ödmjuk. Ordet ”världsklass” används ofta i er retorik, och det är inte bara staden Stockholm som åsyftas med det. Att Stockholm är en stad i världsklass stämmer, och det oavsett vilka partier som styr staden.

Nej, det är uppenbart att den moderatledda majoriteten med ordet ”världsklass” även innefattar sig själva. Om man översätter det till skolans värld skulle väl ordet ”världsklass” motsvaras av att få MVG i alla ämnen, men det är inte lika imponerande om det är eleven själv som sätter det betyget. Den moderatledda majoriteten påminner här om den oambitiösa men kaxiga eleven som helt saknar koll på läget. Eleven är säker på högsta betyg i alla ämnen och blir förbluffad när det är dags att motta betyget där det knappt finns några godkända ämnen över huvud taget.

När man frågar människor om deras verklighet, till exempel om kvaliteten har blivit bättre eller sämre i förskolan, om arbetet med miljö- och klimatfrågorna går framåt eller bakåt eller om barn som far illa får mer eller mindre hjälp än tidigare, är bilden väldigt tydlig. Majoritetens politik har lett till tydliga försämringar på nästan alla områden. Allra tydligast är misslyckandet när det gäller miljöfrågorna och socialtjänsten.

När det gäller miljön började majoriteten den här mandatperioden med en rivstart och lade ned stora delar av allt miljöarbete runt om i staden. Sviterna av det lider Stockholm av nu, och vi kommer att fortsätta att göra det tills vi får en ny majoritet.

När det gäller socialtjänsten har den moderatledda majoritetens devis inte så ofta varit världsklass men däremot att Stockholm ska ha Sveriges bästa socialtjänst. I själva verket har socialtjänsten varit den största strykpåsen efter arbetet med miljöfrågorna under de två och ett halvt år som har gått sedan valet. Socialtjänsten har haft nästan oförändrade anslag sedan 2006. I praktiken har det inneburit minskningar av budgeten med ungefär 10 procent. Detta har lett till kraftiga nedskärningar av stöd och hjälp till barn och ungdomar som far illa och mindre hjälp till människor med alkohol- och drogproblem, för att nämna ett par områden.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 174

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Du gav dig på den verksamhet som stockholmarna är allra mest nöjda med, Stefan Nilsson, nämligen förskolan. Det har dessutom ökat från den förra mandatperioden när ni var med och styrde. 91 procent är nöjda eller mycket nöjda med förskolans verksamhet. Man är mest nöjd med tryggheten, och man är mycket nöjd med både de privata och de kommunala förskolorna. Vi bygger också ut i en rasande takt. Under förra året har vi för första gången hållit barnomsorgsgarantin. Kunde du inte hitta något annat att klaga på än det som stockholmarna är allra mest nöjda med? Då undrar jag vad du har för belägg för de andra klagomålen.

Anförande nr 175

S t e f a n N i l s s o n (mp): Att stockholmarna säger att de är mest nöjda med förskolan betyder bara att kvaliteten och ambitionerna på alla de andra områdena är väldigt låga. Allt är relativt. Likafullt är barngrupperna avsevärt större nu. Både personal och föräldrar säger att det fungerar sämre nu. Något som också oroar oss är att enheterna, de enskilda förskolorna, blir större. Det är inte heller bra. Det är inte bara grupperna som har betydelse i det här sammanhanget. Stora enheter med 120–150 barn är inte bra. Vår och de flesta stockholmarnas åsikt är att gå åt fel håll även när det gäller förskolan. Det kommer vi att ändra på om vi får möjlighet att styra staden nästa mandatperiod.

Anförande nr 176

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Stefan Nilsson säger att han är kritiska mot sviterna av miljöpolitiken. Den miljöpolitik som vi bedriver har inneburit att andelen inköp av biogasbilar har ökat och är fyra gånger högre än den var för ett år sedan. 30 procent av nybilsförsäljningen när det gäller fordonsgasbilar sker i Stockholm i dag. Ni lyckades inte ta död på denna marknad. Vi har lyckats återskapa förtroendet på marknaden och sett till att folk numera tror på att man kan ha biogasbilar i Stockholm.

Vi har också tagit fram förslag på två nya miljöprofilområden. Jag tror inte att sviterna av detta svider särskilt hårt hos stockholmarna. Vi har också tagit fram ett miljöprogram som innebär att alla olika delar av stadens verksamheter ska omfatta miljöprogrammet. Därför är ert tjat om effektiviseringar av miljöförvaltningen tämligen ointressant. Det är nämligen så att med vår politik är miljöförvaltningens budget inte ett mått på vårt miljöarbete.

Anförande nr 177

S t e f a n N i l s s o n (mp): Jag kan hålla med om att det är ett steg framåt att Moderaterna nu anser att klimatfrågan är ett problem som vi har framför oss. Så sent som under den senaste mandatperioden ansåg ni i vissa uttalande i kommunstyrelsen att det var tveksamt om den problematiken fanns. Jag tycker att det är mycket glädjande att ni anser att detta är ett stort problem, och ni gör också vissa små saker. Det stämmer, men ambitionen är för låg.

Det jag framför allt syftade på är halveringen av miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Nästan alla miljösamordnare, så kallade Agenda 21-samordnare, togs bort, och de har inte kommit tillbaka. Jag syftade också på den enorma neddragningen av budgeten för Stockholm Vatten.

Anförande nr 178

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker på de sociala frågorna och Ulf Kristersson. Man blir lite häpen när han lutar sig bakåt och säger att det vi gör räcker, att det är bra och att vi gör jättebra saker. Visst gör vi en del bra saker för de utslagna i staden, men det räcker inte. Man lägger besparingskrav på olika verksamheter.

Ni vurmar för frivilligorganisationerna, men ändå gör ni besparingar på 4 procent på frivilligorganisationerna i föreningsutskottet. Vad är det för politik? Det fattas flera miljoner på område efter område. Maskorna går sönder i nätet. Det blir bara större och större hål. Och ändå lutar sig borgarrådet tillbaka och säger: Vi gör tillräckligt. Finanssen säger att Stockholm går på räls, det är som tåget. Vi sänker skatten.

Hur kan man som stockholmare och politiker sänka skatten samtidigt som vi ser dessa människor runt omkring oss i vår närhet. De är tandlösa, hemlösa missbrukare som är blöta, smala och trötta med håliga ögon. Hur kan man?

För att få försörjningsstöd måste man skriva in sig på jobbtorget, och så måste man vara där. Man kan inte lämna det. Vi har ett socialborgarråd som bara glider fram och tillbaka här. Han är inte närvarande. Vad är det? Gäller inte det alla som har sådana här uppdrag? Det är ett viktigt uppdrag. Man kan inte bara luta sig bakåt och säga: Vi gör nog.

Jag blir upprörd, och jag förstår inte. Tävlrar Ulf Kristersson om att gå till historien som den som monterade ned allt när det gäller människor här i Stockholm? Är det detta han vill stå i historieböckerna som? Jag tror inte att någon politiker är värd detta. Jag känner Ulf Kristersson på ett annat sätt. Jag gillar honom ibland. Han har bra åsikter i mycket. Det är snacksalig herre. Kom inte och ring på min dörr och sälj dammsugare, för då torskar jag!

Anförande nr 179

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det enda som förvånar mig lite grann i din verbala kaskad här är att jag någon gång skulle ha sagt att det räcker, vi är nöjda, vi slår oss till ro. Det är lögn. Jag har aldrig någonsin sagt det. Jag kan vara hur stolt som helst över mycket av det arbete som Stockholms socialtjänst bedriver. Jag kan vara enormt engagerad i de frågor som vi ännu inte är bra på, men jag har aldrig någonsin sagt att det här räcker, vi är nöjda, vi är färdiga. Det är nonsens, dumheter.

Anförande nr 180

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det är väl det jag tycker du gör indirekt eftersom du skär i de olika verksamheterna och eftersom det inte tillkommer mer pengar. Vi vet att vi är inne i en lågkonjunktur. Vi pratar om att Stockholm växer och växer. Massor

av människor runt om i landet kommer till Stockholm för att söka lyckan. Vi kommer att få ännu fler problem och ännu fler människor på våra härbärgen. Ni kan säga vad ni vill, Alvendal också, om det här med bostäder. Jag sitter själv i Bostadsförmedlingen. Vi vet att förmedlingen av lägenheter sjunker och att det är färre lägenheter att förmedla. Vi vet det.

Anförande nr 181

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! I sak vill jag nu ta upp en fråga i det här ärendet som jag tycker är mycket viktig men som det har varit väldigt lite diskussioner om hittills. Det gäller avsättningarna på dryga 1,5 miljarder som majoriteten föreslår i det här bokslutet och som majoriteten kommer att besluta att göra.

Man kan diskutera bakgrunden till att de här pengarna finns. Det tänker jag inte göra. Det har diskuterats tidigare. Det var någon som trodde att Miljöpartiet var starka motståndare till att investera i begravningsverksamhet. Det är vi inte. Ibland är det så att oppositionen får siffrorna i den här delen av budgeten väldigt sent. Det är ganska svårt att hinna med alla de prioriteringarna.

Jag tror att det är ganska tydligt i vår gröna bokslutsreservation att vi vill att de här avsättningarna ska användas på ett mycket strategiskt sätt för Stockholms bästa och för en bra utveckling för staden. Då vill vi peka ut att det de ska användas till just nu är klimatsmarta investeringar. Man kan naturligtvis fråga sig vad klimatsmarta investeringar betyder. Det svarar vi gärna på. Vi hade en lång budgetdebatt om det.

Jag vill fråga majoriteten en sak. De talar om infrastrukturella projekt. Man gör bedömningen att man behöver 6,7 miljarder till infrastruktur i Stockholm. Vi har en borgerlig majoritet i staden som mycket nogsamt har poängterat att det här med kollektivtrafik inte är något som ligger på stadens bord när det gäller medfinansiering. Det var ett väldigt positivt undantag när man gick in i medfinansiering av Citybanan. Det är dock en väldigt liten del av dessa 6,7 miljarder. Det gör att jag sluter mig till att dessa 6,7 miljarder till allra största delen ska användas till motorvägar och vägutbyggnader. Det handlar inte heller om att förbättra underhållet på de befintliga vägarna som är nog så intressant. Det här är en finansiering där vi medfinansierar åt någon annan som bygger, till exempel förbifarten, typ Vägverket.

Då undrar jag hur vi kvalitetssäkrar den här smarta investeringen när det gäller de stora problem som Stockholm står inför för att klimatanpassa sig. Hur klimatanpassad är den här investeringen? Har den borgerliga majoriteten någon koll på det? Har man gjort någon konsekvensanalys av sina strategiska investeringsplaner? Använder man i så fall vedertagna klimatmodeller? De vedertagna modeller som användes för förbifarten visar ju tydligt att den vägen ger ett negativt klimatnetto. Vi ökar klimatutsläppen, och vi försämrar stadens möjligheter att möta dem. Det skulle jag vilja ha lite svar på.

Anförande nr 182

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Den person som Åsa Romson avsåg att apostrofera var jag, vilket jag gärna meddelar med stolthet och glädje. Det var alldeles för länge sedan som jag fick debattera det här med Åsa Romson.

Det är två saker som behöver klaras ut. Den första är att ni, vilket du bekräftar, i er helhet motsatte er vår avsättning till infrastruktur som framgår på s. 105. Det handlar om omstruktureringskostnader på 280 miljoner, begravningsavgifter på 1,5 miljoner och infrastrukturella kostnader på 1 506 miljoner. Det framgår vidare på s. 130 att dessa avsättningar avser E 18, Norra länken, Citybanan, förbifarten och Nationalstadsparken, vilket, på det sätt som vi har gjort varje år, innebär avsättningar både till vägar och spår. Det borde finnas delar i det här materialet som Åsa Romson inte borde ha motsatt sig. Det är min andra poäng. Det här onyanserade motsättandet mot varje form av infrastrukturavsättningar gör att ni slår knut på er själva, och ni blir emot sådant som ni borde vara för.

Anförande nr 183

Å s a R o m s o n (mp): Jag tror att det var tydligt i Rolfs inlägg att meningsskiljaktigheterna är ganska stora. Den stora majoriteten av de här pengarna är ändå tänkta att gå till förbifarten. Ni gör inte någon som helst konsekvensanalys av vad det betyder i klimathänseende.

Det jag skulle uppskatta att återigen diskutera med Rolf Könberg är demokratiseringen. Trängselavgifterna, de avgifter som ni starkt motsatte er men nu tycker är väldigt bra därför att de ger intäkter, vill ni binda upp till just förbifarten, ett klimatkatastrofprojekt, i så där 30 år, medan vi numera gemensamt över partigränserna har ett intresse av detta ska ned som ett beslut på lokal eller regional nivå. Då undrar man var demokratikonsekvensanalysen i den här uppbindningen av trängselavgifterna i över 30 år till förbifarten är. Hur skulle ett moderat svar på det se ut? Det hade jag önskat se här. Väljarna vill veta vad den borgerliga majoriteten i Stockholm vill med trängselavgifterna. Ni ger inget svar på det när ni diskuterar de här frågorna.

Anförande nr 184

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill återkomma till jämställdheten i det här bokslutet, i den här redovisningen. Jag är väldigt besviken på att jämställdhetsarbetet och kvinnofridsarbetet inte syns i den här redovisningen. Jag tycker att det är speciellt anmärkningsvärt eftersom länsstyrelsen har gjort en utvärdering av kvinnofridsarbetet i länet, och där fick flera stadsdelsnämnder i Stockholm en förödande kritik. Jag tycker att man borde ha någon indikator som visar på kvinnofridsarbetet specifikt och på jämställdhetsarbetet. Det tycker jag är ett stort misslyckande. Jag skulle gärna vilja att till exempel socialborgarrådet kommenterar det.

Egentligen begärde jag ordet därför att jag vill ta upp en skrivelse som kom från demokratiutskottet i Rinkeby stadsdelsnämnd. Jag tycker att den blev väldigt styvmoderligt behandlad. Det skulle jag vilja fråga finansborgarrådet om. Om en stadsdelsnämnd gör sig det besväret, skriver, tänker och utvärderar det lokala

demokratiarbetet, förtjänar inte det att man ger det lite uppmärksamhet och inte bara lägger det till handlingarna utan någon kommentar?

Anförande nr 185

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Det finns en indikator som man undrar lite över. Den heter antalet hemlösa. Det står ”minska”, och så står det ”helt”. Vad innebär det? Jo, det är 150 personer som inte är hemlösa längre, utan då är det bara 3 081 hemlösa kvar i staden. Man häpnar. Det här handlar om att tak-över-huvudet-garantin har uppnåtts under ett helt år. Ja, överfyllda salar är väl inte riktigt en ambitionsnivå som är värdig Stockholm, kan man tycka. 3 081 personer har alltså inte något hem. Det är tiggare på gatan, det är hemlösa ungdomar som driver omkring på Sergels torg och det är överfyllda härbärgen. De fylls mer och mer månad efter månad. Tak-över-huvudet-garantin har uppfyllts – sovsalarna har räckt. Är det ett rimligt mål för oss? Jag tycker inte det.

Det finns ett stort problem. Bristen på lägenheter är så uppenbar för dem som lever längst bort från lägenheterna. Folk kommer inte vidare i boendekedjan. De fastnar på Stiftelsen Hotellhem. Vi måste få loss fler lägenheter. Det behövs fler bostäder, som sagt, vård, behandling och sysselsättning.

Sedan tänker jag prata om en grupp som kan bli de nya hemlösa. Det handlar om de ungdomar som finns på Sergels torg. År 2007 hade ungdomsjouren kontakt med 1 338. År 2008 var det 2 162. Det har fyllts på, kan man säga. Ungdomsjouren tycker att det här är en väldigt allvarlig situation. Det här är ju nästa generation hemlösa. Vilken stad som helst med sociala ambitioner skulle ha gjort någonting, men det har man inte gjort här i Stockholm. Man skulle ha satsat och skickat dit alla fältare i hela staden. Man skulle ha gjort vad som helst, men det gjorde inte ni fast ni såg den här rapporten. Maria Ungdom har fått säga upp två personer, en terapeut och en socialsekreterare. Maria Ungdom är en guldgruva för oss. Den ska man inte spara på, men det har ni också gjort.

Det går inte att spara bort sociala problem. Det är inte så man får en socialtjänst i världsklass. Vi riskerar att få en socialtjänst som havererar till slut. Alla de signaler som vi får in från stadsdelarna, från facken och från brukarna säger att det inte går åt rätt håll. Ni pratar ofta om evidens och så vidare, men lägg lite evidens på det som händer! Titta till exempel på vad som händer på enheten för hemlösa!

Anförande nr 186

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande! Vart tog EPC-projekten vägen? EPC-projekt står för en form av upphandling av energieffektiviseringsåtgärder. Det gäller fastighetsnämnden. Ulla Hamilton nämnde för en stund sedan att det satsas 10 miljarder på energieffektiviseringar i staden. Jag undrar var de satsningarna sker någonstans. De sker i alla fall inte i fastighetsnämnden. Där budgeterades förra året 205 miljoner kronor för att just spara på energi och investera i energieffektiviserande åtgärder. Få investeringar i fastighetsnämnden skulle vara så angelägna som just energieffektiviseringsprogrammet. Det skulle spara pengar redan från första dagen.

Det som togs upp i ett beslut i vintras omfattade ett litet antal fastigheter och en investeringsportfölj på 84 miljoner kronor. Men vart tog projektet vägen sedan? Det skulle ju tas upp för beslut här i fullmäktige. Jag har hört att det krånglar när det gäller juridiska formaliteter. Jag vet inte. I årsredovisning står bara att energieffektiviseringsprojektet senareläggs. Det är väldigt anmärkningsvärt med tanke på att det här är en riktigt bra satsning för staden. Vi ser just nu pengar bildligt talat gå upp i rök när ingenting händer.

Anförande nr 187

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det är precis som Martin Michel säger att när det gäller EPC-upphandlingen och EPC-projektet har staden jurister en del synpunkter utifrån ett upphandlingsperspektiv. Nu har vi tagit hjälp av SKL:s jurister. Vi vet ju att det runt omkring i Sverige finns det flera kommuner som har gjort just den här EPC-lösningen. Vi hoppas att vi ska få en konstruktiv hjälp ifrån SKL som ger oss en vägledning. Jag tycker att det är jätteviktigt att vi kan komma till skott med den omfattande satsning som detta handlar om.

Om man tittar bortom EPC handlar det om en stor investering som Stockholms stad gör generellt sett på energieffektiviseringar. I det stora hela satsar vi över 10 miljarder på till exempel renovering av miljonprogramsområden som i sig kommer att innebära en kraftig effektivisering. Dessutom satsar vi på Micasa, Skolfastigheter plus våra egna fastigheter i fastighetskontoret. Det görs enorma insatser just nu.

Anförande nr 188

M a r t i n M i c h e l (mp): Vi i oppositionen var väldigt förvånade över att av de 205 miljoner kronor som budgeterades för de här projekten satsade man i första vändan bara 84, och de har inte ens påbörjats. Vi beklagar det väldigt mycket.

Anförande nr 189

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Kristina nämnde att Micasa Fastigheter är i full gång med den här inventeringen, och jag vill bara understryka det. Vi fick tyvärr göra en ny upphandling då det förra företaget inte fungerade, men nu rullar det på med EPC när det gäller äldreboenden.

Anförande nr 190

M a r t i n M i c h e l (mp): Det var ett intressant avslöjande om Micasa Fastigheter. De här inventeringarna skulle ha varit färdiga redan före förra årsskiftet. Nu är vi inne i fas två där man ska utse projekt, och det är det som gäller nu. De här inventeringarna skulle ju vara färdiga inför Boverkets krav på energideklarationer.

Anförande nr 191

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande! Jag vill yrka bifall till vår reservation vilket vi i debattens hetta tydligen hade glömt att göra. Jag gör härmed detta.

När jag står här kan jag inte låta bli att påpeka att ingen från den här sidan har kommenterat bristen på jämställdhet eller det misslyckade kvinnofridsarbetet i den här staden. Jag är verkligen besviken över det. Det vill jag säga.

*§ 21 Slussen**Reviderat inriktningsbeslut (utl. 2009:61)*

Anförande nr 192

Borgarrådet **N o r d i n** (m): Fru ordförande! Detta är en revidering av ett inriktningsbeslut som i det här ärendet endast innebär, vilket är viktigt nog i och för sig, att vi skjuter till pengar till projektet så att projekteringen kan fortsätta. Det är inte i kväll vi fattar beslutet om hur Slussen slutgiltigt ska utformas. Det arbetet pågår nu i de tre ansvariga nämnderna, det vill säga exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafikkontoret. De nämnderna arbetar fram ett tjänsteutlåtande där man börjar smala av arbetet med hur Slussen ska utformas. Det fjärde kvartalet i år kommer ett genomförandebeslut i exploateringsnämnden, som har huvudansvaret. Sedan räknar vi med att vi andra kvartalet 2010 ska kunna fatta genomförandebeslut i kommunfullmäktige. Det är en resa kvar för Slussen och för Slussens utformning. Den ligger närmast i de tre ansvariga nämnderna.

Fru ordförande! Vad är det då som Slussenprojektet behöver pengar till? Jo, det handlar förstås om att man fortsätter att utreda de tekniska och funktionella aspekter som detta komplicerade bygge har. Man måste också studera exploateringsmöjligheterna runt Slussen. Det här är ett ekonomiskt tungt projekt. Vi måste också se vilka möjligheter till intäkter vi har. Trafikfunktionaliteten och stadsmiljömässiga krav måste också fortsätta att studeras.

Det finns också osäkerhetsfaktorer som måste in i planeringen, till exempel tvärbanans förlängning. Jag menar att det måste finnas utrymme för spårvagnsspår från Slussen och Slussenbron till Norrmalmstorg. I Slussenplaneringen måste man framför allt se till att vi inte planerar fel så att vi förhindrar våra egna beslut framöver.

Till sist, fru ordförande, vill jag understryka den viktiga frågan om Mälarens vattenreglering. Det är en fråga där vi bidrar mycket till lösningen genom att vi bygger om Slussen och tar hänsyn till detta i bygget. Det innebär också stora kostnader. Här menar vi, tillsammans med kommunerna runt Mälaren, att detta är ett nationellt ansvar. Det kan inte åligga kommuninvånarna i de kommuner som råkar ligga vid Mälarens vattenlås, Stockholms stad framför allt och Södertälje är en annan, att bära hela kostnaden för den viktiga vattenregleringen av Mälaren. Den frågan måste vi återkomma till och diskutera. Vi har begärt att regeringen tillsätter en förhandlingsman för att vi ska kunna diskutera de frågorna.

Fru ordförande! Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag om att tillföra Slussenprojektet ytterligare 60 miljoner och att exploateringsnämnden anmodas att inför genomförandebeslutet undersöka och presentera metoder och arbetssätt för att sänka utgifterna och höja inkomsterna i projektet.

Anförande nr 193

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Slussens kommande ombyggnad är kanske det i särklass viktigaste stadsbyggnadsärendet för

denna församling under de senaste tio åren. Majoriteten har tyvärr inte sökt en bred politisk förankring utan försökt knipa billiga mediala poäng. Det hade väl varit smakligt att låta alla partier ta del av kontorets utredning innan man gick ut till media, eller? Det var väl ändå inte nödvändigt?

Ärendet som handlar om utökad investeringsram för det fortsatta utredningsarbetet är det inte mycket att anmärka på. Metoder att sänka utgifter och öka intäkter låter vällovligt. Vi ska ju vara rädda om stadens resurser. Det är givetvis bra att man tillsätter en statlig förhandlingsman för att åstadkomma en rimlig fördelning av ansvaret och kostnaderna runt Slussen. Det handlar om funktionerna som sluss, den viktiga avtappningen eller vattenregleringen av Mälaren som berör hela Mälarenregionen.

Jag vill också inflika en brasklapp här också. Slussen måste också kunna hantera höjda havsnivåer. Det måste man tänka på. Det vill vi i Miljöpartiet ytterligare betona.

Vi i Miljöpartiet blir lite orolig över att man avser att spara pengar genom att öka exploateringsgraden i planerna. Man borde snarare öppna något mer för att få mer av utblickar. Det kan också innebära att det blir mindre ytor som avsätts för allmänhet och kulturell verksamhet. Vi vill vara säkra på att det finns gott om utrymme för kultur vid Slussen. Miljöpartiet beklagar att stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret inte djupare har analyserat det alternativa förslaget Ny syn på Slussen. Utredningen känns inte helt nöjaktig.

Slussenfrågan har tagit tid, vilket inte är så underligt med tanke på frågans komplexitet. Det behövs eftertanke i ett ärende av den här digniteten. Samtidigt är det mycket viktigt att planeringen fortskrider.

Anförande nr 194

P e r A n k e r s j ö (c): Fru ordförande, fullmäktige! Det är roligt att vi sakta men säkert börjar närma oss det första spadtaget när det gäller nya Slussen. Centerpartiet stöder kommunstyrelsen i det här ärendet. Det är dags att gå vidare så att vi får uppleva nya Slussen innan fullmäktiges yngsta ledamöter har gått i pension. Utifrån det perspektivet är nog det valda inriktningsalternativet ett klokt alternativ. Det är också klokt ur finansieringssynpunkt och när det gäller plats för kommersiella ytor.

Nu ska det bli väldigt spännande att få se fortsättningen på detta. Byggnader ska utformas, spårförbindelser ska in, torg ska anläggas, broar ska byggas och mycket ska utredas. I den processen hoppas Centerpartiet att vi så småningom gör lite mer än bara bygger sluss, hus och trafikapparat. Jag måste dela med mig av den bisarra upplevelsen att för första gången vara lite överens med Skönhetsrådet om någonting. De tycker nämligen något liknande, att det behövs något extra där, om jag har tolkat dagens mejl från dem rätt. Däremot är jag inte någon specifik anhängare av de så kallade idealisterna. Jag håller inte med Skönhetsrådet om att man ska gräva ned tunnelbanan. Man ska inte förringa upplevelsen av att kunna njuta av Slussen även när man åker tunnelbana. För mig är Slussen just en förbindelselänk. Om det är någon bro som ska gömmas undan är det i så fall Centralbron.

Man behöver inte alltid bygga skyskrapor, men någonting som sticker ut tycker vi att man kan unna sig på en så betydelsefull plats som den här. Vi hoppas att Slussen även i framtiden kommer att vara den plats som man hittar till och en plats om lockar turister och arkitekturstuderande från hela världen. Utifrån den aspekten finns det nog en del kvar att göra. Men bortsett från det har vi absolut inga invändningar, och inte heller när det gäller att reglera vattennivån i Mälaren och ansvaret för det.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 195

Stellan Hamrin (v): Fru ordförande! I inledningsanförandet upptas ungefär hälften av en, ursäkta att jag säger det, ganska obegriplig text om slussens funktion. Jag tycker att Sten Nordin personligen ursäktar för det här, men man blir lite orolig över vad det är för teknisk kompetens man har.

Mer nederbörd leder till högre vattenstånd, och det går ju inte för då svämmar staden över. Därför måste vi fördubbla avrinningen. Slussens vattenbredd måste bli dubbelt så bred. Men det finns inte utrymme för någon ökad variation av vattenståndet. Det är fullständigt omöjligt, och om det funnes skulle det vara en naturlig variation som gynnade biologisk mångfald, inte någon konstlad reglering. Men det är inte alls det som är problemet, för det är ett helt annat, och vi var inne på det nyss. Det är lite illa att det inte uppmärksammas. Det gör mig oroad för hur funktionen kommer att bli.

Problemet är, precis som sades, att havsytan stiger med minst en och en halv meter på 100 år. Det innebär att om några decennier behövs ingen sluss. Då kan man åka båt rakt in i Mälaren som blir en havsvik. Då uppstår ett nytt problem, för då blir vattenståndet för lågt i själva slussen för att båtarna ska kunna komma in. Då måste man antagligen spränga bort det som nu är en bottentröskel eller nu i förväg göra någonting annat, annars kan vi över huvud taget inte ta oss in med båtar i Mälaren eftersom slussen inte funkar om vattenståndet är likadant på båda sidorna. Dessutom blir vi av med dricksvattnet, men det är ett annat problem.

Ett tredje problem är att när Mälaren blir en havsvik, och det blir den alltså om 40–50 år, drabbas vi av Östersjöns högvattenstånd som ibland inträffar. Högvattenståndet i Mälaren är två decimeter, och nu blir det över en meter. Plötsligt stiger vattenytan i Mälaren med ytterligare en meter och kan svämma över i Stockholm. Vi kan delvis styra själva när vi vill att Mälaren blir en havsvik. Det går inte att stoppa, men man kan skjuta det fram eller bak i tiden.

Det här måste in i planeringen. Vi kan inte bygga en jättestor sluss som inte är sluss och sedan förvänta oss att det ska funka när havsytan stiger så mycket att Mälaren blir en havsvik. Det här måste man planera nu, och jag trodde att man hade gjort det, men texten här tyder på att man inte riktigt förstått problemet. Det gör, som sagt att jag börjar bli riktigt orolig.

Sedan måste vi ha en fiskväg som gör att fiskar kan vandra upp och ned till Mälaren. Det är lättare att ordna. Men en sluss som inte är sluss och ändå ska fungera när den inte längre är en sluss är faktiskt ett ganska besvärligt tekniskt problem som ingen egentligen har tittat på vad jag har sett. Ska vi snart bygga slussen tror jag att det är

hög tid att se till att vi hittar en lösning på det. Det andas det, som sagt, inte ord om i texten. Det gör mig orolig.

Anförande nr 196

Mats Lindqvist (mp): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! I det föreliggande förslaget, som har visats upp i tidningen, finns det flera brister biltrafikmässigt avseende lutningar, svänggrad med mera. Framför allt är Skeppsbrons trafikplats där den föreslagna bron möter Skeppsbron ned mot Munkbroleden en mer eller mindre trafikmässigt omöjlig konstruktion. En av dessa ovannämnda trafikleder runt Gamla Stan måste bort, vilket skulle återge Gamla Stan något av stadsdelens tidigare kontakt med vattnet såsom denna stadsdel ursprungligen är byggd för.

För cykeltrafiken är utrymmena alltför snålt tilltagna och klarar inte framtida behov, något som den komplicerade cykelsituationen på dagens Slussen redan visar. Något av gång- och cykelstråken utefter tunnelbanebron motsvarande de andra förslagen bör kunna lyftas in i det fortsatta planeringsarbetet för att kunna avlasta dagens cykeltrafik över Södermalmstorg. Plats för cykelparkeringar är en nödvändighet.

Möjligheterna för omstigning mellan buss, tunnelbana samt kommande tvärbana till Saltsjöbana samt eventuell fortsatt dragning upp till Norrmalmstorg är utvecklingsbara för framtida behov enligt förslaget.

Fungerande lägen för kollektivbåttrafik måste även skapas så att man lätt kan byta till exempel mellan Djurgårdsfärjan, buss och tunnelbana. Även sådana lägen bör utformas på Mälarsidan för kommande båttrafik där.

Omstigningsmöjligheterna vid Slussen skulle även behöva kompletteras med en koppling till pendeltågen vid Södra Station, förslagsvis med gångrullband eller motsvarande i den nedlagda järnvägstunneln under Slussen, som mynnar intill Södra Station.

Anförande nr 197

Mirja Räihä Järvinen (s): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Jag kommer att prata om någonting helt annat än utformningen av Slussen. Jag vill inte föregå den nämndbehandling som kommer att vara den här veckan. Jag tycker att det ska bli jättespännande att få besluta om detta i exploateringsnämnden på torsdagen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anledningen till att jag gick upp är egentligen att påminna fullmäktige om det som var situationen med Slussen under förra mandatperioden och varför vi tycker att det är viktigt att ärendet får förprojekteras vidare. Om jag säger 15, 10 och 20 ton, vet fullmäktige vad jag pratar om? Jag pratar om de mängder betong som tackades loss av brokonstruktionen 2003, 2004 och 2005. År 2005, om ni kommer ihåg, nätade vi en del av bron för att resenärerna inte skulle skadas av betongblock i huvudet. Vi stängde andra delar av Slussen.

Den här delen glömmer vi bort när vi pratar om gestaltning och hur husen ska se ut, men jag och vi tycker att det här är en viktig del och en stor orsak till att vi tycker att kvällens ärende är viktigt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 198

Borgarrådet L i v h (v): Då ska jag börja med att yrka bifall till vår reservation. Vi tycker att det är bra att arbetet med Slussen fortsätter. Vi stöder den här inriktningen, men vår reservation bygger på vår oro med anledning av uppmaningen att vi måste höja inkomsterna i projektet och att detta i sin tur leder till en väldigt hög exploateringsgrad.

Vi vill inte att Slussen ska bli hårt exploaterad, och vi vill inte att de kommersiella lokalerna ska ta så stort utrymme att platsen för de gående, platsen för kultur och offentlig verksamhet blir för liten. Vi vill att det tas med i det fortsatta utredningsarbetet.

Anförande nr 199

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Egentligen borde det nya Slussenområdet redan vara invigt. Det hade varit idealet. Vi har under mycket lång tid vetat om den situation som Slussen befinner sig i. Några talare har varit inne på att spadarna egentligen redan varit i gång väldigt många omgångar, men för att försöka se till att det står kvar över huvud taget.

Nu börjar vi äntligen se ljuset i tunneln så att säga. Därför är det helt rätt, tycker jag, att skjuta till de medel som behövs för att kunna slutföra utredandet så att nytt Slussen snart kan byggas. Det gäller framför allt att se till att det inte rasar och dessutom ger möjlighet för alla som är intresserade av området att planera för utvecklingen av området. Dessutom är det viktigt att det byggs så pass flexibelt att det klarar av alla framtidens utmaningar och vi får lite mer handlingsfrihet än vad vi haft hittills.

Jag skulle också vilja stryka under som skrivs i ärendet om att ekonomin måste bli acceptabel. Det finns enormt stora och många utmaningar. Det finns väldigt många projekt att lägga pengar på. Därför måste varje projekt, stort som smått, ha en acceptabel ekonomi.

Med det, ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 200

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är av två skäl som jag begärde ordet. Det första är att jag vill markera att jag tar Stellan Hamrins anförande på fullaste allvar. Det är sant att skrivningarna är präglade av den problematik som var när vattenregleringsfrågan faktiskt kom upp och in i Slussenprojektet 1999—2000. Då var det diskussion om den kraftiga nederbörd som hade varit nere i Europa, i Polen och i Sverige år 2000 och som just höll på att hota översvämningen av

Mälaren. I dag vet vi att vi har andra frågor att studera, och det måste självklart ske i Slussenprojektet. Det är en komplicerad fråga eftersom Slussen ändå i 30—40 år ska fungera som sluss på traditionellt sätt, och i dag vet vi inte vad som händer sedan.

Herr ordförande! Det kommer fortfarande att vara många meningar om Slussen och hur det ska utformas, och vi får diskutera det vidare. Det är bra att fullmäktige nu med bred majoritet för ärendet vidare.

Sedan 1991 är det här det 21:a beslutet om Slussen som tas i någon instans i Stockholms stad, så det är dags att vi börjar bygga.

*§ 23 Förtydligande av tidigare beslut om höjning av parkeringsavgifter och felparkeringsavgifter
Förslag från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2009:63)*

Anförande nr 201

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Vi har upptäckt en formell felaktighet när det gäller ärendets expediering. Därför vill vi återremittera ärendet, för det är en felaktig version från stadsledningskontoret som har kommit in i ärendet.

§ 24 Försäljning av Ängsholms gård, fastigheterna Ängsholm 4:7, Ängsholm 5:1 och Ängsholm 5:4 i Södertälje kommun (utl. 2009:64)

Anförande nr 202

B e n g t S a n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte börja med att beskriva vad den här frågan handlar om. Då tänkte jag ta några fakta ur två nämndmöten i fastighetsnämnden. Den 10 mars hade vi ett ärende om försäljning av mark i Tyresö kommun, försäljning av Åby gård, försäljning av fastigheten Säby gård, försäljning av Skå flygfält. Den 14 april hade vi på dagordningen försäljning av fastigheten Fullbro och en överlåtelse och någonting som också reglerar en fastighet som heter Fituna, försäljning av Västnora gård, försäljning av Malmsjö gård, försäljning av Österby gård, försäljning av Stenhuggarbyn.

Det är alltså nio ärenden av försäljning på två möten. Och så ser det ut år ut och år in i fastighetsnämnden – försäljningar, försäljningar och åter försäljningar. Vi frågar oss varje gång: Varför? Vi har ställt frågan här tidigare i fullmäktige: Vad är värdet av försäljningarna? Finns det ett ekonomiskt värde? Finns det ett politiskt värde? Finns det någon nytta för Stockholms invånare eller staden att sälja? Vi har ännu inte fått svar på den frågan.

Man pratar om ett strategiskt ägande, att det som inte är av strategiskt värde för kommunen ska säljas. Man säljer på grund av en politisk dogm, som bygger på tanken att allt som kan säljas ska säljas. Allt som kan privatiseras ska privatiseras, om det inte är myndighetsutövning, och det är ju tacksamt.

Det är oansvarig politik ni driver. Jag vet inte i vilken fråga vi ska ställa er oss svaret skyldig. Vad är syftet? Vad är tanken med att bara sälja, sälja, sälja Stockholms invånares egendom? Vad är förtjänsten? Jag skulle kunna räkna upp här försäljningskostnader och försäljningsvolymerna och veta att i många fall rear man. Det här är inte första gången. Jag vill veta till att börja med: Vad är värdet? Vad är det strategiska värdet som ni diskuterar och hänvisar till helat tiden? Vad är det strategiska värdet i att inte äga? Jag vill ha svar på det.

Anförande nr 203

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Den borgerliga alliansen vill sälja Ängsholms gård. Gården som ligger i den nordligaste delen av Mörkö i Södertälje kommun är på totalt 460 hektar mark och 470 hektar fiskevatten. Fastigheten har unika skogar, åkrar, stränder och är ytterligt intressant för den stora allmänheten. Det finns möjlighet till havsbad, jakt, fiske. Den här försäljningen, genom beslutet, gör att gården blir i privat ägo. Bland annat finns 19 registrerade naturvärden hos Skogsstyrelsen, varav tre nyckelbiotoper. Tillgängligheten för allmänheten kommer att försvinna helt och hållet genom fastighetens läge ute på en udde, för det finns bara en enda väg dit.

Gården har värderats till 38 miljoner kronor. Mäklarens utgångspris i annons var 39 miljoner kronor. Fastighetens marknadspris stannade efter anbud på 35,5 miljoner kronor. Fastigheten borde därför även av prisskäl ha stannat kvar i stadens ägo.

Det blir allt oftare så att vi säljer fina fastigheter till underpris, till ett par miljoner under värderat pris. Det är inte konstigt med tanke på de ekonomiska tider vi har. Därför borde de här försäljningarna upphöra omedelbart.

Den här gården har historiska anor från 1300-talet, med många byggnader med ovanlig arkitektur som är byggda främst på 1920-talet.

Vi tror att landskapet och stråken efter E 4 från Stockholm och Södertälje ned till Nyköping och Skavsta kommer att bli attraktiva för expansion av infrastruktur och mer boende i framtiden. Just av den anledningen vore det extra viktigt att behålla en sådan fastighet i allmänhetens ägo.

Jag yrkar bifall till reservation enligt Miljöpartiets förslag.

Anförande nr 204

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Då var det dags igen att konstatera att så fort vi säljer mark till privata aktörer är Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet emot. Här går det bara bra att sälja mark när kommunen är köparen. Det är logik enligt vänsterpartierna.

Jag tycker att Bengt Sandberg med sin uppräkningsvisar det väldigt tydliga i det strategiska att sälja, det vill säga att Stockholm äger bisarrt mycket mark i andra kommuner. Det är omodernt att förvalta skattebetalarnas medel på det sättet att vi som en stor kommun som Stockholms stad är använder pengarna för att äga mark i andra kommuner. Oavsett om det är Socialdemokraterna eller Moderaterna styr i våra grannkommuner är det fel att det är vår kommun som äger mark i deras kommun.

Dessutom är det ännu mer fel att en del av marken råkar vara jordbruksmark och skogsbruk. Det är inte Stockholms stads kärnverksamhet att bedriva jordbruk. Det är det strategiska i att sälja detta. Det finns inte nog med anledningar att poängtera att det inte är kommunens uppdrag att bedriva jordbruk i andra kommuner. Om Socialdemokraterna tycker det ska de gå ut och säga till väljarna i Stockholms stad: Era skattepengar ska läggas till jordbruk i andra kommuner.

Den andra delen i detta är att det är bra affärer för Stockholm och stockholmarna. Det här är mark som ger stora realisationsvinster som vi kan använda för Stockholms stads skattebetalares bästa. Det är dessutom så att det här är mark som ger driftunderskott. Vi betalar för att vara ägare till den här marken. Vi går med underskott på flera av fastigheterna. Det kan väl inte vara rimligt att vi i en storstad som Stockholm ska använda skattebetalarnas pengar till att betala för ett underskott för jordbruksfastigheter i andra kommuner. I det här fallet gör vi en reavinst på 29 miljoner kronor som vi kan använda oss av på annat sätt.

Till Martin Michel vill jag säga att nyckelbiotoper runt omkring vår stad inte behöver ägas av Stockholms stad.

Anförande nr 205

M a t t i a s E r i c s o n (v): Det kan vara bättre om Stockholms stad äger dem än en privat person. Vi är här igen i att Kristina Alvendal inte tycks förstå vad det är vi egentligen tycker om det här med ägandet. Förra gången vi pratade om det blev det ett långt föredrag om ägandet.

Vi menar att det är bättre om vi är många som äger en sak, där vi gemensamt tar hand om det och där vi gemensamt har makten. Det är också därför som vi kan tänka oss att sälja det till en annan kommun. Då är det kvar i det allmännas ägo.

Om vi däremot säljer till en privatperson avhänder vi oss makten över det hela. Det tycker vi inte är bra. Det är bättre om man ska vara, som det står i styrdokumentet i fastighetsnämnden, en aktiv fastighetsägare att vi är aktiva och utvecklar de här platserna i stället för att sälja dem och inte ha någon makt över dem längre.

Anförande nr 206

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Då blir det fler som äger marken runt omkring Stockholms stad om det inte bara är Stockholms stad som äger all mark.

Anförande nr 207

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Fullmäktige och borgarrådet Alvendal! Jag blir så upprörd att jag inte kan låta bli att ta en replik på ditt uttalande. Du är ovanligt historielös för att vara borgarråd på det här området. Det blir inte fler som äger för att vi säljer till privata aktörer. Det blir så att det blir färre som har tillgång. Det är fler som äger om det ägs kommunalt.

Jag tycker att det är bedrövligt att du inte har förstått varför Stockholms stad en gång i tiden har förvärvat all denna mark utanför Stockholms stads gränser. Det här är till för stockholmarna och dem som bor i närheten av de här områdena för fritid och för rekreation.

Du säger att det blir en vinst för Stockholms stad på 29 miljoner. Men vad ska du använda de 29 miljonerna till? Det har du inte sagt.

Anförande nr 208

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Du kan möjligen kalla mig historielös bara för att jag råkar vara lite yngre än vad du är. Men Stockholms stad köpte väldigt mycket mark under möjligen Stockholms stads storhetstid på 60- och 70-talet då vi tyckte att Stockholm skulle växa. Vi tyckte dessutom att Stockholm skulle växa på det sättet som Stockholms stad tyckte var bäst, det vill säga att vi inte alls tyckte att de andra kommunerna kunde ta ansvar för hur vi växte. Det var en av anledningarna till att de kommunala bostadsbolagen byggde hyresrätter i bland annat Botkyrka. Vi tyckte att vi kunde göra det bättre än Botkyrka kommun. Sedan sålde vi dem till Botkyrka efteråt när vi uppenbarligen tyckte att de kunde sköta det.

Jag tycker att det är väldigt tydligt att den filosofin har den här majoriteten i form av alliansen lagt bakom sig. Vi vill att andra ska vara med och utveckla Stockholm, inte bara Stockholms kommun.

Anförande nr 209

M a r t i n M i c h e l (mp): I Miljöpartiet ägnar vi oss inte åt ideologiska försäljningar. Vi försöker värdera varje fastighet för sig, och vi har sett att väldigt många av de allra största egendomarna har väldigt stora naturvärden. Och det hänger ihop med hur staden har förvaltats och skött fastigheterna under många år, bortåt 40—60 år. Skogsskötseln har varit inriktad på att bevara naturvärden, öka biologisk mångfald och så vidare, för att skogen ska upplevas vacker och intressant av oss medborgare, vara fina jaktmarker för människor som inte har egen jaktmark utan kan köpa kort och jaga där, användas dem som friluftsområde.

Vi försöker som sagt värdera varje fastighet för sig, det tycker vi är viktigt, och vi har också deltagit i fastighetsförsäljningar till privata ägare.

Anförande nr 210

B o r g a r r å d e t A l v e n d a l (m): Jag vet inte om man gör så mycket individuella bedömningar i Miljöpartiet, jag tycker att ni är ganska konsekventa även på det här området och säger nej till det mesta som säljs till privata aktörer.

Du gillar att ta upp revisorernas kritik, och då tycker jag att det är en sak som är väldigt intressant i det här sammanhanget. Det fanns ingen punkt i revisionsrapporten där man var så tydligt kritisk som när det gäller hur fastighetskontoret under flera år, även under de tider då ni har haft möjlighet att påverka politiken i den här staden, har varit så dålig på skogsskötseln. Stockholms stad är ingen bra på att bedriva skogsbruk och jordbruk. Vi ska sälja den marken och låta andra som är bra på det göra det, så slipper vi revisorskritik på den punkten i framtiden.

Anförande nr 211

M a t t i a s E r i c s o n (v): Det är spännande hur Kristina Alvendal ser på staden, på organisationen och till och med demokratin. Det är inte så att en privat person och en stad är samma sak. Det är inte så att vi får dubbelt så många ägare om vi har privat ägare som när stad är ägare. I själva verket blir det bara en person eller ett företag i stället för en miljon medborgare.

Om du verkligen skulle vilja ha fler aktörer som medverkar och ser till att den här marken och ägorna utvecklas skulle du se till att utveckla demokratin, se till att fler kan vara med och påverka i stället för att göra som nu. Borgerligheten försämrar i stadsdelsnämnderna till exempel. Se till att fler människor kan vara med och besluta i processerna i stället för att avhända er makten! Då skulle vi få fler aktörer. Men jag tror inte att det är fler aktörer du egentligen vill ha. Du vill ha en annan aktör, du vill ha de privata aktörerna, inte staden. Det är det som går i linje med din ideologi.

Anförande nr 212

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag vill bara påpeka för ledamoten att vi har följt policyn även på det här området. Det går till så att vi först frågar arrendatorn om arrendatorn vill köpa marken. Sedan frågar vi kommunen om kommunen vill äga och köpa marken. I det här fallet har socialdemokratiskt styrda Södertälje kommun tackat nej till att köpa marken. De tycker inte heller att det är kommunens uppdrag att driva skogsbruk eller jordbruk. De delar uppenbarligen alliansens uppfattning här. Det är inte en kommunal kärnverksamhet.

Anförande nr 213

M a t t i a s E r i c s o n (v): Nu är jag varken ledamot i Södertälje eller socialdemokrat så jag kanske inte ska behöva stå till svars för var de gör där.

Policyn som ni följer – ja, det har ni säkert gjort i det här fallet. Det är svårt att veta med tanke på att ni inte alltid gör det så som revisorsrapporterna visar på. Men det är inte det jag menar. Man kanske måste förbättra policyn. Man ska inte stirra sig blind på det regelverk man har i dag. Om man verkligen vill förbättra, utveckla och få fler aktörer då får man se över den policyn. Då får man flytta makten och se till att det är staden som utvecklas, staden som har fler att säga till, inte att man ger makten en enskild person.

Anförande nr 214

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är lite märkligt hur den här mycket kvalificerade församlingen av politiska företrädare kan ha så vitt skilda åsikter som vad en stad ska göra och inte göra och vad man egentligen har för uppgift som det allra viktigaste att göra. Jag trodde i min enfald en gång för många år sedan när jag började arbeta med liknande frågor att det skulle vara ganska okontroversiellt att realisera tillgångar som man har skaffat sig i kommun, landsting eller på riksnivå, sådant som man senare ser att man inte har något behov av och det skulle tjäna bättre att göra någonting annat av det, om vi till exempel sålde och använde pengarna till andra saker.

Jag sagt många gånger i den här talarstolen att jag är väldigt gärna och väldigt mycket ute i naturen, i skog och mark runt omkring Stockholm och andra delar av Sverige och i världen. Det är fantastiskt, och jag har nyligen lärt mig någonting. Det är att allemansrätten har ett väldigt starkt skydd i Sverige. Det betyder att det inte spelar så stor roll vem som äger en skog eller en äng, ett vattendrag, vi får i alla fall vistas där. Så är den gamla sedvänjan i Sverige, och den ska vi vara väldigt rädda om. Så är det runt om i Sverige. Det är inte annorlunda fastigheterna i Ängsjö i Södertälje kommun heller. Det är fortfarande så att vi har rätt att röra oss där även om vi är invånare i Stockholms stad trots att vi har sålt marken.

Det är det här som gör att jag har himla svårt att förstå motståndarnas argument i frågan. Ni från vänstersidan tycker att vi ska vara brukspatroner och storbönder i stället för att låta dem som är skickade att vara det fortsätta att vara det. Det är en obegriplig argumentation att vi här inne i praktiken som förvaltare av de häregendomarna ska göra vad vi kan för att det ska blir bra jordbruk och skogsbruk.

Sedan blir jag ännu mer förvånad när jag hör en så klok person som Catharina Tarras-Wahlberg ställa en fråga: Vad ska ni göra med de här 29 miljonerna? Ja, helt nyligen diskuterade vi ett ärende som rörde Slussen. Det kommer att sluka några tiotals potenser mer än dessa 29 miljoner. Om man är så lättsam med kommunens pengar ska man fundera lite grann sin uppgift. Vi är här för att förvalta skattebetalarnas pengar, inte ifrågasätta om man behöver 29 miljoner eller ej.

Jag yrkar bifall till majoritetens förslag.

Anförande nr 215

Stellan Hamrin (v): Den saken du inte förstår är det ledsamt att du inte gör. Det gjorde forntidens liberaler, ska jag säga. Det beror helt enkelt på att vi känner solidaritet med dem som inte har mark och pengar, men det gör inte ni.

Anförande nr 216

Björn Ljung (fp): Det här med historieskrivning kanske vi kan ha en diskussion om någon gång. Stellan Hamrin högaktar jag för hans sakkunskap på vattenområdet. Där är han en vetenskapsman som uttalar sig oftast mycket väl. När det gäller historia har han kanske gått flumskolan, det lät i alla fall så alldeles nyss.

Hur som helst är det så att det inte har någon som helst betydelse vem som äger skog, mark, vattendrag eller annat. Vi kan vistas där i alla fall. Det är självklart.

Anförande nr 217

Catharina Tarras-Wahlberg (s): Tack, Björn Ljung, för de vänliga orden att jag i vanliga fall är klok. Det brukar du också väldigt ofta vara, men just i det här fallet att fråga hur jag kunde fråga vad de 29 miljonerna skulle användas till kan jag inte nöja mig med svaret Slussen. Slussenpengarna ligger längre fram i tiden i planeringen. Låt oss se vad de pengarna kommer in någonstans ifrån. Om ni ska samla på ett berg av pengar tycker jag att det är fel att sälja den här marken och alla tillgångar som vi har utanför Stockholms stad till privat och säga att vi till exempel ska ha pengarna till Slussen. Då kan man avvakta ett tag och se vad som behövs när Slussen väl ska byggas.

Anförande nr 218

Björn Ljung (fp): Tack för de vänliga orden inledningsvis, Catharina Tarras-Wahlberg, får jag returnera. Slussen var ett exempel. Jag tycker att det är lättsamt att säga nej till en intäkt på 29 miljoner, låt vara att vi ska betala lite reavinstskatt. Vi vet alla och kommer att veta ännu mer när vi ska debattera budget om några månader att vi behöver pengar också på investeringssidan.

Vi har väldigt stora projekt framför oss där vi råkar vara överens om tagen över blockgränserna, framför allt med Socialdemokraterna har vi haft en tendens att vara överens om de stora infrastrukturprojekten. Då får ni vara glada för att vi bidrar med att dra in pengar.

Anförande nr 219

M a r t i n M i c h e l (mp): Att sälja fastigheter vid den här tiden av ekonomisk kris och annat är en väldigt dålig idé över huvud taget. Vi har sålt många fastigheter det här året där marknadspriset inte har kommit upp till värderat pris. Det tycker jag är dåligt.

Det finns en aspekt till som ni inte alls tittar på, och det är långsiktigheten, långsiktigt ägande. Hur ska fastigheterna förvaltas på lång sikt? Vad tänker vi oss om 20, 30, 50 år? Den här storstadsregionen ska växa med 500 000 människor. De måste också ha några grönområden kvar att vistas i och bedriva motion och annat i. Det tycker vi är en väldigt viktig aspekt.

Anförande nr 220

B j ö r n L j u n g (fp): Det sista håller jag fullständigt med om, Martin Michel. Jag har sagt många gånger att det är viktigt med grönområden för oss som tycker att det är bra. Men det finns åter den konstiga inställningen att det aldrig är rätt tid att sälja fastigheter. Antingen är det högkonjunktur, och då ska man vänta tills priserna blir ännu högre, eller också är det lågkonjunktur och då kan priserna alltid bli högre. Då förlorar på att sälja. Man måste naturligtvis jämföra och se om det blir en reavinst eller inte.

När det gäller marknadsvärdena gäller ett marknadsvärde exakt den tidpunkt då man kommer överens om priset. Då har man kommit fram till ett marknadsvärde, något annat finns inte. Detta är en sak som kan säljas en gång vid ett tillfälle. Då bildas marknadsvärdet exakt när man säljer. Så enkelt är det. Så fungerar marknadsekonomin.

Anförande nr 221

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag är ganska intresserad av historia. Är det någonting jag kan är det Folkpartiets historia, för min farfar var partiledare för Folkpartiet på 20- och 30-talet. Jag vet att Folkpartiet då inte sålde mark, utan då köpte man mark. Man hade en socialliberal prägel som nu har försvunnit. Då visste man att det var viktigt för vanliga människor att samhället ägde mark. Det visste man även 100—125 år sedan då Stockholm styrdes av ett antal borgerliga partier plus någon enstaka liberal. Då köpte man in massor med mark. Det är den mark vi nu bor på, nästan alla av oss. Den marken behövdes när Stockholm byggdes ut. Bygger ni ut som ni vill kommer man att behöva ännu mer mark i framtiden, och dessutom behövs mark till mycket annat.

Vi vill inte sälja mark till privatpersoner, det är alldeles riktigt. Jag förstår inte att ni inte fattar det. I princip måste ni förstå hur vi tänker även om ni inte vill låtsas om det. Självklart är det bättre att samhället äger marken ur vår synpunkt än om en privatperson äger den. Det kan vi väl i princip vara överens om.

Det där med allemansrätten är ganska ihåligt, Björn Ljung. Det finns de som vill göra någonting annat än gå. Det finns de som vill jaga och fiska och de som vill komma in på områden som den private markägaren inte tycker är så lämpligt för dem att komma in i eller där de vill utestänga vissa människor. Det är väldigt lätt att göra det

som markägare, och det vet säkert du också. Vildsvinsstängsel, kronhjortsstängsel och lite besvärliga hinder finns det lite här och där. Det är jättelätt att göra, men det vill vi inte ha. Därför vill vi att samhället ska äga mark.

Någon pratade om nyckelbiotoper och att vi inte behövde skydda dem. Det hade kanske varit så om vi hade haft en vänsterregering och haft miljöpolitik som skyddade skogen och anslog tillräckligt mycket pengar till Naturvårdsverket att de kunde köpa in skog. Nu har vi inte det, nu har vi en regering som drar ned på skogsanslagen och ser till att de inte kan köpa skog. Därför måste Stockholm ta det ansvaret.

Det viktigaste argumentet tycker jag är att rädda våra sjöar, våra vikar, våra kuster i Östersjön. Det största hotet är jordbruket. Det andra hotet är enskilda fastigheter. Det tredje hotet är skogsbruket. Allt detta bedrivs på de här gårdarna. Där kan vi som markägare se till att det blir bättre, det gör inte en privat markägare.

Men det allra roligaste är något som jag av en slump såg i papperen vid Stockholm Vatten häromdagen. Stockholm Vatten äger Bornsjön och alla marker runt omkring. Det har varit utarrenderat till en jordbrukare. Tror ni att Stockholm Vatten, som plötsligt har blivit en väldigt klok organisation, vill sälja ut den marken? Nej, tvärtom, Stockholm Vatten säger upp arrendatorn och driver själv jordbruket för att det ska ske på ett miljövänligt sätt. Den borgerliga majoriteten i Stockholm Vatten avskaffar alltså arrendatorn och sköter bruket själv. Det tycker vi är jättebra. Det visar att på vissa håll i den borgerliga majoriteten finns det klokskap i den här delen.

Anförande nr 222

B j ö r n L j u n g (fp): Jag tror, Stellan Hamrin, att din farfar jublar i sin himmel när han ser att han har en så engagerad person i samhällsfrågor som du, Stellan. Men han förfasar sig nog över partivalet och den ideologiska delen av ditt engagemang.

Åter till sakfrågan: Det där med Bornsjön är jättebra. Jag tycker att det är helt rätt att vi gör så. Vi måste rädda reservvattentäkten, helt klart. Historien visar att de offentliga markägarna har varit sämre markägare än de privata. Jag måste ta ett exempel på hur man började få pressfrihet i Estland. Det var genom att en journalist kom fram till att det var miljöförstörelse i dricksvattenbrunnarna. Det kom från den sovjetiska militären. De privata fastighetsägarna var bättre än de offentliga.

Anförande nr 223

S t e l l a n H a m r i n (v): Det sista förstod jag inte, och det första förstod jag ännu mindre, måste jag säga.

Den borgerliga majoriteten har insett att i vissa fall är det inte så att de bara ska vara markägare och anlita arrendatorer utan de ska till och med sköta jordbruket själva, som jag mycket väl minns att du och ett betydande antal i majoriteten gjorde er lustiga över för några månader sedan när vi inte ville sälja ut mark. Ni riktigt skrattade åt tanken att Stockholms stad skulle driva ett jordbruk. Det tänkte inte vi heller, utan vi tänkte anlita arrendatorer. Men nu ska Stockholms stad själv driva jordbruket, och vi applåderar det.

Anförande nr 224

B e n g t S a n d b e r g (s): Det här blir nästan en favorit i repris. Förra omgången som vi hade försäljningsärenden uppe med samma resonemang gjorde en del av högermajoritetens ledamöter en liknelse att det var omodernt att äga en ko. Man leasar i stället. Det fnissade vi lite åt. Mattias gick upp och sade att när man leasar så leasar man av en som äger kon. Någon måste väl äga om man leasar. Det visar tydligt hur lite ni förstår den diskussion ni för.

Den fixering vid ägandet ni påstår att vi har är det ni som har. Ni säger ju att det är omodernt för en kommun att äga. Jag känner inte vid varje försäljningsärende hur omoderna vi är. Jag har lite svårt att se att det är en modefråga att vi säljer stadens egendom. Det är bland de mest barocka uppfattningar jag har hört i denna fråga.

Det finns självklart ett värde i ägandet. Det sade jag förra gången med. Det är inte så att alla privata företag äger av en omodern uppfattning. Det är klart att det finns ett värde i att äga. Det är det vi pratar om. Om vi sedan äger något innanför Stockholms gränder eller utanför är en sak. Skulle det vara så omodernt att äga borde vi sälja ut hela Stockholm och leasa den. Vilken märklig argumentering!

Man åberopar driftunderskott som skäl. Det kan jag köpa. Men först ska man fråga sig om man ska höja arrendet. De jordbruk som ni nu säljer står inte för fäfet, med något undantag kanske. Det mesta är aktivt jordbruk. Tar vi ut för lågt arrende höjer vi väl det innan vi gör en försäljning av det. Det är affärsmässigt.

Jag vill säga en sak till Kristina Alvendal, som säger att det inte finns någon kritik från revisorerna över hur försäljningarna har genomförts. Finns det ingen kritik från revisorerna? Jag vill att du ska upprepa det, och jag tänker återkomma i den frågan.

Anförande nr 225

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Revisorernas kritik över försäljningarna pratade vi om tidigare. Vad jag konstaterade var att en annan kritik som revisorerna har fört fram rör jordbruket och hur dåliga vi är på att bruka vår jord och ta hand om skogen. Det var en annan kritik som hade förts fram från revisorerna.

Jag vidhåller faktiskt att kolonialismen, som det i det här fallet handlar om, är en styrelseform som är förlegad. Det är förlegat att vi ska äga land i andra kommuner. Det är bättre att vi koncentrerar oss på vår mark och vår kommun, våra skattebetalare, dem som har valt oss. Kolonialismen tycker jag att någon annan får stå för än Stockholms stad.

Anförande nr 226

B e n g t S a n d b e r g (s): Du sade i ditt förra inlägg att det inte fanns någon kritik från revisorerna – vi får väl se när stenograferna skriver ut protokollet. Men det när det gäller försäljningarna har ni en försäljnings- och privatiseringspolicy, och den har ni formulerat. Det handlar om att allt som kan säljas och som inte är av strategiskt värde för kommunen ska säljas. Är det rätt? Allt som kan privatiseras ska privatiseras om det inte är myndighetsutövning. All verksamhet ska konkurrensutsättas. Är det inte så?

Jag kan läsa innantill, det är ni själva som har formulerat det och står för den politiken. Den tycker vi väldigt illa om.

Anförande nr 227

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Fullmäktige! Vad säger man egentligen efter Stellan Hamrins inlägg? Jag hade tänkt ta upp andra saker. När det gäller de här frågorna är jag väldigt stolt över att jag är äldre än du, Kristina, så att jag kan ha stoltheten över att äga marken, att Stockholms stad har köpt in mark. Med tanke på att där jag bor, på Södermalm, ska allt grönt byggas igen tror jag att det finns ett väldigt stort behov för stockholmarna att ha tillgång till mark utanför Stockholms stad.

Stellans inlägg är, tycker jag, så viktigt att det borde ni som säger er ha ett så oerhört starkt miljöengagemang verkligen ta på allvar. Stellan visade på och tog upp alla de punkter som är viktiga som faktiskt pekar på varför vi ska behålla den här marken, varför vi ska bli bättre på att ställa krav på den som arrenderar marken och kanske tar ut högre avgifter av den personen så att det inte blir en förlustaffär för Stockholm, om det nu är där skon klämmer.

Om Södertälje vill köpa eller inte är det svårt att uttala sig om varför Södertälje inte vill köpa. Det är en skillnad på att köpa och att sälja, särskilt för oss här i Stockholm. Varför inte behålla, avvakta och se om vi kan driva den här marken bättre än vad vi har gjort tidigare, om det är det detta som oroar dig, Kristina? Men jag tror att det är annat som oroar dig. Det handlar om att sälja till varje pris. Det går inte att jämföra med att vi har sålt de bostäder som vi har byggt i andra kommuner. Det är en helt annan sak än att köpa mark som ännu inte är exploaterad på det sättet.

Anförande nr 228

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Det här är en debatt som vi behöver upprepa, verkar det som, från både den ena och den andra sidan.

Björn Ljung var inne på att allemansrätten är så starkt skyddad i Sverige att det inte finns några som helst risker för att rekreationsvärdena på sådana här marker minskar. Stellan Hamrin å sin sida har visat att det kanske inte är så. Jag skulle kanske vilja säga: Tänk om Stockholms stad hade agerat på det sättet när man diskuterade Skärgårdsstiftelsen. Det var precis rekreationsvärdena i ytter- och mellanskärgården som stod på spel. Jag har själv tydligt sett hur skillnaden är mellan de öar som hann säljas ut till privata ägare innan man bildade stiftelsen och dem som man lade in i stiftelsen. De som ligger i Skärgårdsstiftelsen utvecklas till gagn för alla stockholm-are och alla som besöker skärgården och för en levande skärgård, medan de som styckades av och såldes innan är helt omöjliga att angöra med båt vid därför att det är tomtmark. På tomtmark har man ingen allemansrätt. Det är väldigt tydlig signal om hur det är utsläckt.

Det är en av vår stora kritik mot hur man hanterat det här markinnehavet. Man har över huvud taget inte värderat den rekreationsprocess som finns.

Kristina Alvendal ställde en fråga när det gäller skogsbruk och tog upp, lite försmädligt, att det var så mycket revisorskritik över att man inte skötte sitt skogsbruk ordenligt. Men jag skulle vilja visa dig, Kristina, väldigt tydliga rapporter som har redovisats från miljönämnden där man faktiskt från länsstyrelsen pekar på att närnatskogen är en oerhört viktig rekreations- och biologisk buffertzona för städerna och för Stockholm inte minst. Man får ändå säga att det har varit ett försiktigt skogsbruk med försiktig avverkning eftersom det finns ett rekreationssyfte. Man kalthugger inte rekreationsskog, för ingen vill promenera i kallhuggna skogar. Då får man naturligtvis en mindre ekonomisk avkastning men ett högre rekreationsvärde.

De har visat att den biologiska mångfald som har genererats i det försiktiga skogsbruk som Stockholms stad har visat i sina marker har varit ett föredöme för hur länsstyrelsen har agerat och rekommenderat andra städer att hantera skogen. Jag tror att även revisorerna skulle kunna tycka att det visst är mindre ekonomisk avkastning men på lång sikt större rekreationsavkastning.

Det är det här det handlar om när ni pratar om ett strategiskt värde. Ni sätter inget strategiskt värde på det som klassiskt sett är det som landet ska generera till städerna, de ekosystemtjänster i form av rekreation, bra luft, grönska som motverkar klimateffekten, rent vatten som Bornsjön är ett tydligt exempel på, levande grönska som ger buffertzoner som vi så väl behöver i klimathänseende. Ni säger i varje affär säga att det inte finns något strategiskt intresse. Jag säger inte att Stockholm måste äga det här, men vi måste gemensamt i regionen säkra de här värdena för stockholmarna i framtiden. Där har ni inte en susning.

Anförande nr 229

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag håller med om en del av vad du säger, Åsa Romson, nämligen att det är viktigt med de tätortsnära skogarna. Det är inte dem vi säljer heller. De tätortsnära skogarna har vi exempelvis inom Stockholms stad, vi har Nackareservatet med flera. Vi behöver inte ens diskutera de frågorna.

Jag vill passa på att säga en sak till när det gäller strategin. Det är tydligt att vi har en tanke med strategier när vi behåller och tar hem jordbruket runt Bornsjön, som är en reservdricksvattentäkt. Det beror på att vi inte var nöjda med hur jordbruket bedrevs. Man kanske inte kan driva jordbruk alls på den marken därför att det är en reservdricksvattentäkt. I övrigt vet jag att man kan ha större eller mindre hinder som privat markägare, men det finns också skäl till sådana saker.

Det finns inte bara en sida av ett mynt, men ni ser bara en sida, och det är nejsidan när det gäller all form av fastighetsförsäljning. Det tycker vi är ganska trist.

Anförande nr 230

Å s a R o m s o n (mp): Nej, där har du helt fel. Den sida vi ser är den som har varit minst företrädd i den här debatten. Det är den sida som handlar om utveckling. Vad ska vi göra i stället med de här markerna? Där förordar Miljöpartiet att vi ska gå ihop med andra kommuner och göra en friluftsstiftelse, precis som man gjorde i fråga

om Skärgårdsstiftelsen, och strategiskt försäkra utvecklings- och rekreationsvärden som också gagnar staden.

I staden bor så många människor. I din stad och i min stad kommer det bo många fler människor i framtiden. De kommer att behöva rekreationsutrymmen. De kommer att behöva de ekologiska buffertzoner. De kommer att behöva rent vatten och ren luft. Då handlar det inte om tätortsnära natur i Nackareservatet, Björn Ljung. Det handlar om de gröna kilarna långt ute i regionen i ett växande. Det är ni som företräder det krympta Stockholm med de små stadsparkerna och inga skogar.

Anförande nr 231

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Jag vill gärna intyga Stellans farfars historia. Det var nämligen min farfar Paulus Lindqvist som var den tjänsteman som i egenskap av chefskamrer på fastighetskontoret på den tiden åkte runt och köpte in de här områdena. Det här var inte på 60- och 70-talet. Nu pratar vi om 30-, 40- och 50-talet.

Syftet med var delvis stadens fortsatta expansion. Det kanske en form av kolonialism på den tiden, man tänkte att man skulle inkorporera kommunerna runt om vartefter. I en del kommuner gjorde man det, som tidigare Spånga kommun, en del gjorde det inte, som Sundbybergs kommun. Men det fanns också syftet att bereda stockholmarna rekreation och möjlighet till kolonivistelse, olika kolonistugeområden. Den tanken fanns med redan från början, det är ingenting nytt.

Vi kan också se att det finns olika strategiska ställen utanför Stockholms gränser som har stor strategisk betydelse för staden. Björn Ljung nämnde Bornsjön till exempel. Det gäller även Sofielundstippen som är av stor strategisk betydelse för Stockholms stad där Stockholm indirekt är delägare genom olika avfallsbolag. Den ligger också i en annan kommun.

Det kan finnas flera exempel på att vi verkligen behöver de här områdena i framtiden till olika saker. Då behöver vi kolla på ordentligt. Det betyder kanske inte ett idiotstopp för vartenda område som finns över huvud taget. Jag tror att de här områdena behövs av Stockholm även i framtiden. Den försäljningspolitik som vi bedriver är väldigt tråkig och förenklad.

Anförande nr 232

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ska bara påpeka att just den här fastigheten köpte Stockholms stad 1967.

Anförande nr 233

S t e l l a n H a m r i n (v): Kära fullmäktige! Det är en ganska kul och bra debatt. Det måste finnas en del personer på den borgerliga sidan som funderar efter att ha hört det här. Visserligen vet jag att värdekonserveratismen inte står högt i tak numera, men lite sådant finns någonstans, hoppas jag. Det är ändå många som tycker att det är viktigt med en bra miljö. Vi måste kunna inse att det finns folk som vill jaga och som inte har pengar att äga en massa mark. Det finns folk som vill fiska fast

de inte äger fiskevatten. För inte minst invandrare är det nästan omöjligt att komma till bra fiskeställen, men de fiskar gärna.

Även ni, vet jag, tycker om ren skärgård, rent vatten och rena sjöar, bäckar som det porlar i och som det inte luktar illa i. Även om ni inte vet någonting om miljöfrågorna har ni kanske förstått att det här kan vi göra någonting åt genom att se till att den verksamhet man bedriver på land, vad det än är, är miljövänlig och att vi går lite före de lagar och regler som finns. Om vi följer de lagar och regler som finns kommer det att bli fina vatten om kanske 15, 20 eller 30 år, men för stockholmarna kunde vi kanske få det lite tidigare. De behöver inte vänta 20—30 år. Tycker ni att det är rimligt att det ska vara så?

Nu sitter ni här och skriver under på utförsäljning av fastighet efter fastighet där ni hade haft möjlighet att se till att miljön blir bra, bättre än den annars hade blivit, att våra kuster och sjöar blir rena genom att man bedriver bättre jordbruk, ser till att alla fastigheter har ordentligt avlopp, att man har bra skogsbruk och att vattnet inte rinner ut direkt från åkrarna.

Allt det här skulle ni ha kunnat göra. I fråga om Bornsjön ska ni nu själva visa hur man gör. Ni satsar pengar, våra pengar, på att visa hur man gör när man bedriver ett miljövänligt jordbruk och miljövänligt skogsbruk. Det är jättebra. Den kunskap som vi kommer att få hade ni kunnat använda på så många andra områden för att vi ska få en bättre miljö. Nu struntar ni i det.

Det måste finnas någon av er som tycker att detta är lite konstigt och som kunde gå upp och säga det i stället för att bara sitta tysta och jamsa med Kristina och Björn när de pratar om sin utveckling och sina mål. Jag tror inte att ni alla tycker likadant, och ändå finns det ingen som säger någonting annat. Jag tycker att det är skandalöst.

Anförande nr 234

D a n i e l V a l i o l l a h i (m): Ordförande, fullmäktige! Det som fick mig att fundera över kommunal jaktmark är om det var det som är en del av den kommunala kärnverksamheten. Jag har aldrig hört så mycket dåligt sägas om privata ägare som nu när vi diskuterar om fastigheter. Då får man fortsätta med det resonemanget. Om vi är så dåliga som privata ägare, om det är så dåligt med privata fastighetsägare, vilka andra privata fastighetsägare vill ni att kommunen köper upp? Om kommunen är så bra och privata så dåliga borde ni enligt samma resonemang köpa upp en massa privata marker. Jag vill se de förslagen. Vilka marker kommer ni att köpa upp för att garantera att det privata inte förstör det?

Anförande nr 235

S t e l l a n H a m r i n (v): Vi har köpt upp det en gång. Hur många gånger ska vi behöva köpa upp det för att det ska fungera?

Det handlar inte om, och det måste väl även du inse, dåliga privata eller dåliga kommunala markägare. Det handlar om att man har olika intressen. En privat markägare är fullständigt självklart ute efter att maximera sin vinst och tjäna så mycket pengar som möjligt eller tycker är rimligt. Det är inte en kommunal uppgift.

En kommunal uppgift är att se till allmänhetens intressen och se till att alla har möjligheter att jaga, fiska och vistas i en fin miljö. Det är väl inget konstigt med det.

Anförande nr 236

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Stellan Hamrin efterlyste vad vi alla liberaler tycker i den här frågan. Jag kan garantera Stellan Hamrin att vi faktiskt gick till val på den här frågan. Vi tycker att det är fullkomligt självklart att Stockholms stad inte ska vara jordbrukare eller jägare för den delen. För oss är det fullkomligt självklart att vi inte ska äga denna mark, att den ska säljas och att vi ska göra en god förtjänst på det.

Vi tycker att det är precis lika vansinnigt att Stockholms stad äger jordbruksmark som vi tycker att halva EU:s budget går till att understödja jordbruk i Europa. Visste ni att den största bidragstagaren i Europa när det gäller jordbruk är kronprins Charles av Storbritannien? Lika vansinnigt som detta är så är det att ni tycker att skattebetalarna ska betala för jordbruksmarker som inte ens ligger i Stockholms stad. Det måste bli slut på detta! Allemansrätten gäller i vilket fall. Folkpartiet gick åtminstone på val på denna fråga.

Anförande nr 237

S t e l l a n H a m r i n (v): Du har så rätt. Det är därför som vi tycker att vi ska lämna EU och inte stanna kvar.

Du sade ett väldigt avslöjande ord, så jag vill bara upprepa det: Ni vill ha en god förtjänst av det. Vi vill ha en god miljö.

Anförande nr 238

Borgarrådet E d h o l m (fp): All erfarenhet tyder på att privat ägande ger bättre miljö än offentligt ägande. Det är bara att se hur det var i Sovjetunionen.

*§ 25 Tillägg till detaljplan för del av Norra Länken (Norrtull—Roslagstull)
Bellevueparken, Vasastan, TDp 2008-04713-54 (utl. 2009:65)*

Anförande nr 239

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet har konsekvent, det vet ni, opponerat sig mot byggandet av Norra Länken. Vi tycker att samhällskostnaderna är alldeles för höga och att det tar alldeles för mycket av allmänna medel i anspråk. Men nu är projektet på gång. Det är naturligtvis inte rimligt att byggnationen ska förlängas med två år och kosta så orimligt mycket mer. Naturligtvis är det viktigt att ingreppen som sker åtgärdas och parken återställs fullständigt.

Problemet med orimliga kostnader för tunnelbygget borde ha kunnat lösas med andra medel än att ändra lagstiftningen kring nationalstadsparken. Man ger sig till att skriva om lagen för nationalstadsparken. Det känns inte bra. Man borde ha använt sig av dispensförfarande eller lagändringar begränsade till Bellevueområdet. Det hade varit rimligt.

Nu ser vi hur ändringar i lagstiftning kring nationalstadsparken försvagar det långsiktiga skyddet. Åtminstone inom lagen bör man ta in formuleringarna i enlighet med vad Förbundet Ekoparken har framfört. Det handlar om några små saker, ord och inriktning som gör trots allt att lagstiftningen för nationalstadsparken inte urholkas alltför mycket.

Därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 240

P e r A n k e r s j ö (c): Jag måste bara fråga Cecilia Obermüller vad hon menar med och vad det finns för belägg för att det här skulle ge ett långsiktigt försvagande av nationalstadsparken. Såvitt jag vet är lagen specialskriven just för att garantera att skyddet fortsätter. Du får gärna tala som vad som ligger bakom det du säger mer konkret.

Anförande nr 241

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Man skriver in att det går att göra ingrepp i nationalstadsparken. Man har inte skrivit sådan formulering som gör att det ska vara riksangelägenheter, nationella angelägenheter, som gör att det är tillåtet att göra dessa ingrepp. Man har inte ändrat ordalydelsen i enlighet med vad Ekoparksförbundet har vädjat om. Der är väldigt tråkigt.

Jag tycker att det här är en försvagning av skyddet för nationalstadsparken. Det är bara att konstatera.

Anförande nr 242

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige och medborgare framför radio och tv! Vänsterpartiet har varit för Norra Länken tillsammans med många partier här i salen. Men frågan är inte löst om intrånget i nationalstadsparken. Det handlar om att vi har blivit satta i en situation som innebär att vi ska förlänga tiden med ungefär två år. Det innebär en massa extra buller, extra transporter och massor med olägenheter. Vi hade velat ha en tunnel under, som ni vet.

Nu gick vi med på denna lösning, men vi anser att man borde ha varit medveten om att det blir på det här sättet. Vi tycker att det är tråkigt att det har blivit så. Vi tycker att det är fel att göra det här ingreppet egentligen.

Vi är också oroliga för att det här kan bli prejudicerande för det fortsatta arbetet med Norra Länken. Visserligen sade Per Ankersjö att vi har en stark lagstiftning på nationalstadsparken, men vi är ändå oroliga för detta. Vi menar att en lagändring också försvagar det långsiktiga skyddet, som även Cecilia Obermüller sade.

Därför föreslår vi dispensförfarande som gäller för just det här området eller en lagändring som enbart är för Bellevue och inte för hela nationalstadsparken.

Jag yrkar bifall till v-reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 243

P e r A n k e r s j ö (c): Jag talade på fullaste allvar. Vad jag förstått har juristerna fått i uppdrag att skriva en sådan lagändring om innebär att det långsiktiga skyddet av nationalstadsparken inte ska försvagas. Därför begärde jag något mer konkret belägg för att det skulle vara på annat sätt, och jag konstaterar att jag inte fick det, annat än att det är en ogrundad farhåga.

Anförande nr 244

Å s a R o m s o n (mp): Den kritik vi har mot det här lagförslaget är baserad på den juridiska analys som Ekoparkens vänner har lagt in om att man behöver justera ändringen så att det faktiskt kan gälla mycket mer specifikt arbete än att man generellt öppnar för tillfälliga åtgärder som inte ens behöver vara extra stor vikt enligt ett riksintresse för att ändra parken.

Det är klart att det är en generell försvagning av lagen. Det tror att vilken jurist som helst skulle kunna konstatera. Sedan kan man diskutera om det är acceptabelt eller inte. Dispensförfarande eller mer platsspecifika undantag är naturligtvis en mindre försvagning av lagen än en generell tillåtelse till ändringar. Det tror jag inte att man behöver vara jurist för att förstå. Det tror jag att även Centerpartiet som har gått i bräsch för den här lagen tidigare skulle förstå. Ni har en gång varit oerhört kloka när ni antog den här lagstiftningen. Ni borde vara kloka igen.

Anförande nr 245

P e r A n k e r s j ö (c): Vi är fortfarande väldigt kloka. Just därför var uppdraget att göra en ändring i lagen som inte skulle innebära en långsiktig försvagning. Min

bedömning, och det har jag också förstått av den juridiska kompetensen hos regeringen, är att det inte gör det. Det man däremot gör med den här lagändringen är att man sparar en massa pengar för skattebetalarna, och det tycker jag det är värt.

Anförande nr 246

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Det kändes ändå nödvändigt att gå upp och förklara vad själva beslutet handlar om. Det handlar om att vi ska kunna dra en av Europavägarna i en tunnel under en park som vi alla vill värna. Det är det som Miljöpartiet kallar för det stora ingreppet. Detta kommer att innebära att parken kommer att bli mer tillgänglig, det kommer att vara mer positivt ur både trafikbullerperspektiv och avgasperspektiv. Det här är någonting som verkligen möjliggör för en bättre miljö.

Planen i sig innebär att vi helt enkelt ger tillstånd att bygga den här tunneln ovanifrån och inte behöver gå hela vägen fram likt på Hallandsåsen i en tunnel. Det blir både billigare och bättre för stockholmarna. Jag tycker att det är ett väldigt bra förslag, som jag yrkar bifall till.

Anförande nr 247

Å s a R o m s o n (mp): Jag tror att man i stadsbyggnadsborgarrådet i Stockholm är medveten om att det här inte är en så liten och tydlig sak som hon vill påskina. Det var trots allt en av de större rättssakerna i svensk miljö rättshistoria när regeringsrätten fastlade att det var ett otillbörligt intrång på det sätt som detaljplanen angav förut, det vill säga att bygga tunnel.

Vägverket återkom till regeringen flera år efteråt och sade: Den tolkning som regeringen gjorde av lagstiftningen kan vi inte ha. Politikerna kan inte bara leverera utan att knussla om att det finns intressen som står mot varandra. Det står skyddsintressen för parken som är väldigt tydliga med dagens lagstiftning. Ska man ändra i det måste man vara väldigt försiktig och kanske vara från den kommun där intrånget görs lite tydligare med att man vill ha en bra nationalstadspark och inte bara den här miljardvägen.